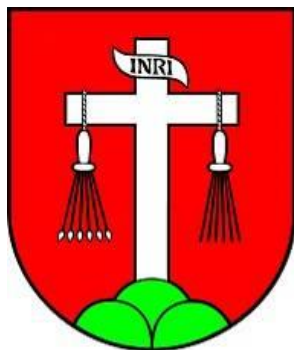

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE BUDMERICE**

**NA OBDOBIE ROKOV
2014 - 2022**

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE BUDMERICE
NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022

Tabuľka 1 Hlavička dokumentu PHSR

Názov diela:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Budmerice na roky 2014 – 2022
Územné vymedzenie :	Bratislavský kraj, obec Budmerice
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHSR:	
Dátum platnosti:	
Verzia	2.0
Publikovaný verejne:	
Objednávateľ:	
Zhotoviteľ:	Pro Implement, s.r.o. Štefanovičová 127 951 15 Štefanovičová
Spracovateľský kolektív:	Ing. Iveta Kostková Ing. Eva Balážová, PhD Ing. Ivana Gecíková, PhD. Ing. Barbora Babjaková, PhD. doc. Ing. Viera Papcunová, PhD.

Prameň: vlastné spracovanie

OBSAH

ÚVOD	5
ČASŤ A. ANALYTICKÁ ČASŤ	9
Časť A.I Analýza vnútorného prostredia	9
1. História obce a jej rozvoj	9
2. Hospodárska oblasť	13
2.1. Administratívne začlenenie a geografická poloha obce a väzby obce na póly ekonomického rozvoja	13
2.2. Ekonomická štruktúra a ekonomický rozvoj.....	14
2.2.1. Ekonomická základňa obce	15
2.2.2. Ekonomická aktivita obyvateľstva a miera nezamestnanosti.....	17
2.2.3. Ekonomika miestnej samosprávy	19
2.3. Technická infraštruktúra	27
2.3.1. Cestná sieť a dopravné systémy	28
2.3.2. Energetické hospodárstvo	28
2.3.3. Telekomunikácie	29
3. Sociálna oblasť	29
3.1. Obyvateľstvo	29
3.1.1. Veková štruktúra obyvateľstva	33
3.1.2. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	35
3.1.3. Národnostná a konfesijná štruktúra obyvateľstva	36
3.1.4. Kultúrno-spoločenská a športová aktivita obyvateľov obce	38
3.2. Sociálna infraštruktúra	44
3.2.1. Domový a bytový fond.....	44
3.2.2. Školstvo	47
3.2.3. Zdravotníctvo	49
3.2.4. Sociálna starostlivosť	49
3.2.5. Služby obyvateľstvu	50
4. Oblasť environmentu a ochrany životného prostredia	51
4.1. Prírodné zdroje	51
4.1.1. Štruktúra pôdneho fondu.....	51
4.1.2. Klimatické podmienky	53
4.1.3. Vodné pomery	54
4.1.4. Flóra a fauna.....	55
4.2. Technická infraštruktúra	56
4.2.1. Vodné hospodárstvo	56
4.2.2. Odpadové hospodárstvo	57
5. Zhrnutie analýzy endogénnych rozvojových faktorov	57
6. Analýza silných a slabých stránok územia.....	61
7. Analýza príčin a dôsledkov obce budmerice.....	62
8. Postoje a názory obyvateľov obce na život a dianie v obci a perspektívy jej ďalšieho vývoja	63

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022

Časť A. II	Analýza vonkajšieho prostredia	69
1.	Analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území.	69
2.	Analýza príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj obce budmerice	70
Časť A.III	Zhodnotenie súčasného stavu obce Budmerice	72
1.	SWOT analýza obce budmerice	72
2.	Analýza možných rizík a hrozieb, identifikácia kritických oblastí rozvoja	74
3.	Identifikácia východísk a možných riešení	75
4.	Odhad budúceho možného vývoja (Analýza silových polí)	77
Časť A.IV	Ex-post hodnotenie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Budmerice (2008 – 2013 s výhľadom do roku 2015)	78
ČASŤ B.	STRATEGICKÁ ČASŤ	80
1.	Rozvojová vízia	80
2.	Strategické, špecifické a vecné ciele obce Budmerice	80
3.1	Prioritná oblasť 1 – Kvalita bývania a dopravná dostupnosť	82
3.2	Prioritná oblasť 2 – Miestna ekonomika a služby	82
3.3	Prioritná oblasť 3 – Atraktivita obce a život v nej	82
4	Súlad PHSR obce Budmerice s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014 – 2020	83
4.1	Súlad cieľov a opatrení PHSR obce Budmerice s cieľmi a opatreniami PHSR BSK	83
4.2	Súlad cieľov a opatrení PHSR obce Budmerice s cieľmi a opatreniami SRV BSK	84
ČASŤ C.	PROGRAMOVÁ ČASŤ	87
1.	Popis opatrení	87
ČASŤ D.	REALIZAČNÁ ČASŤ	93
1.	Akčný plán	94
2.	Monitorovanie a hodnotenie stratégie	97
ČASŤ E.	FINANČNÁ ČASŤ	101
1.	Indikatívny finančný plán obce Budmerice	101
2.	Viaczdrojové financovanie projektov a aktivít a možnosti financovania projektov ..	101
2.1	Financovanie z verejných zdrojov	102
2.2	Financovanie zo súkromných zdrojov	104
ZÁVER		106
ZOZNAM PRÍLOH		107

ÚVOD

Potreba tvorby Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHSR) obce vyplýva zo Zákona 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja, ktorý ukladá obciam povinnosť vypracovávať a aktualizovať PHSR obce podľa potreby. PHSR predstavuje strednodobý programový dokument, ktorý vychádza z podrobnej socio-ekonomickej analýzy a stanovuje smer ďalšieho rozvoja obce, ciele a prvoradé potreby a úlohy v zabezpečení všestranného rozvoja. Výsledkom je stratégia rozvoja obce a akčný plán, ktorý transformuje definované strategické ciele do konkrétnych realizačných krokov. Vypracovanie tohto programového dokumentu je takisto podmienkou pre využitie finančných národných zdrojov ako i zdrojov EÚ.

Stratégia rozvoja vyjadruje predstavu obce o svojom budúcom rozvoji, ktorý sa bude snažiť dosahovať. Definovanie takejto stratégie, teda stanovenie *„kam sa chce obec dostať v období nasledujúcich 5 rokov“*, dáva obci, jej obyvateľom, podnikateľom a ďalším aktérom možnosť rozhodovať o svojom budúcom rozvoji. Obec je živý organizmus. Jednotlivé články žijú vlastným životom, avšak ovplyvňujú aj životy druhých, a takisto ovplyvňujú aj život obce ako celku. Obyvatelia obce menia priestor, v ktorom žijú rôznymi aktivitami, čo môže viesť k pozitívnemu rozvoju. Často však občania vytvárajú svojimi nekoordinovanými aktivitami bariéry, ktoré brzdia rozvoj celej obce. Práve Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Budmerice na roky 2014 – 2022 vytvára dôležitý priestor pre koordinovanie aktivít realizovaných v obci, ktoré prinesú synergický úžitok celej obci. Pred samotným procesom spracovania stratégie je potrebné pripraviť Zámer spracovania PHSR (tabuľka 2) spolu s Harmonogramom aktivít (tabuľka 3), ktorý umožňuje všetkým subjektom zúčastňovať sa aktívne na tvorbe a následne aj napĺňaní PHSR.

Ak však má takýto dokument spĺňať svoju úlohu, je nevyhnutné, aby sa jeho prípravy ako aj realizácie zúčastnili všetky záujmové skupiny (obyvatelia, podnikatelia, samospráva, spolky, združenia, ďalší dôležití aktéri) a aby boli využité rôzne metódy, ktoré vedú k zapojeniu všetkých aktérov (tabuľka 4). Diskusia všetkých záujmových skupín ponúka príležitosť dozvedieť sa o rozdielnych pohľadoch na problémy v obci, o možnostiach ich riešenia, ako aj dozvedieť sa o plánoch jednotlivcov. Preto aj pri príprave tejto stratégie boli realizované 3 workshopy so zástupcami rôznych aktérov a dotazníkový prieskum. Spoločné plánovanie sa zároveň môže stať priestorom pre začatie spolupráce, pre vytváranie inovatívnych riešení medzi rôznymi aktérmi.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022

Obec v podobe programu rozvoja získava nielen nástroj na proaktívne riadenie rozvoja, založené na iniciovaní potrebných a žiaducich zmien, ale predstavuje aj určitý kontrolný nástroj napĺňania stanovených aktivít. Z tohto hľadiska ho možno vnímať ako dôležitý nástroj marketingovej komunikácie. Obec vypracovaním programu rozvoja dáva najavo záujem o svoju budúcnosť, ako aj budúcnosť svojich obyvateľov a súčasne tým preberá na seba zodpovednosť za ďalší rozvoj obce.

Tabuľka 2 Zámer spracovania PHSR

Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Budmerice na roky 2014 – 2022
Forma spracovania	s pomocou externých odborníkov (<i>úplné spracovanie „na kľúč“</i>)
Riadenie procesu spracovania	Súčasťou zámeru tvorby PHSR bude vymedzenie projektového tímu, ktorý sa bude skladať z riadiaceho tímu, ktorý bude tvoriť gestor zodpovedný za celkové spracovanie dokumentu, koordinátor zodpovedný za administratívu a organizačnú časť spracovania dokumentu, metodik zodpovedný za metodickú pomoc pri spracovaní dokumentu; odborný konzultant vedie pracovné skupiny tvorené miestnymi aktérmi rozvoja, obyvateľmi a podnikateľskými subjektmi. Zoznam subjektov, ktoré budú zapojené do spracovania (starosta obce, poslanci OZ, obyvatelia, podnikateľské subjekty, cirkev, občianske združenia, spolky a ďalšie organizácie pôsobiace v obci), zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou bude zabezpečená viacerými formami; prostredníctvom workshopov, elektronickej komunikácie a dotazníkového prieskumu, ktorý bude distribuovaný v textovej podobe do domácností a zároveň bude zverejnený na stránke obce v elektronickej mutácii. O realizácii dotazníkového prieskumu a jeho význame pri tvorbe strategického dokumentu budú obyvatelia informovaní prostredníctvom miestneho rozhlasu, web-stránky obce, úradnej tabule obce a ďalších miestnych informačných zdrojoch (lokálna TV, miestne noviny).
Obdobie spracovania	Obdobie spracovania: máj 2014 – október 2015 Realizácia dotazníkového prieskumu – výstupom bolo spracovanie výsledkov dotazníkového prieskumu prezentovaného na 1. workshope 1. workshop – výstupom sú získané informácie k dopracovaniu analytickej časti a SWOT analýzy Analytická časť – výstupom je spracovaná analýza zdrojov poslaná na pripomienkovanie 2. workshop – výstupom je problémová analýza a strom cieľov, na základe ktorého je spracovaná strategická časť Strategická časť – výstupom je spracovaná strategická časť poslaná na pripomienkovanie 3. workshop – výstupom sú podklady pre dopracovanie dokumentu

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022**

	Programová časť, Realizačná časť, Finančná časť – výstupom sú spracované kapitoly implementácie stratégie poslané spolu so strategickou časťou na pripomienkovanie Pripomienkovanie a finalizácia – výstupom sú spracované časti Programu rozvoja obce, finalizácia dokumentu a odovzdanie vytlačenej a elektronickej verzie na schválenie pred OZ <i>Podrobnejší harmonogram spracovania vid' Tabuľka 3</i>
Financovanie spracovania	náklady na vlastné spracovanie – 5 experti x 25 hodín náklady na získanie informačných podkladov – štatistiky, analýzy, prognózy, dotazníky: 140,- Eur náklady na stretnutia – pracovné skupiny a verejnosť: 310,- Eur náklady na publicitu – tlač informačných materiálov, úprava elektronických médií: 20,- Eur

Prameň: vlastné spracovanie

Tabuľka 3 Harmonogram spracovania PHSR

Termín	HARMONOGRAM SPRACOVANIA PHSR V MESIACOCH																
	2014								2015								
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Realizácia dotazníkového prieskumu																	
1. workshop																	
Analytická časť																	
2. workshop																	
Strategická časť																	
3. workshop																	
Programová časť																	
Realizačná časť																	
Finančná časť																	
Pripomienkovanie a finalizácia																	

Prameň: vlastné spracovanie

Tabuľka 4 Využitie participatívne metódy

METÓDA	INFORMOVANIE VEREJNOSTI	ZÍSKAVANIE NÁZOROV VEREJNOSTI	ZOHĽADNENIE NÁZOROV VEREJNOSTI
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	X		
Využitie existujúcich médií			
Stretnutia	X		
Internetové stránky –	X	X	X

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022

vrátane verejných pripomienok tzv. chatrooms			
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	X	X	X
Ťažiskové skupiny (reprezentatívne skupiny predstavujúce verejnosť)	X	X	X
Verejné stretnutia	X	X	X
Návšteva v dotknutom území	X	X	X
Verejné semináre	X	X	
Verejné vypočutie	X	X	X
Verejné vypočutie (s odbornou skupinou)	X	X	X
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	X	X	X
Brainstormingové stretnutia s verejnosťou	X	X	X
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre širokú verejnosť	X	X	X
Prieskumy verejnej mienky	X	X	X
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	X	X	X
Odborné poradné skupiny	X	X	X
Pracovné skupiny	X	X	X
Riešenie problémov a metódy dosiahnutia konsenzu			
Využitie nezávislého moderátora/facilitátora	X	X	X
Brainstorming	X	X	X

Prameň: vlastné spracovanie

ČASŤ A. ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť založená na databáze informácií a ukazovateľov obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce Budmerice s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja, pričom hodnotí aj možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia obce, jeho limitov a rozvoja v rámci Bratislavského samosprávneho kraja.

Časť A.I Analýza vnútorného prostredia

1. HISTÓRIA OBCE A JEJ ROZVOJ

Prvá písomná zmienka o obci Budmerice pochádza z roku 1296, kde sa uvádza ako Budmer. Avšak archeologické náleziská potvrdili, že územie obce bolo osídlené už v neolite a nielen vtedy, lebo sa tu našlo sídlisko z eneolitu s kanelovou keramikou, popolnicové pohrebisko lužickej kultúry, sídlisko velatickej a laténskej kultúry.

Na hranici katastrov Budmeríc a Jablonca našli archeológovia pozostatky jednej z najvýznamnejších opevnených sídliskových aglomerácií maďarovskej kultúry zo staršej a strednej doby bronzovej (pol. 18 - pol. 15. stor. pred n. l.) na Slovensku. V tejto osade archeológovia objavili aj hrob mladej ženy s rituálne uloženými predmetmi v zásobnej jame, v inej zas dve stehenné kosti. Je nepochybné, že táto osada bola ekonomickým centrom regiónu, v ktorom sa obyvateľstvo venovalo metalurgii farebných kovov a výrobe keramiky. Už v tej dobe mali kontakty so východným Stredomorím, čo dokazujú viaceré artefakty (časť kopije, inkrustovaná keramika, čepele z obsidiánu, tvar šperkov podobný mykénskym a pod.)

Súviselo to so situovaním osady v blízkosti Jantárovej cesty. Remeselnícke výrobky, najmä bronzové, boli isto aj dobrým obchodným artiklom. Pozoruhodné je, že tu archeológovia objavili pozostatky opevneného sídliska ludanickej skupiny zo začiatku eneolitu (4300-3600 pred n. l.), jedného z mála na našom území. Výnimočným interdisciplinárnym výskumom v priestore uvedeného sídliska, archeológovia získali komplexnejšie poznatky o veku nálezov, o kultovných predmetoch, šperkoch, o duchovnej kultúre obyvateľov, o ich strave, životnom prostredí, o faune a flóre v blízkosti opevneného sídliska a pod..

Obrázok 1 Archeologické nálezy zo staršej doby bronzovej

Prameň : <http://www.aktuality.sk/clanok/173357/>

V rokoch 1528-1532, keď bol majiteľom panstva Červený Kameň lúpežný rytier Ladislav Moro, obec zanikla, no neskôr začalo opätovné osídľovanie Budmeríc.

V tomto čase zanikla aj obec Fančal (1291 písomná zmienka o tres terre Fonchal), ktorá ležala v súčasnom extraviláne Budmeríc v polovine 16. storočia zanikla.

Panstvo Červeného Kameňa v 16. storočí vybudovalo v Budmericiach na chov rýb rozsiahle rybníky, ktorých hrádze sú zachované do dneška. Tradícia takého chovu pokračuje v súčasnosti v dvoch nových rybníkoch. Obyvatelia Budmeríc sa v tej dobe zaoberali i poľnohospodárstvom, vinohradníctvom, vinárstvom a povozníctvom. V 17. storočí bolo na vysokej úrovni hrnčiarstvo a mlynárstvo. Hrnčiari mali svoj vlastný „Cech hrnčírov mesta Pudmeríc“ (viď. cechová pečať v monografii Jána Tibenského: Poctivá obec budmerická I, str. 193). Obec mala najväčší počet mlynov v Bratislavskej župe. Budmerický mlynársky cech združoval mlynárov v povodí Gidry aj Malého Dunaja (pečať budmerického mlynárskeho cechu v monografii Jána Tibenského: Poctivá obec budmerická I., str. 178).

Dňa 11. augusta 1705 sa pri obci Budmerice odohrala krvavá bitka medzi povstaleckým vojskom kniežat'a Františka Rákociho II. a cisárskym vojskom, ktoré viedol generálmaršal gróf Ľudovít von Heberwille s významnou podporou od podmaršala grófa Jána Pálfiho, jedného z budmerických zemepánov. Povstalci Františka Rákociho II. boli porazení a obec Budmerice vypálená.

Z pôvodného osídlenie sa zachovali hlinené domy s drevenou podbránou a valchovou strechou, pôvodne pokryté slamou.

Budmerice patrili k hradnému panstvu Červený Kameň podobne ako aj okolité obce. V roku 1899 zahájilo činnosť úverové družstvo. Za 1. ČSR boli obyvatelia roľníkmi,

poľnohospodármi a robotníkmi na miestnom veľkostatku. Do roku 1935 tu pracovala škrobáreň a do r. 1946 tehelňa.

Od roku 1895 v obci vznikla vyšivačská dielňa spolku Izabella vedená K. Barthonkovou, kde budmerické ženy krásne vyšivali tradičnú ľudovú výšivku a cirkevné rúcha za podpory arcikňažnej Izabelly Habsburskej (1856 – 1931) a dám z radov šľachty. Dielne spolku Izabella pôsobili najmä v západnej časti Slovenska. Výšivky z nich boli vysokej estetickej a technickej úrovni, preto dosahovali významné ocenenia po celom svete.

Gróf Ján Pálfi, veľký milovník prírody a poľovačiek, dal v roku 1888 v poľesí Lindava postaviť dvojpodlažný poľovnícky kaštieľ viedenskému architektovi Alexandrovi Neumannovi v štýle tzv. eklektizmu využitím romanticky chápaných prvkov z antiky, gotiky, renesancie, baroka, spestrených vežami a vikiermi. Dokončený bol v roku 1889. Patrí k najkrajším kaštieľom na Slovensku a je národnou kultúrnou pamiatkou spolu s anglickým parkom, ktorý ho obklopuje. Pôvodný nábytok z kaštieľa je umiestnený v múzeu na hrade Červený Kameň. V rokoch 1946-2011 bol v bývalom Pálfiho kaštieli zriadený Domov spisovateľov pre tvorivú prácu a oddych. Po prebiehajúcej rozsiahlej rekonštrukcii v ňom bude domov s rovnakým zameraním, ale pre všetkých umelcov na Slovensku.

Obrázok 2,3 Kaštieľ v Budmericiach

Prameň: <http://kucajirka.rajce.idnes.cz/>; http://sk.wikipedia.org/wiki/Ka%C5%A1tie%C4%BE_v_Budmericiach

K významným rodákom z Budmeríc patria predovšetkým národný buditeľ, katolícky teológ Juraj Holček /1811-1869/, spisovateľ, novinár a publicista Rudolf Fabry /1915-1983/, kpt. Ján Rašo, hrdina SNP /1913-1944/, pedagóg a publicista, akademický maliar Fridrich Moravčík /1916-1993/, historik PhDr. Ján Tibenský, DrSc. /1923-2012/.

Obec Budmerice sa v prvej písomnej zmienke z roku 1296 nazývala Budmer, (Budimír) podľa slovanského mena prvého starostu obce Budmera, poslaného z Bratislavskej župy v 11. storočí za čias uhorského kráľa Štefana I. Svätého. Názov Kerethwr, Kerestúr z roku 1296 pochádza zo slovného spojenia Kereszt Úr (z maďarského Kríž Pána), ktorý obec dostala pri zasvätení tunajšieho kostola Sv. Krížu. Tento názov sa však neujal, nakoľko názov po Budmerovi bol už zaužívaný nielen u obyvateľov obce, ale aj v celej župe. Iné pomenovania obce Budmerice prechádzali vývojom, tak v roku 1335 sa volali Podmorch, v roku 1390 Putmurich, v roku 1410 Keresthwr, v roku 1411 Budmer, v roku 1435 Pudmericz, v roku 1437 Pudmerycz alias Keresthwr, v roku 1808 Pudmerice, Podmerice, po maďarsky Gidrafa 1910-1919, Pudmera, po nemecky Pudmeritz, Pudmerice 1919- 1948, od roku 1948 po súčasnosť má obec názov Budmerice.

Symbolmi obce sú erb, vlajka a pečať. Erb obce Budmerice vznikol v roku 1561. Erb je v tvare renesančného štítu, v ktorom na zelenom trojvrší stojí latinský kríž, kde miesto korpusu sú vyznačené znaky mučenia - dva strieborné korbáče. Erb obce zatiaľ nie je oficiálne schválený a zapísaný v Heraldickom registri Slovenskej republiky.

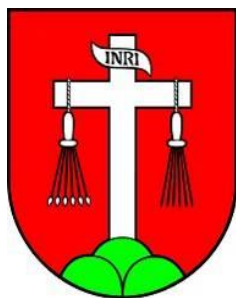
Na pečatidle z roku 1561 je historický znak Budmeríc, heraldicky veľmi vyspelý. Ide o erb, ktorý na Slovensku nemá obdoby. Tvoril ho renesančný štít, v ktorom z trojvršia vyrastal latinský kríž. Nad jeho priečnym ramenom bola pribitá tabuľka s nápisom INRI (Iesus Nazarenus Rex Iudaeorum). Namiesto obvyklého korpusu Ježiša Krista na kríži viseli nástroje mučenia – dva korbáče, pravý s olovkami na koncoch. Kruhopsis pečatidla znel: * S * VILLAE * PVDMERICENSIS. 1561, pričom letopočet (1561) bol vyrytý nad vrchným okrajom štítu. Jeho odtlačky sa nachádzajú aj na dokumente z roku 1827. Nové pečatidlo obce vzniklo v roku 1853. V strede oválneho poľa je vyrytý ten istý erb aj s letopočtom 1561, chýba na ňom tabuľka s nápisom INRI. Kruhopsis je v slovenčine: PECAT URADNA PUDMERICZ 1853. Na písomnostiach z rokov 1870-1876 sú nápisové pečiatky s nemecko-slovenským textom: GEMEINDE PUDMERITZ+OBEC+. Pravdepodobne v roku 1876 vznikla ďalšia nápisová pečiatka s maďarsko-slovenským textom: KÖSZÉG OBECZ PUDMERICZ. Z roku 1894 je tretia nápisová pečiatka už iba s maďarským textom PUDMERICZ KÖZSÉG PECSÉTJE. V Štátnom archíve v Bratislave sa nachádza pečatidlo s kruhopsisom: POZSONY VÁRMEGYE PUDMERICZ KÖZSÉG *1909*, ktoré je vernou kópiou pečatidla s rovnakým vročením, len s jedným rozdielnym detailom, že kovorytec nevyryl (nepochopením predlohy) vrecúško miesto korbáča ako predtým, ale korbáč. V nasledujúcom roku kruhopsis pečatidla a

pečiatky je s iným textom: POZSONY VÁRMEGYE GIDRAFA KÖZSÉG *1910*. Toto budmerické pečatidlo a pečiatku vytvoril budapeštiansky kovorytec Ignác Felsenfeld, lebo krajinská komisia pre kmeňovú knihu obcí nariadila, že všetky obce a mestá Uhorska môžu používať len tie typáriá, ktoré centrálnе vyhotoví Felsenfeldova dielňa v Budapešti.

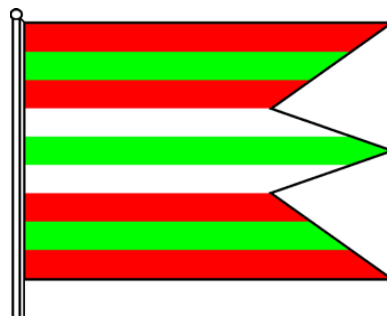
Erb obce bol doteraz prekresľovaný podľa originálu v renesančnom štíte.

Výtvarný návrh budmerického erbu i vlajky (obrázky 4,5) vytvoril akademický maliar Ladislav Čisárik, ktorý symbol obce umiestnil do neskorogotického štítu (z dôvodu zjednoteného tvaru štítu vo všetkých dieloch publikácie Heraldického registra SR). Obecné zastupiteľstvo obce Budmerice zaslalo Heraldickej komisii MV SR žiadosť o schválenie uvedeného návrhu erbu i vlajky a zaradenie týchto symbolov obce do Heraldického registra SR, lebo iba takto schválené symboly môže obec používať.¹

Vlajka obce je ukončená tromi cípmi, t. j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami obecného erbu.

Obrázok 4 Erb obce Budmerice

Obrázok 5 Vlajka obce Budmerice

Prameň: www.budmerice.sk/download_file_f.php?id=491123

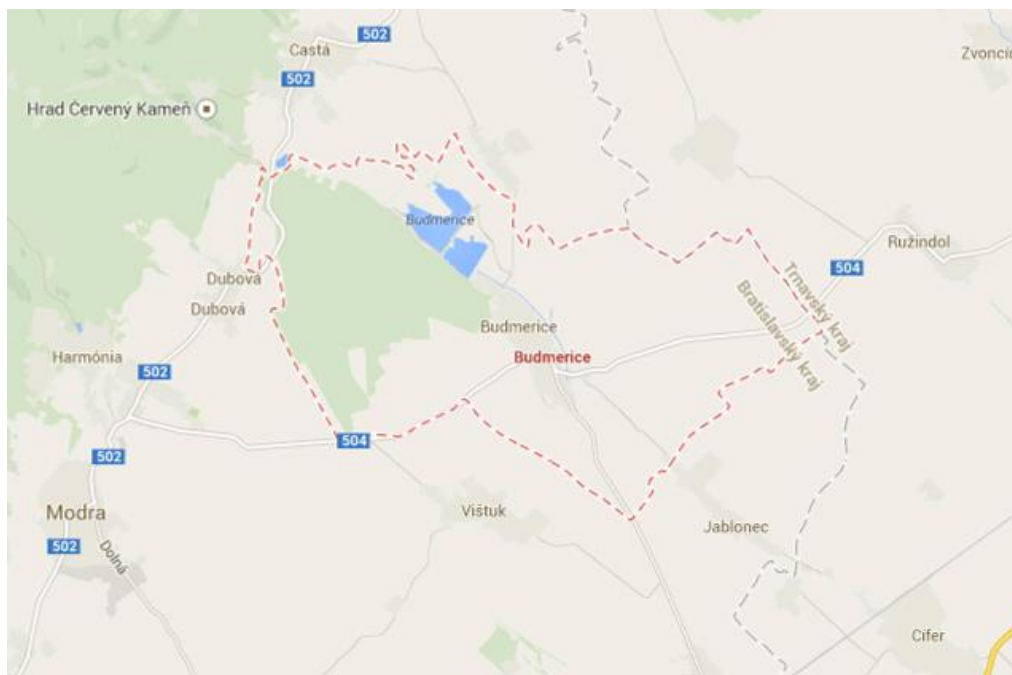
2. HOSPODÁRSKA OBLASŤ

2.1. ADMINISTRATÍVNE ZAČLENENIE A GEOGRAFICKÁ POLOHA OBCE A VÄZBY OBCE NA PÓLY EKONOMICKÉHO ROZVOJA

Obec Budmerice leží na úpätí pohoria Malých Karpát v Trnavskej pahorkatine a v západnej časti Podunajskej nížiny v údolí potoka Gidra. Obec sa nachádza 36 km

¹ Budmerické Zvesti 2-2014.pdf; www.budmerice.sk/download_file_f.php?id=491123

severovýchodne od Bratislavy a 16 km východne od mesta Pezinok. Susedí s obcami Dubová, Častá, Štefanová, Ružindol, Jablonec a Vištuk.

Obrázok 6 Geografická poloha obce Budmerice

Prameň: <https://www.google.sk/maps>

Dopravná poloha obce je vo väzbe na región dobrá. Od pólov ekonomického rozvoja národného i nadnárodného významu je vzdialená nasledovne:

- Bratislava 36 km
- Győr 90 km
- Viedeň 120,6 km

Od pólov ekonomického rozvoja širšieho regionálneho významu je vzdialená nasledovne:

- Pezinok 16 km
- Modra 10 km
- Senec 18 km.

Z hľadiska územnosprávneho členenia patrí obec do okresu Pezinok a do Bratislavského samosprávneho kraja.

2.2. EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA A EKONOMICKÝ ROZVOJ

Ekonomické, t.j. výrobné činnosti patria medzi základné faktory ovplyvňujúce socioekonomickú úroveň obce. Ich význam spočíva v tom, že ovplyvňujú nielen ekonomickú,

ale i sociálnu úroveň v obci. Sú zdrojom pracovných príležitostí, dávajú zamestnancom mzdu, tvoria verejné príjmy, zhodnocujú podmienky územia, v ktorom sú alokované a iné. Ekonomické činnosti v obci môžeme hodnotiť cez sektorovú štruktúru (zastúpenie činností primárneho, sekundárneho či terciárneho sektora) alebo cez štruktúru podnikov.

2.2.1. Ekonomická základňa obce

Ekonomickú základňu obce reprezentujú najmä súkromné podniky. Podnik predstavuje právnickú osobu, ktorá vykonáva sústavnú činnosť s cieľom dosahovať zisk. Patria sem korporácie (podniky vo vlastníctve skupiny subjektov, ako napr. akciové spoločnosti, družstvá, spoločnosti s ručením obmedzeným a pod.) a kvázikorporácie (podniky vo vlastníctve jedného subjektu). Podniky môžu mať podobu právnických osôb (ďalej PO) alebo fyzických osôb – podnikateľov (ďalej FO).

Právnické osoby sú právne jednotky, existenciu ktorých upravuje zákon nezávisle od jednotlivcov alebo inštitúcií, ktoré ich vlastnia alebo sú jej členmi. Neziskové inštitúcie tvoria právnické osoby slúžiace finančným a nefinančným korporáciám, štátnej správe a domácnostiam, ako napr. rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, ktorých tržby z činnosti nepresahujú 50 % vykazovaných nákladov, ďalej občianske združenia, spolky a kluby, politické strany, cirkvi a iné.²

Výsledky prezentované v tabuľke 5 poukazujú, že v období rokov 2009 -2013 v obci Budmerice došlo 56 % nárastu ziskových právnických osôb. Počet neziskových právnických osôb vzrástol o 11 %. Celkový počet právnických osôb narástol o 44 %.

Tabuľka 5 Vývoj počtu právnických osôb podľa ziskovosti v rokoch 2009-2013

Ukazovateľ	Rok			Index
	2009	2011	2013	2013/2009
Právnické osoby ziskové	73	89	114	1,56
Právnické osoby neziskové	27	26	30	1,11
Spolu	100	115	144	1,44

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z www.statistics.sk

Obchodný register SR uvádza 88 podnikateľských subjektov, ktorí majú svoju prevádzku v obci. Ich činnosť sa orientuje na poľnohospodársku prvovýrobu, vinohradníctvo

² http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index_txt.htm

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022**

a vinárstvo, gastronómiu, obchod, autodoprava, zámočníctvo, klampiarstvo, stolárstvo a najmä komerčné služby, ale aj nekomerčné služby. 73 subjektov má formu spoločnosti s ručením obmedzeným, 10 sú samostatne podnikajúce fyzické osoby, 1 subjekt je Miestny národný výbor, 1 PO je družstvo, 2 spoločnosti sú v likvidácii, 1 spoločnosť je v konkurze.

Fyzické osoby - podnikatelia nezapísaní v obchodnom registri sú osoby podnikajúce na vlastnú zodpovednosť podľa osobitných predpisov. Sú to živnostníci (podnikajúci na základe živnostenského zákona), osoby so slobodným povoláním (osoby podnikajúce na základe iného ako živnostenského zákona, napr. advokáti, lekári, audítori a iní) a samostatne hospodáriaci roľníci. Počet fyzických osôb (tabuľka 6) mal v sledovanom období rokov 2009 – 2013 v obci Budmerice relatívne stabilizovaný vývoj. Najvýraznejšie boli v štruktúre FO zastúpení živnostníci, a to 94 % podielom. Slobodné povolanie malo v roku 2013 ohlásených 15 subjektov. Súkromne hospodáriaci roľníci boli v rokoch sledovaných rokov 2009 -2013 zastúpení najskôr šiestimi a v roku 2013 piatimi subjektmi.

Tabuľka 6 Vývoj počtu fyzických osôb - podnikateľov v rokoch 2009-2013

Ukazovateľ Rok	2009	2011	2013	Index 2013/2009
Živnostníci	378	372	347	0,92
Slobodné povolania	11	11	15	1,36
Samostatne hospodáriaci roľníci	6	6	5	0,83
Spolu	395	389	367	0,93

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z www.statistics.sk

V živnostenskom registri SR je evidovaných 64 aktívnych fyzických osôb - podnikateľov; 71 FO – podnikateľov malo živnosť ukončenú a 1 pozastavenú.

Z hľadiska sektorovej štruktúry je primárny sektor v obci (poľnohospodárstvo, lesníctvo, rybné hospodárstvo a ťažba) zastúpený Poľnohospodárskym družstvom Budmerice, významnými pestovateľmi hrozna, ktorí sú prevažne aj známi vinári a súkromne hospodáriacimi roľníkmi.

Poľnohospodárske družstvo v Budmericiach bolo založené už v roku 1949, pričom funguje až do súčasnosti. V obci má dlhú tradíciu aj vinohradníctvo a vinárstvo.

V sekundárnom sektore pôsobia podnikateľské subjekty zamerané na spracovanie hrozna a vinárstvo, pekárstvo, spracovanie mäsa a výrobu mäsových výrobkov, stavebníctvo, elektrotechnický priemysel, stolárstvo, nábytkárstvo, potravinárstvo a ďalšie.

V terciárnom sektore (sektor služieb) prevádzkuje svoju činnosť prevažná časť podnikateľských subjektov.

Aj napriek tomu, že v obci sa nachádza viacero významných podnikov, veľká časť podnikateľských subjektov, ktoré v obci podnikajú, predstavujú skupinu tzv. samozamestnávateľov, resp. zamestnávajú obyvateľov z okolitých obcí a nie obyvateľov častej. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (EAO) nachádza pracovné príležitosti v okolitých obciach, resp. v širšom okolí obce (Bratislava, Pezinok, Modra.). Potvrdzuje to aj vysoká hodnota ukazovateľa dochádzka do zamestnania získaná v rámci SODB 2011 (83,38 %).

2.2.2. Ekonomická aktivita obyvateľstva a miera nezamestnanosti

Počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva v obci Budmerice v rokoch 2001 až 2011 vzrástol o 13,2 %, podobne ako celkový počet pracujúcich. Počet nezamestnaných v tomto období však vzrástol o 23,7 %.

Tabuľka 7 Ekonomická aktivita obyvateľov v obci v rokoch 2001-2011

Ukazovateľ	Rok	jednotky	2001	2011	index 2011/2001
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo		abs.	1031	1167	1,13
Počet pracujúcich		abs.	848	960	1,13
Podiel pracujúcich na EAO		%	82,25	82,26	1,00
Počet nezamestnaných		abs.	118	146	1,24

Prameň: vlastné spracovanie na základe SODB 2001 a 2011

Na základe údajov o ekonomickej aktivite obyvateľstva získaných prostredníctvom SODB 2011 (tabuľka 8) môžeme konštatovať, že obyvatelia obce sú najväčším podielom zamestnaní vo verejnej správe, veľkoobchode a maloobchode. Obyvatelia obce bez ohľadu na odvetvie, v ktorom sú aktívni výraznou mierou dochádzajú do zamestnania mimo obec. 100 % dochádzku do zamestnania sme zaznamenali vo viacerých skúmaných odvetviach.

Tabuľka 8 Ekonomicky aktívne osoby podľa odvetvia ekon. činností v roku 2011

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022**

Ukazovateľ Odvetvie ekonomickej činnosti	spolu	Podiel na EAO (v %) %	z toho dochádza do zamestnania	Podiel dochádzky na odvetví (v %)
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	67	6	59	88,06
Lesníctvo a ťažba dreva	8	1	6	75,00
Rybolov a akvakultúra	1	0	1	100,00
Ťažba uhlia a lignitu	1	0	0	0,00
Iná ťažba a dobývanie	3	0	2	66,67
Výroba potravín	24	2	16	66,67
Výroba textilu	3	0	3	100,00
Výroba odevov	7	1	3	42,86
Výroba kože a kožených výrobkov	1	0	1	100,00
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	16	1	11	68,75
Výroba papiera a papierových výrobkov	2	0	1	50,00
Tlač a reprodukcia záznamových médií	6	1	5	83,33
Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov	4	0	3	75,00
Výroba chemikálií a chemických produktov	2	0	2	100,00
Výroba základných farmaceutických výrobkov a farmaceutických prípravkov	2	0	2	100,00
Výroba výrobkov z gumy a plastu	11	1	10	90,91
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	9	1	8	88,89
Výroba a spracovanie kovov	6	1	3	50,00
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	24	2	20	83,33
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	13	1	13	100,00
Výroba elektrických zariadení	3	0	2	66,67
Výroba strojov a zariadení i. n.	18	2	16	88,89
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	23	2	19	82,61
Výroba ostatných dopravných prostriedkov	1	0	1	100,00
Výroba nábytku	3	0	3	100,00
Iná výroba	4	0	3	75,00
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	8	1	7	87,50
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	4	0	3	75,00
Zber, úprava a dodávka vody	4	0	4	100,00
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	1	0	1	100,00
Ozdravovacie činnosti a ostatné činnosti nakladania s odpadom	1	0	0	0,00
Výstavba budov	16	1	12	75,00
Inžinierske stavby	8	1	6	75,00
Špecializované stavebné práce	68	6	57	83,82
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	23	2	18	78,26
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	54	5	46	85,19
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	87	7	68	78,16
Pozemná doprava a doprava potrubím	45	4	41	91,11
Vodná doprava	2	0	2	100,00
Letecká doprava	2	0	2	100,00
Skladové a pomocné činnosti v doprave	15	1	12	80,00
Poštové služby a služby kuriérov	18	2	15	83,33

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022**

Ubytovanie	9	1	8	88,89
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	34	3	27	79,41
Nakladateľské činnosti	4	0	3	75,00
Výroba filmov, videozáznamov a televíznych programov, príprava a zverejňovanie zvukových nahrávok	1	0	1	100,00
Telekomunikácie	1	0	1	100,00
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	13	1	11	84,62
Informačné služby	4	0	4	100,00
Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	17	1	12	70,59
Poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného sociálneho poistenia	7	1	6	85,71
Činnosti v oblasti nehnuteľností	15	1	13	86,67
Právne a účtovnícke činnosti	13	1	11	84,62
Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia	7	1	6	85,71
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	14	1	12	85,71
Vedecký výskum a vývoj	6	1	6	100,00
Reklama a prieskum trhu	4	0	3	75,00
Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	1	0	1	100,00
Prenájom a lízing	1	0	1	100,00
Činnosti cestovných agentúr, rezervačné služby cestovných kancelárií a súvisiace činnosti	3	0	3	100,00
Bezpečnostné a pátracie služby	11	1	9	81,82
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	5	0	4	80,00
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	7	1	6	85,71
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	116	10	104	89,66
Vzdelávanie	85	7	78	91,76
Zdravotníctvo	52	4	48	92,31
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	14	1	12	85,71
Sociálna práca bez ubytovania	8	1	8	100,00
Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti	5	0	2	40,00
Činnosti knižníc, archívov, múzeí a ostatných kultúrnych zariadení	3	0	2	66,67
Činnosti herní a stávkových kancelárií	6	1	6	100,00
Športové, zábavné a rekreačné činnosti	1	0	1	100,00
Činnosti členských organizácií	14	1	11	78,57
Oprava počítačov, osobných potrieb a potrieb pre domácnosti	4	0	4	100,00
Ostatné osobné služby	6	1	5	83,33
Zamestnávateľ v zahraničí	1	0	1	100,00
Nezistené	57	5	36	63,16
Spolu	1 167	100	973	83,38

Prameň: SODB 2011

2.2.3. Ekonomika miestnej samosprávy

Podmienky pre vplyv miestnej samosprávy na rozvoj obce určujú tri zásadné faktory:

1. disponibilné finančné prostriedky, ktoré má v príjmovej časti rozpočtu,
2. majetok obce, ktorý má vo vlastníctve,

3. kvalita samosprávneho manažmentu, ktorý rozhoduje o využití majetku a o finančných prostriedkoch.

Zo zákona o obecnom zriadení a z kompetenčného zákona vyplývajú obciam mnohé kompetencie, na realizáciu ktorých je potrebný rovnako majetok ako aj finančné prostriedky. Problémom je, že rozhodujúca časť činností, ktoré zabezpečuje obec pre obyvateľov či podnikateľov, má charakter verejných úžitkov (miestne komunikácie, osvetlenie, kultúrne a športové aktivity, sociálna starostlivosť a i.), ktoré nie sú oceňované.

Obec teda nezískava späť do rozpočtu financie za náklady, ktoré sú spojené s výkonom jej kompetencií v plnom rozsahu, ale len z malej časti.

2.2.3.1. Finančné hospodárenie miestnej samosprávy

Finančné hospodárenie samosprávy charakterizuje rozpočet obce, konkrétne jeho príjmová a výdavková časť a narábanie s disponibilnými finančnými prostriedkami. Okrem stálych príjmov, ktoré zabezpečujú obci dane a to tak miestne ako i podielové, sa na vlastných príjmoch podieľajú aj príjmy nedaňové – predovšetkým príjmy z využívania majetku.

Fiškálna decentralizácia uplatňovaná od 1.1.2005 priniesla obciam zásadné zmeny týkajúce sa ich financovania. Ďalšou výraznou zmenou je aj zásada tvorby viacročných rozpočtov (3 roky) a s tým súvisiaca aj povinná štruktúra rozpočtu vo forme jednotlivých programov, ktoré by mali byť úzko previazané práve s PHSR obce.

2.2.3.1.1. Bežný rozpočet

Bežný rozpočet sa zostavuje ako bilancia bežných príjmov a bežných výdavkov vzťahujúcich sa k rozpočtovému roku. Bežný rozpočet slúži obci na zabezpečovanie bežného (každodenného) chodu obce. Ide o príjmy a výdavky, ktoré sa pravidelne opakujú (napr. príjmy z podielových a miestnych daní, mzdy a odvody zamestnancov, nákup krátkodobého vybavenia, náklady spojené s bežnou údržbou a pod.). Bežný rozpočet má obec povinnosť plánovať ako vyrovnaný (príjmy = výdavky). alebo ako prebytkový (príjmy prevyšujú výdavky).

Príjmy bežného rozpočtu

V rámci bežných príjmov dominantnú časť príjmov tvoria daňové príjmy obce. So zvyšujúcim sa počtom obyvateľov obce sa zvyšuje aj príjem vo forme výnosu dane z príjmov poukázaných obci. V rámci dane z nehnuteľnosti obec vyrubuje daň z pozemkov, daň zo

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022

stavieb a daň z bytov. V rámci miestnych daní obec získava finančné prostriedky z dane za psa, z dane za nevýherné hracie prístroje, z dane za predajné automaty a z dane za ubytovanie.

Zvýšenie príjmov v rámci miestnych daní v roku 2010 a 2011 v porovnaní s rokom 2009 bol spôsobený tým, že obec v rokoch 2010 a 2011 mala príjem aj z dane za jadrové zariadenie. Ďalšie zvýšenie príjmov tejto kategórie v roku 2013 v porovnaní s rokom 2012 bol spôsobený zvýšením príjmov z dane za ubytovanie a z dane za nevýherné hracie prístroje. Príjmy z poplatku za TKO a DSO sa pohybujú každoročne na približne rovnakej úrovni.

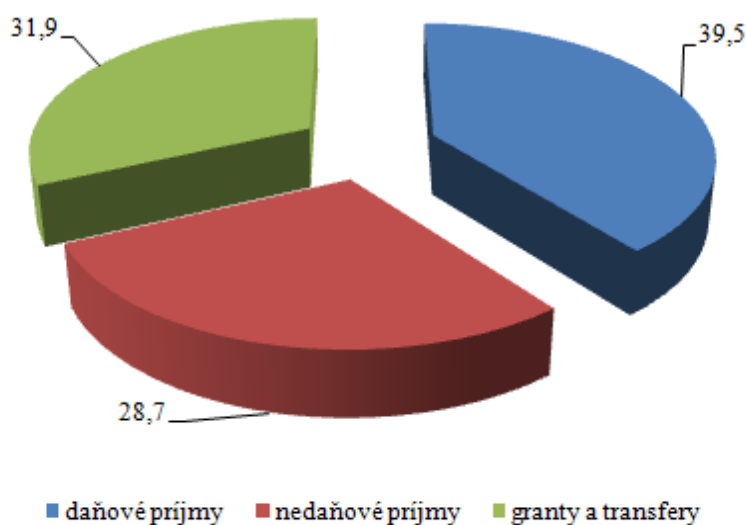
V rámci nedaňových príjmov tvoria príjmy z využívania majetku príjmy z prenájmu pozemkov, budov a prístrojov vo vlastníctve obce. Administratívne poplatky sú tvorené prevažne príjmami zo správnych poplatkov za overenie údajov, podpisov, fotokópií a pod., ale súčasťou sú aj príjmy z uložených penálov a pokút. V rámci iných nedaňových príjmov obec získava finančné prostriedky aj z dividend.

Granty a transfery sú predovšetkým určené na prenesený výkon štátnej správy. Okrem toho však obec získava finančné prostriedky aj od Bratislavského samosprávneho kraja na organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí v obci, alebo sponzorské na vydávanie obecných novín.

Tabuľka 9 Príjmy bežného rozpočtu obce Budmerice za obdobie rokov 2009 – 2013
(v tis. €)

Klasifikácia príjmov	2009	2010	2011	2012	2013	Index 2013/2009
100 Daňové príjmy spolu	697	624,4	684,4	665,1	720	1,03
z toho výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve	505,6	365	462	468	523	1,03
dane z nehnuteľností	142,7	188,8	153,2	142,4	142,4	0,99
špecifické dane	7,5	24,1	20,4	4,4	7,5	1,00
odvoz TKO	41,2	46,5	48,8	50,3	47,1	1,14
200 Nedaňové príjmy spolu	303,3	369,4	443,8	582	523	1,72
z toho z využívania majetku	87,7	109,1	80,2	97,3	104,6	1,19
administratívne poplatky	4,7	4,4	5,7	12,6	13,5	2,87
iné nedaňové príjmy	210,9	255,9	357,9	472,1	404,9	1,92
300 Granty a transfery	793,7	718,2	419,8	563,9	582	0,73
Z toho dotácie na prenesený výkon	790,8	716,9	405,7	550	565,6	0,72
ostatné transfery	2,9	1,3	14,1	13	16,4	5,65
Bežné príjmy spolu	1 794	1 712	1 548	1 811	1 825	1,02
Daňová sila obce (v €)	308,6	272,2	307,2	289,9	308,2	0,99
Ekonomická sila obce (v €)	794,5	746,3	694,8	789,5	781,25	0,98

Prameň: Obecný úrad Budmerice, vlastné spracovanie

Obrázok 7 Štruktúra bežných príjmov obce v roku 2013 (v %)

Prameň: záverečné účty, vlastné spracovanie

Z obrázku 7 vyplýva, že najväčší podiel na celkových bežných príjmoch obce predstavujú príjmy vo forme daňových príjmov (39,5 %). Nedaňové príjmy, ktoré predstavujú predovšetkým príjmy z využívania majetku predstavujú 28,7 % a granty a transfery podiel 31,9 %.

Výdavky bežného rozpočtu

Výdavky spojené s programom *Plánovanie, manažment a kontrola* predstavujú výdavky na mzdy pracovníkov obecného úradu, starostu, odmeny poslancov a plat hlavného kontrolóra. Obec každoročne vynakladá finančné prostriedky aj na marketingové aktivity s cieľom spropagovať obce na miestnej, regionálnej, národnej ale aj medzinárodnej úrovni. Program *Služby občanom* v sebe zahŕňa výdavky spojené s poskytovaním služieb pre občanov (napr. osvedčovanie listín a podpisov, evidenciu obyvateľov, pridelovanie súpisných čísel ako aj vydávanie rôznych druhov rozhodnutí, cintorínske služby). Výdavky spojené s vykonávaním preventívnych protipožiarnych kontrol u obyvateľov obce ako výdavky spojené s CO, výdavky spojené s prevádzkou verejného osvetlenia a protipovodňová ochrana obce sú súčasťou programu *Bezpečnosť a poriadok*. Výdavky v rámci odpadového hospodárstva predstavujú výdavky na vývoz, odvoz a uskladnenie komunálneho odpadu, drobných stavebných odpadov, separovaný zber, údržba verejnej zelene. Obec vynakladá finančné prostriedky aj na údržbu miestnych komunikácií. Na bežnú prevádzku ZŠ s MŠ a školskej jedálne vynakladá obec finančné prostriedky v rámci programu *Vzdelávanie*. Na podporu kultúrnych a športových

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022**

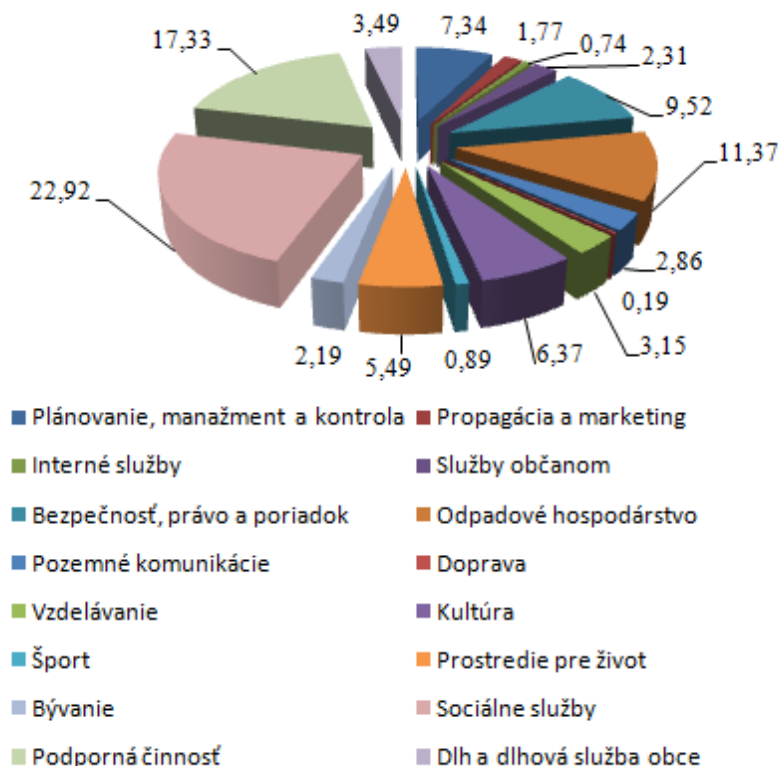
podujatí ako aj organizácií pôsobiacich v tejto oblasti obec vynakladá finančné prostriedky v programoch *Šport* a *Kultúra*. V obci sa nachádzajú obecné bytovky, ktoré postavila obec zo ŠFRB a na ich údržbu vynakladá finančné prostriedky v rámci programu *Bývanie*. Výdavky na terénne sociálne služby, ako aj výdavky spojené s prevádzkou sociálneho zariadenia v obci sú súčasťou programu *Sociálne služby*. Výdavky v rámci programu *Dlh a dlhová služba* predstavuje výdavky obce určené na splácanie úverov, prostredníctvom ktorých obec realizuje niektoré svoje aktivity.

**Tabuľka 10 Výdavky bežného rozpočtu obce Budmerice za obdobie rokov 2009 – 2013
(v tis.€)**

Jednotlivé programy	2009	2010	2011	2012	2013	Index 2013/2009
Plánovanie, manažment a kontrola	76,7	77,6	90,0	68,3	72	0,94
Propagácia a marketing	1,02	1,1	4,0	15,2	17,4	17,05
Interné služby	26,9	10,8	5,9	5,9	7,3	0,27
Služby občanom	15,2	22,8	29,8	22	22,7	1,49
Bezpečnosť, právo a poriadok	5,8	7,5	66,9	133	93,4	16,1
Odpadové hospodárstvo	78	98,5	123,4	134	111,6	1,43
Pozemné komunikácie	4,5	4,8	9,1	23	28,1	6,24
Doprava	5,04	2,6	1,9	1,8	1,9	0,38
Vzdelávanie	460,2	485,6	475,6	59,4	30,9	0,067
Kultúra	28,1	30,9	39,5	48,2	62,5	2,24
Šport	14,7	15,6	15,3	4,5	8,7	0,59
Prostredie pre život	42,1	46,4	60,2	59,7	53,9	1,28
Bývanie	15,6	19,8	16,3	19,4	21,5	1,38
Sociálne služby	140,6	215,9	186,9	175,8	245*	1,74
Podporná činnosť	170,6	127,8	117,4	155,8	170	0,99
Dlh a dlhová služba obce	127,8	113,1	118,1	35,2	34,2	0,27
Bežné výdavky spolu	1 212,9	1 280,8	1 360,3	961,2	981,1	0,81

Prameň: Obecný úrad Budmerice, vlastné spracovanie

Vysvetlivky: * - zahŕňa v sebe aj vrátenie nevyčerpanej dotácie z roku 2012 vo výške 20,1 tis .€.

Obrázok 8 Štruktúra bežných výdavkov obce v roku 2013 (v %)

Prameň: záverečné účty, vlastné spracovanie

Najviac finančných prostriedkov v rámci bežných výdavkov obec vynakladá na sociálne služby (22,92 %) a na podpornú činnosť (17,33 %). Viac ako 11 % obec vynakladá finančné prostriedky na odpadové hospodárstvo a do 10 % na údržbu miestnych komunikácií. Viac ako 5 % vynakladá obec na program kultúru, prostredie pre život a plánovanie, manažment a kontrola. Na ostatné oblasti obec vynakladá od 0,19 % (program doprava) až po 3,49 % (program dlh a dlhová služba).

2.2.3.1.1. Kapitálový rozpočet

Kapitálový rozpočet sa týka tvorby dlhodobých aktív, čo znamená, že slúži na tvorbu a zhodnocovanie majetku, má investičný charakter. Kapitálový rozpočet môže byť plánovaný ako prebytkový (príjmy prevyšujú výdavky), ako vyrovnaný (príjmy = výdavky), ale môže byť aj schodkový (príjmy sú nižšie ako výdavky), ale len za podmienok stanovených zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších noviel.

Tabuľka 11 Kapitálový rozpočet obce Budmerice za obdobie rokov 2009 – 2013
(v tis. €)

KAPITÁLOVÝ ROZPOČET	2009	2010	2011	2012	2013
Kapitálové príjmy spolu	10,6	59,4	13,0	7,5	0
Kapitálové výdavky spolu	507,4	266,1	24,5	277	233

Prameň: Obecný úrad Budmerice, vlastné spracovanie

Obec počas sledovaného obdobia realizovala aj investičné aktivity. Obec príjmy získavala predovšetkým z predaja pozemkov a kapitálových grantov a transferov. V roku 2009 obec získala kapitálové príjmy z predaja pozemkov a kapitálové granty z MF SR na rekonštrukciu miestneho rozhlasu a z nadácie Orange na investičnú aktivitu Original p. BUS. V roku 2010 získala obec kapitálové príjmy z predaja pozemkov a tiež vo forme kapitálových grantov z MPSVaR SR na výťah pre CSS, z MPaRV SR na rekonštrukciu strechy ZŠ s MŠ, z Úradu Vlády SR na detské ihrisko a tiež od ZSE vo forme daru na rodinný futbal na rekonštrukciu verejného osvetlenia na ihrisku. V roku 2011 predstavovali kapitálové príjmy iba príjmy z predaja pozemkov.

V roku 2009 obec vynaložila finančné prostriedky vo forme kapitálových výdavkov napríklad na rekonštrukciu budovy obecného úradu, na vybudovanie chodníkov v obci, na rekonštrukciu miestnych komunikácií, rekonštrukciu a modernizáciu kultúrneho domu, zdravotného strediska, na rekonštrukciu miestneho rozhlasu, rekonštrukciu ČOV, rekonštrukciu ZŠ s MŠ a protipovodňové opatrenia. V roku 2010 obec financovala v rámci kapitálových výdavkov napr. na vypracovanie projektovej dokumentácie, na vybudovanie chodníkov, na rekonštrukciu chodníkov, na rekonštrukciu verejného osvetlenia na ihrisku, na protipovodňové opatrenia, na rekonštrukciu ZŠ s MŠ, na rekonštrukciu vodovodnej šachty. V roku 2011 použila finančné prostriedky na vypracovanie projektovej dokumentácie, na dažďovú kanalizáciu, na nákup meračov rýchlostí, vybudovanie detského ihriska, vybudovanie altánku pre klientov CSS, na signalizáciu pre požiarnu ochranu. V roku 2012 obec vynaložila kapitálové výdavky na vypracovanie projektovej dokumentácie, zakúpila merače rýchlostí, na vypracovanie projektovej dokumentácie a následnej realizácie dažďovej kanalizácie. Okrem toho obec použila finančné prostriedky aj na vypracovanie projektovej dokumentácie pre most Podhájska, rekonštrukciu a modernizáciu OcÚ, kultúrneho domu a zdravotného strediska a tiež aj základnej školy. Aj keď v roku 2013 obec nezískala žiadne kapitálové príjmy realizovala svoje investičné aktivity, išlo predovšetkým o vypracovanie projektovej dokumentácie, výdavky spojené s realizáciou dažďovej kanalizácie a takisto časť finančných prostriedkov

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022**

obec použila na rekonštrukciu chodníkov v obci a tiež na výstavbu nových miestnych komunikácií, či autobusovej zástavky. Aj v tomto roku obec pokračovala v rekonštrukcii kultúrneho domu, obecného úradu a základnej školy.

Tabuľka 12 Rekapitulácia rozpočtového hospodárenia obce Budmerice za obdobie rokov 2009 – 2013 (v tis. €)

ROZPOČTY	2009	2010	2011	2012	2013	Index 2013/2009
Bežné príjmy spolu	1 794	1 712	1 548	1 811	1 825	1,01
Bežné výdavky spolu	1 212,9	1 280,8	1 360,3	961,2	981,1	0,80
Kapitálové príjmy spolu	10,6	59,4	13,0	7,5	0	-
Kapitálové výdavky spolu	507,4	266,1	24,5	277	233	0,46
Finančné operácie príjmové	390	148,2	1,1	136	126	0,32
Finančné operácie výdavkové	73,9	72,2	78,5	83	75	1,01

Prameň: Obecný úrad Budmerice, vlastné spracovanie

Súčasťou rozpočtu sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov obce a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu obce a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí. Finančné operácie nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu obce.

2.2.3.1. Disponibilný obecný majetok a jeho využitie

Vlastníctvo majetku je pre rozvoj obce významným rozvojovým faktorom. Obec Budmerice nepodniká so svojím majetkom ani nie je zriaďovateľom príspevkových organizácií.

Tabuľka 13 Hodnota a štruktúra aktív obce Budmerice v roku 2013

AKTÍVA	HODNOTA v tis. €	ŠTRUKTÚRA v %
1. Neobežný majetok spolu (A+B+C)	4 634	92,1
z toho		
A. Dlhodobý nehmotný majetok celkom	0	0
B. Dlhodobý hmotný majetok celkom	3 905	84,3
z toho		
Pozemky	438,2	11,2
Stavby	2 915	74,6
C. Dlhodobý finančný majetok	729	15,8
2. Obežný majetok	395	7,87
3. Časové rozlíšenie	2	0,03
Majetok spolu (1+2+3)	5 031	100

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022

Majetková sila obce (v €)	2 153,7	

Prameň: Obecný úrad Budmerice, vlastné spracovanie

Z hľadiska štruktúry majetku najväčší podiel tvorí neobežný majetok (92,1 % z celkovej hodnoty majetku a v rámci neho dlhodobý hmotný majetok (84,3 % z celkovej hodnoty neobežného majetku). V rámci dlhodobého finančného majetku obec eviduje predovšetkým realizovateľné cenné papiere a podiely (akcie BVS). Obežný majetok je tvorený zásobami a pohľadávkami a finančnými prostriedkami na bankových účtoch. Časové rozlíšenie predstavujú náklady budúcich období.

Tabuľka 14 Hodnota a štruktúra pasív obce Budmerice v roku 2013

PASÍVA	HODNOTA v tis. €	ŠTRUKTÚRA v %
1.Vlastné imanie spolu	2 309	45,9
z toho		
Výsledok hospodárenia	2 309	100
2. Záväzky spolu	2 259	44,9
z toho		
Rezervy	166	7,37
Dlhodobé záväzky	945	41,8
Krátkodobé záväzky	125	2,48
3. Časové rozlíšenie	463	9,2
Vlastné imanie a záväzky spolu (1+2+3)	5 031	

Prameň: Obecný úrad Budmerice, vlastné spracovanie

V rámci zdrojov krytia tvorí najväčší podiel vlastné imanie, ktoré tvorí 45,9 % podiel. Záväzky sú v najväčšej miere tvorené dlhodobými záväzkami, ktoré tvoria záväzky obce voči sociálnemu fondu a krátkodobé záväzky eviduje predovšetkým voči dodávateľom, za nevyfakturované dodávky, voči zamestnancom, či voči sociálnej a zdravotným poisťovniam. Časové rozlíšenie tvoria výnosy budúcich období.

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Komplexne vybudovaná technická infraštruktúra je významným rozvojovým faktorom v každom sídle, pretože vytvára podmienky pre rozvoj podnikania i pre kvalitu života jej obyvateľov.

2.3.1. Cestná sieť a dopravné systémy

Cesta II/504 spája obec s mestom Modra (v smere na Bratislavu) a obcami Ružindol, Biely Kostol (v smere na Trnavu), s prepojením na ďalšie obce a mestá v regióne a ďalej na Bratislavu a Trnavu. Na cestu I/61 Bratislava - Trnava je obec najbližšie napojená v obci Kaplna (8 km), na diaľnicu pri obci Blatné (13 km). Z hľadiska širších vzťahov tieto komunikačné napojenia obci umožňujú prepojenie na nadradenú cestnú sieť nadregionálneho významu. V obci sa nachádzajú aj chodníky v celkovej dĺžke 3 km a miestne komunikácie v dĺžke 15 km. V obci sa momentálne nenachádza žiadna samostatná cyklotrasa.

Železničná doprava

Železničné trate sa na území obce nenachádzajú. Najbližšia zastávka vlakov osobnej dopravy je v obci Báhoň vzdialenej 6 km, pričom najbližšie stanice, v ktorých zastavujú rýchliky sú Trnava, Senec a Bratislava - Vinohrady.

Autobusová doprava

Obec je obslužená hromadnou dopravou, jej prevádzkovateľom je SAD, do obce zachádza viacero liniek. Dopravné spojenie s okolitými obcami a mestami je v súčasnosti dostačujúce. V obci sa nachádza 5 autobusových zastávok, z toho 3 sú na znamenie.

Letecká doprava

Najbližšie letisko medzinárodného významu sa nachádza v Bratislave, športové letisko v susednej obci Dubová a neverejné letisko pre všeobecné letectvo v k. ú. Budmerice (východne od zastavaného územia obce, pri ceste II/504).

2.3.2. Energetické hospodárstvo

Energetické hospodárstvo v obci tvoria elektrické rozvodné siete a plynofikácia.

Energetické siete

Obec Budmerice je zásobovaná elektrickou energiou prostredníctvom 22 kV vedení ktoré sú súčasťou systému el. sietí Slovenskej energetiky, a. s. Sú to vonkajšie vedenia 22 kV c. 124, 201, 217, vrátane spojovacieho káblového vedenia č. 201-217. Z týchto vedení VN sú pripojené distribučné transformačné stanice, napájajúce distribučné siete NN. Distribučné el.

siete NN sú prevažne vonkajšie, novšie káblové závesnými káblami a tiež káblami v zemi. Na podperných bodoch distribučných el. sietí je inštalované tiež verejné osvetlenie v obci.

Plynofikácia

Obec je plynofikovaná, okrem okrajových osamotených lokalít. Obec je zásobovaná zemným plynom (ZP) z VTL plynovodu DN150 PN2,5, z ktorého je vyústená VTL prípojka DN100, ukončená v regulačnej stanici plynu RS1200-2/1. RS reguluje vstupný pretlak ZP z hodnoty 2.5MPa na prevádzkový pretlak 90kPa. RS je situovaná v zastavanom území obce, v jeho južnej časti. Miestne STL rozvody ZP sú zrealizované z ocelového materiálu, v posledných rokoch z polyetylénového materiálu. Rozvody sú trasované pod úrovňou terénu. Obec bola splynofikovaná v roku 1980.

2.3.3. Telekomunikácie

Obec je napojená na digitálnu telefónnu ústredňu Budmerice (na pošte), na ktorú je napojená pevná telefónna sieť spoločnosti Slovak Telekom a.s. Územím obce prechádzajú trasy telekomunikačných káblov rôznej dôležitosti, významu a konštrukcie, vrátane zariadení a objektov. Dimenzie káblov miestnej telefónnej siete vyhovujú pre súčasné potreby.

Obec má aj pokrytie signálmi mobilných telefónnych sietí Telekom, Orange a Telefónica O2. Spoločnosť Orange má v obci umiestnenú ZS. Spoločnosť Telekom má v riešenom území umiestnenú ZS a RR bod PK_BUD. V obci nie sú vybudované žiadne spoločné televízne rozvody. Internetové služby sú zabezpečené prostredníctvom prevádzkovateľov pevnej a mobilnej siete.

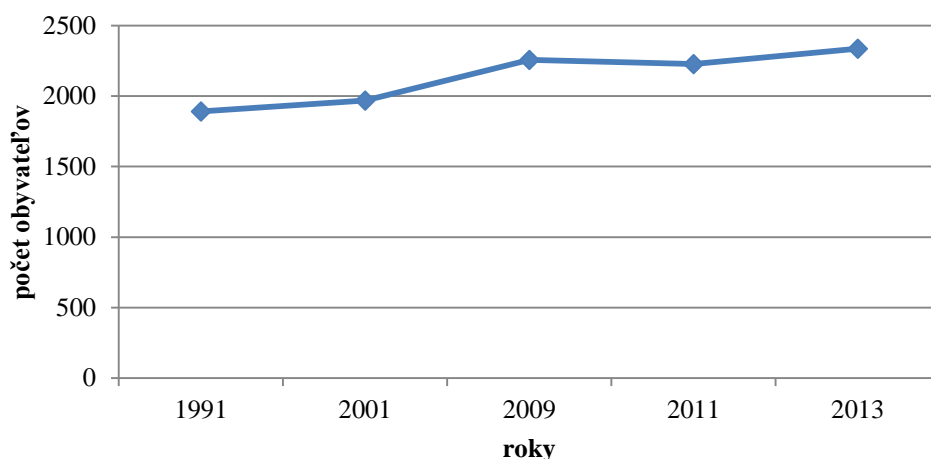
Obec je vybavená rozvodom drôtového rozhlasu, je denne využívaný pre miestne oznamy. Vonkajšie rozvody obecného rozhlasu sú vybudované ako nadzemné vedenie s umiestnením v prevažnej miere na stožiaroch silnoprádovej siete.

3. SOCIÁLNA OBLASŤ

3.1. OBYVATELSTVO

Obec Budmerice sa počtom obyvateľov zaraďuje k stredne veľkým obciam Slovenska. K 31.12.2013 žilo v obci 2336 obyvateľov. Z vývoja počtu obyvateľov (pozri obrázok 9)

zaznamenaného od roku 1991 až do roku 2013 vidieť, že vývoj počtu obyvateľov mal rastúce tendencie, s výnimkou roku 2011. Celkový nárast populácie obce v roku 2013 predstavoval 23 % oproti roku 1991. Od roku 2009 do roku 2011 počet obyvateľov poklesol o necelé 2 %, avšak následne do roku 2013 došlo k nárastu populácie o 4 %.

Obrázok 9 Vývoj počtu obyvateľov v obci Budmerice v rokoch 1991 - 2013

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z www.statistics.sk

Na základe analýzy rodovej štruktúry je možné konštatovať, že v sledovanom období rokov 1991 - 2013 bol podiel mužskej zložky populácie oproti ženskej zložke populácie nižší (pozri tabuľka 15), s výnimkou roku 2009, kedy bol ich pomer vyrovnaný. Tieto vývojové tendencie môžeme sledovať aj cez vývoj hodnoty indexu maskulinity. V roku 1991 index maskulinity zaznamenal hodnotu 99, čo znamená, že na 100 žien pripadlo 99 mužov. V roku 2013 dosiahol index maskulinity hodnotu 97, čo znamenalo, že na 100 žien pripadá 97 mužov. Podobne ako počet mužov, aj počet žien v obci v sledovanom období rástol, avšak vyšším tempom ako počet mužov. Ak porovnáme pomer počtu žien a počtu mužov prostredníctvom indexu femininity zistíme, že kým v roku 1991 pripadlo na 100 mužov 101 žien, roku 2009 bol pomer vyrovnaný a v rokoch 2011 a 2013 to bolo 103 žien. Hustota obyvateľov na vyjadrená počtom obyvateľov na km² sa postupne zvyšovala zo 63 obyvateľov na km² (rok 1991) na 78 obyvateľov na km² (rok 2013).

Celkový počet obyvateľov v obci je ovplyvnený pohybom obyvateľov. Prirodzený pohyb obyvateľov súvisí s prirodzenou schopnosťou človeka, t.j. reprodukciou. V rámci prirodzeného pohybu sa sledujú dve základné zložky, a to pôrodnosť vyjadrená cez počet narodených a úmrtnosť vyjadrená cez počet zomrelých. Výsledkom prirodzeného pohybu je prirodzený prírastok. Počet narodených v obci Budmerice v období rokov 2009 až 2013

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022

zaznamenal klesajúce tendencie, čo potvrdzujú aj absolútne a aj prepočítané hodnoty počtu narodených. V sledovanom období dochádzalo tiež k poklesu počtu zomrelých, ale v nižšom tempe ako počet narodených (pozri tabuľku 16). To sa odrazilo v rastúcej hodnote prirodzeného prírastku, ktorý predstavuje súčet počtu narodených a počtu zomrelých. V roku 2009 dosiahol hodnotu 6 (prepočítaný na 1 000 obyvateľov hodnotu 2,66), v roku 2011 táto hodnota v absolútnom vyjadrení bola rovnaká: 6 obyvateľov, ale prepočítaný na 1 000 obyvateľov dosiahol hodnotu 2,68. V roku 2013 dosiahol v absolútnom vyjadrení hodnotu 10 a v prepočítaných 4,31 obyvateľa na 1 000 obyvateľov.

Tabuľka 15 Vývoj počtu obyvateľov v obci v rokoch 1991-2013

Ukazovateľ \ Rok	jednotky	1991	2001	2009	2011	2013
Celkový počet obyvateľov	abs.	1892	1969	2258	2228	2336
Počet mužov	abs.	941	965	1128	1095	1151
Index maskulinity	počet mužov/na 100 žien	99	96	100	97	97
Počet žien	abs.	951	1004	1130	1133	1185
Index feminity	počet žien /na 100 mužov	101	104	100	103	103
Hustota obyvateľov	počet obyvateľov na km ²	63	65	75	74	78

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z www.statistics.sk a SODB 1991, 2001, 2011

Ďalším pohybom, ktorý ovplyvňuje celkový počet obyvateľov v obci, je mechanický pohyb, ktorý skúma najmä dva javy, imigráciu vyjadrenú cez počet prisťahovaných a emigráciu vyjadrenú cez počet vystťahovaných. Výsledkom mechanického pohybu je migračný prírastok. Migračný prírastok v obci Budmerice mal v od roku 2009 do roku 2013 podobne ako prirodzený prírastok rastúci trend. Od roku 2009 do roku 2011 vzrástol z hodnoty 5 (prepočítaný na 1 000 obyvateľov 2,22) na 10 v roku 2011 (prepočítaný na 1 000 obyvateľov 4,47). Následne došlo k nárastu migračného prírastku z 10 na 44 obyvateľov (t.j. 18,89 obyvateľov na 1 000 obyvateľov). Na základe analýzy mechanického pohybu obyvateľstva vyjadreného cez migračný prírastok môžeme konštatovať, že obyvatelia sa v sledovanom období do obce prisťahovávali vo výrazne vyššej miere, ako sa vystťahovávali.

Súčet prirodzeného a migračného prírastku tvorí celkový prírastok obyvateľov, ktorý v obci Budmerice v sledovanom období stúpol, a to z hodnoty 11 v roku 2009 na hodnotu 54

v roku 2013. V prepočítaných hodnotách na 1 000 obyvateľov celkový prírastok obyvateľov nastal nárast z 4,87 obyvateľov na 23,30.

Tabuľka 16 Vývoj pohybu obyvateľstva v obci v rokoch 2009 - 2013

Ukazovateľ	Rok	jednotky	2009	2011	2013
Počet narodených		abs.	30	27	28
		na 1000 obyv.	13,29	12,07	12,08
Počet zomrelých		abs.	24	21	18
		na 1000 obyv.	10,63	9,39	7,77
Prírodný prírastok/úbytok		abs.	6	6	10
		na 1000 obyv.	2,66	2,68	4,31
Počet prisťahovaných		abs.	39	53	68
		na 1000 obyv.	17,28	23,69	29,34
Počet vystťahovaných		abs.	34	43	24
		na 1000 obyv.	15,06	19,22	10,35
Migračný prírastok/úbytok		abs.	5	10	44
		na 1000 obyv.	2,22	4,47	18,98
Celkový prírastok/úbytok		abs.	11	16	54
		na 1000 obyv.	4,87	7,152	23,3

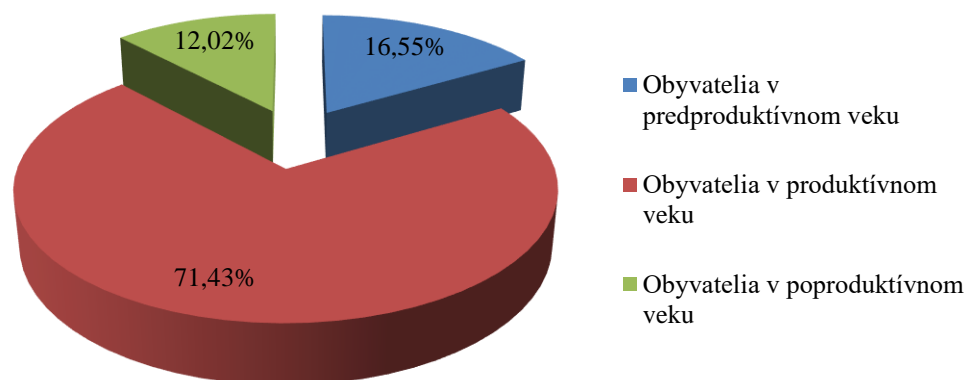
Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z www.statistics.sk

Na základe získaných výsledkov môžeme skonštatovať, že pod celkový prírastok obyvateľov v obci sa výraznou mierou podpísal práve mechanický pohyb obyvateľov.

V hodnotách ukazovateľov prírodného, migračného a celkového pohybu sa však neodzrkadľujú obyvatelia, ktorí sa do obce prisťahujú, ale k trvalému pobytu sa neprihlasujú.

3.1.1. Veková štruktúra obyvateľstva

Významným ukazovateľom hodnotenia obyvateľstva v obci patrí veková štruktúra. Na základe vekovej štruktúry je možné rozdeliť obyvateľov na tri základné vekové skupiny: obyvateľov v predproduktívnom veku (deti od 0-14 rokov veku), obyvatelia v produktívnom veku (muži od 15 do 59 rokov veku a ženy od 15 do 54 rokov veku) a obyvatelia v poproduktívnom veku (muži nad 60 rokov veku a ženy nad 55 rokov veku). Z hľadiska posúdenia vekovej štruktúry je pre rozvoj obce nutné poznať podiel zastúpenia jednotlivých vekových kategórií na celkovej populácii v obci, nakoľko každá skupina obyvateľov má svoje špecifické potreby a nároky. Na základe výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 je vo vekovej štruktúre obce Budmerice 16,55 % podiel obyvateľov v predproduktívnom veku (abs. 369 obyvateľov), 71,43 % podiel v produktívnom veku (abs. 1 593 obyvateľov) a 12,02 % v poproduktívnom veku (abs. 268 obyvateľov).

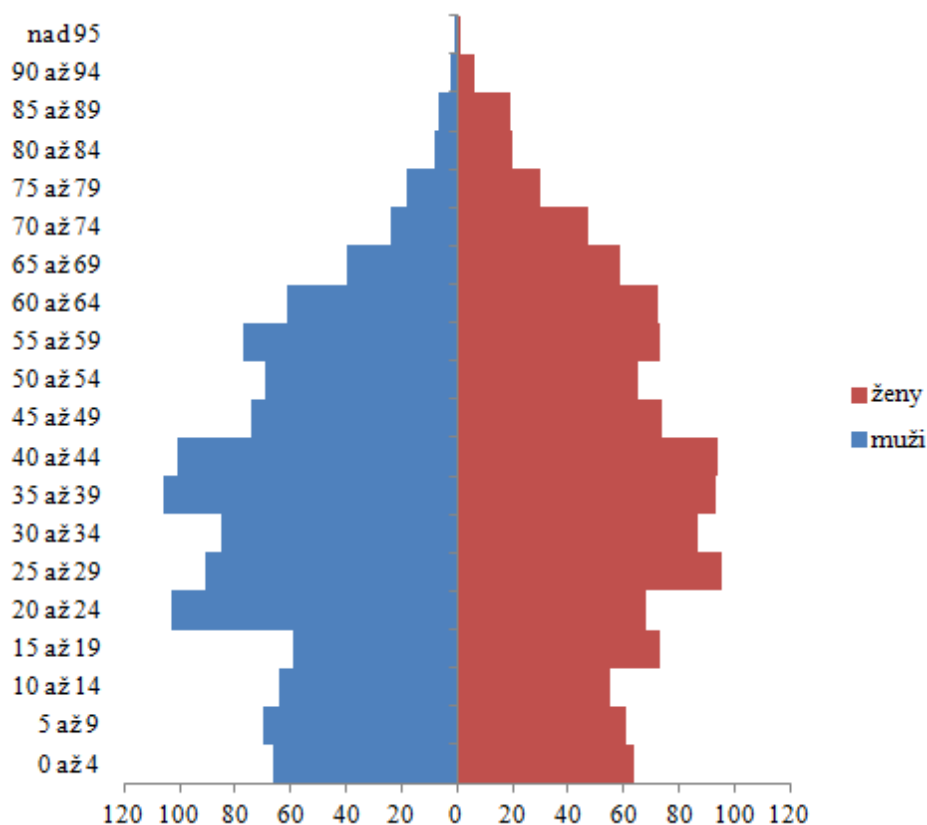

Obrázok 10 Podiel základných vekových skupín v obci Budmerice v roku 2011

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z SODB 2011

Matematicky je možné vekovú štruktúru obyvateľstva vyjadriť cez index starnutia, ktorý predstavuje pomer poproduktívnej a predproduktívnej zložky obyvateľov. Index starnutia dosiahol hodnotu 73, čo znamená, že na 100 obyvateľov v predproduktívnom veku pripadá 73 obyvateľov poproduktívneho veku. Na základe hodnoty indexu sa veková štruktúra obce charakterizuje ako progresívna. Priemerný vek obyvateľov v obci je 38 rokov.

Vekovú štruktúru je možno graficky zaznamenať do vekovej pyramídy, v rámci ktorej je možné predpokladať zmeny vo vekovej štruktúre v ďalších rokoch.

Obrázok 11 Veková pyramída obyvateľstva v obci Budmerice v roku 2012

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov zo ŠÚ SR

3.1.2. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva delí populáciu podľa výšky dosiahnutého vzdelania. Na základe výšky dosiahnutého vzdelania obyvateľia ovplyvňujú štruktúru výroby, ale aj dynamiku početnosti firiem. Vzdelané obyvateľstvo (na každom stupni) je viac informované, rýchlejšie sa zapája do výrobného procesu, skôr nachádza riešenia aj z krízových situácií, je ochotné meniť zamestnania. Je rozhodne aktivizujúcim prvkom ekonomického rozvoja nielen obce, ale aj celého regiónu. Na základe výsledkov SODB 2011 prezentovaných v tabuľke 17 vidieť, že v obci Budmerice dominovali obyvateľia úplným stredným odborným vzdelaním s maturitou s 17,58 % podielom, obyvateľia s vysokoškolským vzdelaním tvorili podiel 17,31 % a obyvateľia s učňovským vzdelaním s podielom 13,86 %. Bez školského vzdelania bolo 17,44 % obyvateľov a svoje vzdelanie neudalo 0,49 % obyvateľov obce.

Tabuľka 17 Štruktúra obyvateľov obce podľa stupňa ukončeného vzdelania v roku 2011

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	abs.	%
Základné	252	11,30
Učňovské (bez maturity)	309	13,86
Stredné odborné (bez maturity)	260	11,66
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	95	4,26
Úplné stredné odborné (s maturitou)	392	17,58
Úplné stredné všeobecné	101	4,53
Vyššie odborné vzdelanie	35	1,57
Vysokoškolské bakalárske	49	2,20
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	326	14,62
Vysokoškolské doktorandské	11	0,49
Bez školského vzdelania	389	17,44
Nezistené	11	0,49
Spolu	2 230	100,00

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov zo SODB 2011

3.1.3. Národnostná a konfesijná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry v obci dlhodobo výrazne dominujú obyvatelia slovenskej národnosti, pričom v období rokov 1991 – 2011 sa ich podiel obyvateľov pohyboval v rozpätí od 96,59 (rok 2013) po 98,12 % (rok 2001). Zastúpenie ostatných národnostných menšín bolo výrazne nižšie (pozri tabuľka 18).

Tabuľka 18 Štruktúra obyvateľov obce podľa národnosti v rokoch 1991-2011 (v %)

Národnostná štruktúra	1991	2001	2011
Slovenská	98,36	98,12	96,59
Maďarská	0,16	0,2	0,31
Rómska	-	-	0,04
Rusínska	-	0,05	0,04
Česká	1,43	1,02	0,67
Srbská	-	-	0,18
Iná	-	-	0,09
Nezistená	0,05	0,61	2,06
Spolu	100,00	100,00	100,00

Prameň : vlastné spracovanie na základe podkladov zo SODB 1991, 2001, 2011

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022

Náboženská štruktúra vyjadruje rozdelenie obyvateľstva obce podľa vierovyznania. V období rokov 1991 – 2011 v obci mali najväčšie zastúpenie obyvatelia s rímskokatolíckym vierovyznaním, pričom ich podiel zaznamenal v rokoch 1991 až 2011 kolísavé tendencie. V roku 2001 bol zaznamenaný nárast podielu obyvateľov s rímskokatolíckym vierovyznaním z 80,34 % (rok 1991) na 91,23 %. V roku 2011 ich podiel poklesol na 78,74 %. V sledovanom období mali rastúci pomer zastúpenia obyvatelia hlásajúci sa k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, taktiež sledujeme nárast iných náboženských vyznaní či cirkví. V roku 2011 pozorujeme aj nárast podielu obyvateľov bez vyznania (11,57 %).

Tabuľka 19 Štruktúra obyvateľov obce podľa náboženského vierovyznania v rokoch 1991-2011 (v %)

Náboženské vyznanie / cirkev	1991	2001	2011
Rímskokatolícka cirkev	80,34	91,23	78,74
Gréckokatolícka cirkev	-	0,20	0,63
Pravoslávna cirkev	0,05	0,1	0,07
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	1,06	1,37	1,88
Reformovaná kresťanská cirkev	-	-	0,22
Evanjelická cirkev metodistická	-	-	0,04
Apoštolská cirkev	-	-	0,00
Starokatolícka cirkev	-	-	0,04
Bratská jednota baptistov	-	-	0,04
Cirkev československá husitská	-	-	0,04
Cirkev adventistov siedmeho dňa	-	-	0,00
Cirkev bratská	-	-	0,04
Kresťanský zbory	-	-	0,27
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	-	-	0,36
Bez vyznania	1,59	4,52	11,57
Iné	0,16	0	0,81
Nezistené	16,81	2,54	5,16
Spolu	100,00	100,00	100,00

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov zo SODB 1991, 2001, 2011

3.1.5. Kultúrno-spoločenská a športová aktivita obyvateľov obce

V obci Budmerice funguje pomerne široké spektrum kultúrno-spoločenských a športových organizácií.

Miestny odbor Matice slovenskej Budmerice

Od 11. 2. 1990 MO MS v Budmericiach intenzívne pôsobí v kultúrnej, vzdelávacej a spoločenskej oblasti na miestnej, krajskej, celoslovenskej a medzinárodnej úrovni. Vďaka podpore zo strany Obce Budmerice členovia MS v spolupráci s občanmi založili národopisné múzeum „Budmerická izbička“, ktoré má vysokú návštevnosťou zo Slovenska a turisti tam boli už zo všetkých kontinentov sveta, čo predstavuje významný faktor v zachovávaní nášho kultúrneho dedičstva, ľudových tradícií v súvislosti s rozvojom cestovného ruchu a zážitkovej turistiky. V tvorivých dielňach, na výstavách, uvádzaní nových kníh, prednáškach z histórie Slovenska a histórie obce sa Budmerická izbička stala významnou kultúrnou a spoločenskou ustanovizňou. Gastronomické podujatia „Koláče priamo z pece“ s ukázkami prípravy podľa starodávnych receptov v rámci Dní otvorených pivníc na Malokarpatskej vínnej ceste, ako aj „Krumplové šeličo“ zamerané na jedlá zo zemiakov sú pre návštevníkov veľmi zaujímavé. V knižkách Budmerický receptár v nárečí a v spisovnej slovenčine a Budmerická výšivka je časť miestnych tradícií zaznamenaná. MO MS v spolupráci s Obcou Budmerice pred vyše 20 rokmi nadviazal oficiálnu spoluprácu s družobným mestom Nadlak, ktorú doteraz túto rozvíja. MOMS dal v intraviláne obce znovu postaviť zvoničku, ktorá pred rokmi stála na námestí. Úctu k našim významným rodákov prejavili osadením tabule na dom, v ktorom býval spisovateľ Rudolf Fabry. V spolupráci s OZ Budmerice, podnikateľmi, spoločenskými organizáciami, ZŠ s MŠ, Farským úradom v Budmericiach, atď. zorganizovali oslavy k 200. výročiu narodenia kňaza, národného buditeľa Juraja Holčeka, ktorému spoločne osadili a odhalili pamätnú tabuľu pred jeho rodným domom. Výsledkom spolupráce s družobným mestom Nadlak je vytvorenie symbolického pietneho miesta, ktoré nemá na Slovensku obdobu, lebo je tu uložená prst' zeme z hrobov Slovákov, ktorí žili v zahraničí, čo symbolicky predstavuje ich návrat na slovenskú rodnú zem.

Občianske združenie Kasiopea

Vzniklo 13.7.2012 a cieľom združenie je organizovať kultúrne a spoločenské akcie. Medzi najznámejšie podujatia, ktoré organizuje združenie, patria Budmerická šarkaniáda a kultúrna noc, Tour de Lindava, vianočný futbalový turnaj. Okrem toho založilo Budmerické

ochotnícke divadlo, organizuje aj divadelné podujatia, najväčším z nich je celoslovenský divadelný festival Kasiopea v Budmericiach.

Súkromné centrum voľného času Budmerice

Centrum voľného času Budmerice vzniklo na základe potreby rozšíriť ponuku voľnočasových aktivít pre deti a mládež v obci Budmerice a okolí. Ponúka rôzne aktivity, výlety a tábory. Zriaďovateľom Centra voľného času je Občianske združenie Aktiv. Ponúka nasledovné krúžky: rybársky krúžok, hokejbalový krúžok, tanečný krúžok, divadelný krúžok, keramický krúžok, modelársky krúžok, šperkárstvo a módne doplnky, športový krúžok, turistický krúžok, základy hry na gitare a krúžky pre predškôľakov.³

Jednota dôchodcov Slovenska Miestna organizácia Budmerice

Organizácia MO JDS Budmerice bola založená v roku 5.12.2001 a mala 44 členov, predsedníčkou bola Žofia Gašparovičová. Začalo sa to stretávaním dôchodcov za účelom vyplnenia voľného času, posedeniami pri čaji, niektoré si priniesli ručné práce a odovzdávali si rôzne skúsenosti. Od roku 2008 bola vymenovaná za predsedníčku Eva Príhodová, ktorá pokračovala v začatej činnosti a organizácia sa rozrástla o 22 členov. Od roku 2013 prevzal vedenie organizácie Ján Pero, pokračuje sa v začatej činnosti. V súčasnosti má 83 členov. Usporadúvajú náučno-poznávacie zájazdy, zúčastňujeme sa rôznych súťaží, športových hier, návštevy výstav a divadla. Organizácia spolupracuje s mládežou v príprave gastronomických špecialít.⁴

OO SRZ Budmerice

OO SRZ Budmerice vznikla pri MsO SRZ Pezinok dňa 21. 2. 2009. Stará sa o rybársky revír vo výmere 40 ha. Výbor je tvorený predsedom, podpredsedom, tajomníkom a 2 členmi.

PZ Topoľ Budmerice

Poľovnícke združenie Topoľ Budmerice vzniklo dňa 29.9.1948. V súčasnosti obhospodaruje poľný poľovný revír o výmere 1 717 ha, kde sa lovia zajace, bažanty, kačice, sluky, srnčia, diviacia, jelenia a škodná zver. Členská základňa pozostáva z 26 členov. PZ je

³ <http://cvc.budmerice.net/>

⁴ <http://jds.budmerice.net/o-nas/>

známe najmä ako organizátor kvalitných klubových, ale aj medzinárodných kynologických podujatí v spolupráci najmä s klubmi NKS a Anglických stavačov. Taktiež z radov PZ vzišli skvelí a medzinárodne známi kynológovia páni Neshoda František, Gašparovič František, Šebo Alojz a asi najviac známy Marián Korič, ktorý viac krát zvíťazil so svojimi zverencami na vrcholných slovenských a medzinárodných skúškach. Z mladšej generácie sú to potom páni Miroslav Šebo, Peter Oškera a bratia Pajgrovcí. PZ je tiež v širokom okolí známe svojou tradičnou výstavou poľovníckych trofejí a poľovníckych predmetov, ktorú usporiada vždy v júni pri príležitosti mesiaca poľovníctva.⁵

OZ Bona Voluntas

Občianske združenie vzniklo v roku 2006 za účelom podpory hipoterapie, práce s malými deťmi a presadzovania prirodzeného chovu koní. Cieľom je vyvíjať zmysluplnú a prospešnú činnosť so zameraním na hendikepované deti.⁶

OZ Budmeričania deťom

Občianske združenie Budmeričania deťom vzniklo v roku 2003 za účelom vytvárania akcie pre deti, a zároveň pomáhať škole.⁷

OZ Charitas Budmerice

Hlavným poslaním občianskeho združenia Charitas Budmerice, je najmä pomoc a podpora starým, opusteným, chorým alebo bezvládnym ľuďom a to všetko bezodplatne v duchu kresťanskej lásky a milosrdenstva. Združenie zabezpečujú pomoc pri bežných úkonoch osobnej hygieny, pri podávaní jedla a pitia, pri donáške obedov a iného teplého jedla, s nákupom potravín, s prevádzkou domácnosti a pri vybavovaní úradných záležitostí. Okrem toho sprostredkujú lekára a donášku liekov, sprostredkujú kňaza, zmerajú glykémiu (hladinu cukru v krvi), zmerajú tlak krvi, organizujú zbierky šatstva, obuvi, potravín a opotrebovaného nábytku.⁸

Spevácky zbor Chorus Angelicus

⁵ <http://www.pz-topol.sk/>

⁶ <http://www.bonavoluntas.websnadno.cz/>

⁷ <http://zoznam.budmerice.net/oz-budmericania-detom/>

⁸ <http://charitas.budmerice.net/>

Chorus Angelicus je zmiešaný spevácky zbor, ktorý pracuje pri ZUŠ Modra pod vedením Janky Neščákovej. Bol založený v roku 1985 v Budmericiach ako chrámový zbor a aj v súčasnosti je zameraný na interpretáciu duchovnej hudby no nevyhýba sa ani svetovej zborovej tvorbe všetkých období a úpravám ľudových piesní. Dnes má zbor v repertoári približne 150 skladieb od gregoriánskeho chorálu cez černošský spirituál až po súčasnú cirkevnú hudbu a capella so sprievodom organu či orchestra. Zúčastnil sa na množstve koncertov doma i v zahraničí.⁹

Okrem toho v obci pôsobí aj Spolok vinárov a fajnkoštérov, ktorý usporadúva v spolupráci s obecným úradom výstavy a ochutnávky vín, Dobrovoľný hasičský zbor Budmerice a MO Slovenského zväzu záhradkárov, HS Tackay – kuchta.

V obci pôsobí aj Informačné centrum: Spoločenstvo pri Dóme sv. Martina, Združenie branno-technických činností pri ZŠ s MŠ, spevácky zbor, detský spevokol, hudobná skupina JANO, hudobná skupina Marián a Eva Oscití, FS Lesný Šramot.

Obec poskytuje svojim obyvateľom aj priestor pre športové aktivity. V obci pôsobí futbalový klub Družstevník Budmerice, ktorý hrá IV. ligu. V rámci klubu funguje družstvo mužov, dorastu aj žiakov. Takisto v obci pôsobia aj hokejbalové kluby „Panteri“ a „Hurons.“ Tieto dva kluby pôsobia v rámci pezinskej hokejbalovej ligy.

Okrem toho v obci pôsobí aj Karate klub „NALÍ“, ktorý vznikol 12. septembra 2011. Tím symbolizuje súdržnosť a NALÍ znamená po čínsky VYTRVALOSŤ. Od 14. septembra sa členovia stretávajú v telocvični Základnej školy. Tréningy prebiehajú zvyčajne 2-krát týždenne. Pred blížiacou sa súťažou alebo skúškami sa pridáva tretí tréning. Deti prispeli svojim bojovým umením do programu v rámci Benefičného koncertu pre Adamka Oscitého. Obec reprezentujú aj na súťažiach.¹⁰ Zväz branno – technický, Mladí záchranári, Mladí priatelia poľovníctva organizuje a zúčastňuje sa súťaží na národnej úrovni. V obci organizujú aj orientačný beh a rybárske preteky detí. Okrem IV. futbalovej ligy existuje aj Inter cup futbalový turnaj a tiež aj hokejbalová liga. Na miestnej, krajskej, celoslovenskej úrovni i medzinárodnej úrovni pôsobí Šachový klub Družstevník Budmerice, najmä sestry Machalové.

⁹ <http://www.budmerice.sk/spevacky-zbor-chorus-angelicus.html>

¹⁰ <http://nali.budmerice.net/info/>

Jozef Miškovič, dlhé roky pôsobí ako rádioamatér s mnohými oceneniami, ale i ako výborný strelec z pištole s výbornými výsledkami v slovenských a medzinárodných súťažiach.

Obec je člen ZMOS, ZMOMR, mikroregiónu Červený Kameň a MAS Červený Kameň.

Podujatia

Obec Budmerice počas roka organizuje viaceré už pravidelné podujatia, ktoré sú v obci veľmi obľúbené:

- Matičný reprezentačný fašiangový ples (1 x ročne, február),
- Veľkonočné zdobenie kraslíc (1x ročne, marec - apríl),
- Uvítanie detí do života (1x ročne, apríl),
- Stavanie mája (1x ročne, apríl),
- Deň matiek (1x ročne, máj),
- Koláče priamo z pece (2 x ročne, máj, november),
- Fazuľovica (1x ročne, máj),
- Deň detí (1x ročne, jún),
- Poľovnícke aktivity (1x ročne, jún),
- Kasiopea festival (1x ročne, júl),
- Krumplové šeličo (1 x ročne, august),
- Výstava obrazov (1x ročne, august),
- Guláš (1x ročne, august),
- Rozprávkový les (1x ročne, august),
- Katarínska zábava (1 x ročne, november),
- Mikuláš (1x ročne, december),
- Vianočné charitatívne trhy (1x ročne, december),
- Vianočná burza (1x ročne, december),
- Vianočný koncert (1x ročne, december),
- Batôžkový Silvester (1x ročne, december),
- Tvorivé dielne (jarné a vianočné),
- Prednášky z histórie,
- Odber krvi,
- Šarkaniáda.

Na uvedených kultúrnych podujatiach, ktoré sa uskutočňujú buď v kultúrnom dome, v Budmerickej izbičke alebo v prípade vhodného počasia priamo na verejných priestranstvách obce. So svojim programom vystupujú väčšinou deti miestnej materskej školy a základnej školy, miestne kultúrne kolektívy, ale aj umelci z okolia, či pozvaní umelci zo Slovenska.

Kultúrne pamiatky

Miestny, pôvodne gotický kostol Povýšenia svätého Kríža ako taký nebol nikdy zbúraný, ale viackrát vyhorel (1705), bol prestavovaný, opravovaný a rozširovaný. Znovupostavený bol v roku 1782, kde bola využitá stará veža. Až do dnes je rímskokatolícky kostol v Budmericiach zasvätený Povýšeniu sv. Kríža. Pôvodne gotický kostol je jednodňový s polkruhovým uzáverom presbytéria, zaklenutý českými plackami. Klenba v lodi dosadá na vtiahnuté piliere. Na južnej strane sa nachádza sakristia a polygonálna veža krytá polygonálnou prilbou. Fasáda kostola je hladká, na veži s jedno a dvojstupňovými opornými piliermi. Na neskorobarokovom hlavnom oltári sa nachádza obraz Povýšenia sv. Kríža s predstavanou menzou, na ktorej sa nachádza tabernákulum (svätostánok) s adorujúcimi postavami anjelov. Po stranách hlavného oltára sú umiestnené barokové sochy sv. Petra a sv. Pavla z 1. polovice 18. storočia. Vpravo od hlavného oltára, na bočnom oltári je olejomaľba sv. Jána Nepomuckého z roku 1801 od umelca G. Schneidera a socha sv. Jozefa pestúna. Vo veži boli umiestnené dva zvony. Jeden zasvätený sv. Petrovi a sv. Pavlovi, druhý sv. Vítovi mučeníkovi. V roku 1953 a tiež v roku 1977 sa opravovala strecha kostola, zároveň sa v tomto roku opravovala aj fara a aj kostol, ktorý bol v roku 1984 vymaľovaný a boli opravené okná. Priestory fary sa v súčasnosti využívajú na prenájom pre spevácky zbor CHORUS ANGELICUS na nácvik spevu a samozrejme je bytom kňaza, správcu fary. 4. januára 2009 boli v kostole umiestnené relikvie blahoslavenej Zdenky Schellingovej. Na cintoríne sa nachádza kaplnka Sedembolestnej Panny Márie z 18. storočia.

Obrázok 12 Kostol Povýšenia sv. Kríža

Prameň: <http://www.tourist-channel.sk/obce/>

Obrázok 13 Kaplnka Sedembolestnej Panny Márie

Prameň: www.budmerice.sk

Kaštieľ Budmerice sa nachádza v parku pred obcou, ktorá bola v minulosti poddanskou obcou hradu Červený Kameň. Túto historizujúcu stavbu dal v roku 1889 postaviť Ján Pálfi (kapitán Bratislavského hradu, a večný župan Bratislavskej stolice), ktorá bola v roku 1946 upravovaná, pamiatková obnova bola ukončená v roku 1986. Architektúra kaštieľa je v štýle eklektizmu so súborom prvkov viacerých historických období. Hlavná fasáda s ustupujúcim rizalitom je nad portálom s erbami ukončená vysokou vežou. V objekte bol od roku 1946-2011 Domov slovenských spisovateľov.

3.2. SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Sociálna infraštruktúra je dôležitá pre uspokojovanie potrieb obyvateľstva, ale má vplyv aj na rozmiestnenie niektorých výrobní. Rozmiestnenie sociálnej infraštruktúry je spojené najmä so štruktúrou obyvateľstva, ako aj veľkosťou obcí v území.

3.2.1. Domový a bytový fond

V obci prevažuje malopodlažná zástavba rodinných domov. Ponuka bývania a stav domového a bytového fondu sú kľúčovými faktormi, ktoré vplývajú na rozvoj obce a sú predpokladom naplňovania jej obytnej funkcie.

Tabuľka 20 Počet bytov v obci v rokoch 2001 a 2011

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022**

	2001	2011	Index 2011/2001
Počet bytov celkom	721	786	1,09
z toho			
Počet trvale obývaných bytov	602	731	1,21
Počet neobývaných bytov	119	55	0,46
% podiel neobývaných bytov	16,5	6,99	0,43

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Z tabuľky 20 vyplýva, že počas obdobia desiatich rokov stúpol počet bytov v obci o 65 bytov. Napriek tejto skutočnosti výrazne klesol aj počet neobývaných bytov v obci. Z celkového počtu neobývaných bytov v roku 2011 je najviac neobývaných z dôvodu rekreačného využitia (10,17 % z celkového počtu neobývaných bytov) a 8,98 % z celkového počtu neobývaných bytov je nespôsobilých na bývanie.

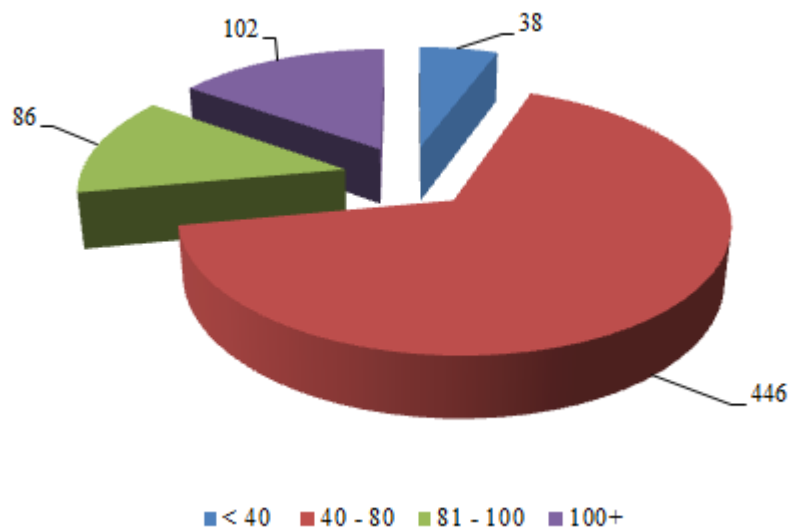
Tabuľka 21 Počet bytov podľa vlastníctva v roku 2001 a 2011

	2001	2011	Index 2011/2001
Počet trvale obývaných	602	731	1,21
z toho			
Vlastné byty v bytových domoch	40	110	2,75
Byty v rodinných domoch	552	568	1,02
Obecné byty	0	30	-
Družstevné byty	1	1	1
Iné	9	22	2,44

Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Z celkového počtu bytov v obci je najviac bytov v rodinných domoch (77,7 % z celkového počtu trvale obývaných bytov), menej bytov je v bytových domoch – 15,04 % z celkového počtu trvale obývaných bytov.

V rámci vybavenia bytov podľa SODB 2011 až 53,76% z celkového počtu obývaných bytov vykuruje prostredníctvom ústredného lokálneho kúrenia a 22,4% bytov uviedlo iný spôsob vykurovania. Z hľadiska zdrojov energie využívaných na vykurovanie v obci prevláda vykurovanie plynom (66,48% z celkového počtu obývaných bytov) a iba 9,16% bytov vykuruje prostredníctvom pevného paliva.

Obrázok 14 Obývané byty podľa veľkosti obytnej plochy v m² v roku 2011

Prameň: SODB 2011, vlastné spracovanie

Z hľadiska výmery bytov je v obci na základe SODB 2011 najviac obývaných bytov s výmerou 40 - 80 m² (61% z celkového počtu obývaných bytov), druhú najväčšiu kategóriu tvoria nadštandardné byty s viac ako 100 m² (13,9% z celkového počtu obývaných bytov). Byty s výmerou 81 - 100 m² tvoria 11,7% z celkového počtu obývaných bytov. Najmenej sa v obci nachádza malometrážnych bytov, tvoria iba 5,20 % z celkového počtu obývaných bytov.

V rámci vybavenosti bytov v rodinných domoch až 85,21 % z trvale obývaných bytov v rodinných domoch je napojených na vodovod buď zo spoločného zdroja vody alebo z vlastného zdroja vody.

Tabuľka 22 Počet domov v obci v rokoch 2001 a 2011

	2001	2011	Index 2011/2001
Počet domov celkom	652	686	1,05
z toho trvalo obývané:			
Rodinné domy ¹¹	542	602	1,11
Bytové domy ¹²	9	12	1,33
Iné	5	5	1
% podiel neobývaných domov	16,87	8,16	0,48

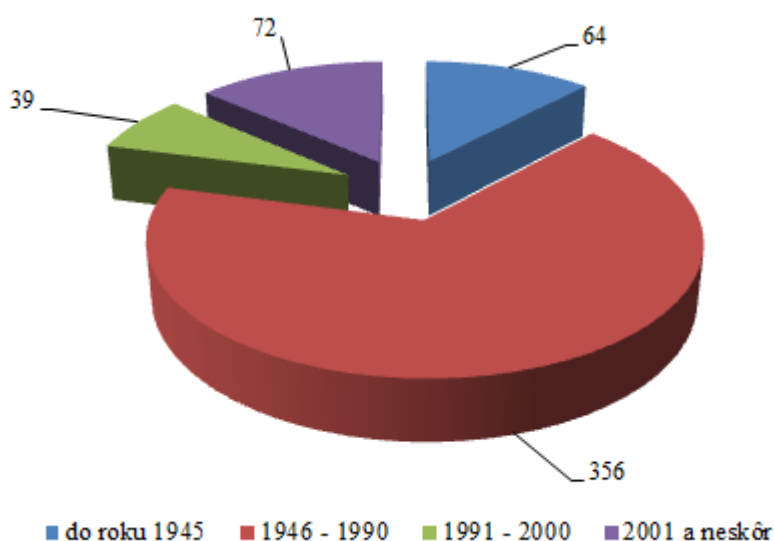
Prameň: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

¹¹ Bytový dom je budova určená na bývanie, ktorá má štyri a viac bytov prístupných zo spoločnej chodby alebo schodiska. Za bytové domy na účely sčítania sa považovali aj vily nespĺňajúce podmienky rodinného domu.

¹² Rodinný dom je budova určená na bývanie; môže mať najviac tri samostatné byty, najviac dve nadzemné podlažia a podkrovia

Za obdobie rokov 2001 až 2011 došlo k nárastu počtu domov v obci. Zvýšil sa počet rodinných domov aj počet bytových domov. Z celkového počtu trvalo obývaných domov v roku 2011 (630) je najviac vo vlastníctve fyzických osôb až 81,9 %, vo vlastníctve obce je 0,79 % domov a 2,38 % domov je v kombinovanom vlastníctve.

Z hľadiska neobývanosti podľa SODB 2011 až 71,4 % z celkového počtu neobývaných domov slúži iba na rekreačné účely a iba 8,9 % domov z celkového počtu neobývaných domov je nespôsobilých na bývanie.

Obrázok 15 Obývané domy podľa roku výstavby

Prameň: SODB 2011, vlastné spracovanie

Na základe SODB 2011 najviac domov v obci bolo postavených v období rokov 1946 až 1990 (56,51 % z celkového počtu obývaných domov). Viac ako 10 % obývaných domov bolo postavených v obci do roku 1945. V roku 2001 resp. po roku 2001 sa v obci postavilo 11,43 % domov z celkového počtu obývaných domov. Najmenej obývaných domov bolo postavených v obci v období rokov 1991 – 2000 (6,19 %).

3.2.2. Školstvo

V obci funguje materská škola aj základná škola. Majú právnu subjektivitu a vystupujú pod názvom Základná škola s materskou školou Budmerice. V materskej škole pracuje 11 pedagogických zamestnancov a 6 prevádzkových zamestnancov. V materskej škole funguje 6 tried. Obed zabezpečuje školská jedáleň. Od septembra 2014 obec prevádzkuje aj novú materskú školu s detským ihriskom, ktorá vznikla prestavbou penziónu. V budúcnosti by mali

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022

byť súčasťou aj jasle. Obec prostredníctvom dotácie od BSK vymenila okná na starej škôlke a pomohla aj pri budovaní novej škôlky v obci. Z tabuľky 23 vyplýva, že v obci každoročne narastá počet detí, ktoré sú umiestňované v materskej škole.

Tabuľka 23 Počet detí v materskej škole

Rok	2006/2007	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
počet žiakov	65	72	83	85	103	106

Prameň: interné materiály obce, vlastné spracovanie

Základná škola zabezpečuje výučbu v oboch stupňoch vzdelávania. Základná škola poskytuje aj mimoškolskú výchovu v záujmových krúžkoch a školskom klube. Škola má odbornú učebňu anglického jazyka, počítačovú učebňu, ako telocvičňa sa využívajú prerobené priestory šatní a školské ihriská na hádzanú, volejbal a basketbal. Súčasťou školy je školská kuchyňa a jedáleň. V rámci základnej školy pracuje 13 krúžkov a záujmových útvarov. Krúžková činnosť je prakticky rozdelená na vzdelávacie a voľno časové aktivity. Najmä branno-športový krúžok, Krúžok mladých záchranárov CO, Krúžok mladých priateľov poľovníctva úspešne reprezentuje školu a obec na rôznych súťažiach i celoslovenskou účasťou. V škole pracuje 23 pedagogických zamestnancov a 9 nepedagogických zamestnancov. Školu navštevujú žiaci aj z okolitých obcí Štefanová a Jablonec.

Tabuľka 24 Počet žiakov základnej školy

Rok	2006/2007	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
počet žiakov	263	223	226	236	230	248

Prameň: interné materiály obce, vlastné spracovanie

Na činnosť ŠKD sa využívajú triedy školy. ŠKD má vlastnú herňu využívanú len pre potreby ŠKD. Vybavenie ŠKD je na primeranej úrovni. Návšteva školského klubu nie je povinná, a je predovšetkým určená žiakom prvého stupňa vzdelávania. Nie všetky deti, ktoré navštevujú základnú školu navštevujú aj školský klub, avšak z tabuľky 25 vyplýva, že viac ako 31,45 % detí využíva aj služby školského klubu.

Tabuľka 25 Počet detí v školskom klube

Rok	2006/2007	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
počet žiakov	225	69	73	75	66	78

Zdroj: interné materiály obce, vlastné spracovanie

Súkromné centrum voľného času Budmerice vzniklo na základe potreby rozšíriť ponuku voľnočasových aktivít pre deti a mládež v obci Budmerice a okolí. Ponúka rôzne aktivity, výlety a tábory. Zriaďovateľom Centra voľného času je Občianske združenie Aktiv. Ponúka nasledovné krúžky: rybársky krúžok, hokejbalový krúžok, tanečný krúžok, divadelný krúžok, keramický krúžok, modelársky krúžok, šperkárstvo a módne doplnky, športový krúžok, turistický krúžok, základy hry na gitare a krúžky pre predškolákov.¹³

Tabuľka 26 Počet detí v CVČ

Rok	2006/2007	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
počet žiakov	-	-	-	-	144	134

Prameň: interné materiály obce, vlastné spracovanie

3.2.3. Zdravotníctvo

V obci funguje zdravotné stredisko v ktorom poskytuje svoje služby všeobecný lekár pre dospelých, praktický lekár pre deti a dorast, zubár a gynekológ. Všetky ambulancie poskytujú svoje služby pre obyvateľov počas celého pracovného týždňa. V rámci strediska funguje aj lekáreň, ktorá poskytuje svoje služby každý deň počas pracovného týždňa.

3.2.4. Sociálna starostlivosť

V obci poskytuje svoje služby Centrum sociálnych služieb. Centrum sociálnych služieb v Budmericiach (CSS) je kombinované pobytové zariadenie, ktorého zriaďovateľom je obec Budmerice a štatutárom zariadenia je starosta obce. V rámci zariadenia sú poskytované nasledovné služby: Zariadenie pre seniorov - 20 lôžok, Zariadenie opatrovateľskej služby - 6 lôžok, Denný stacionár - 4 miesta. Zariadenie pre seniorov a Zariadenie opatrovateľskej služby sú z hľadiska racionálneho prevádzkovania zlúčeným zariadením sociálnych služieb s celoročnou starostlivosťou. Poskytovateľ sociálnych služieb v časti DS, DSS, ZPS a ZOS vykonáva odborné činnosti, obslužné činnosti a iné činnosti, zabezpečuje a utvára podmienky na ich vykonávanie v rozsahu ustanovenom zákonom č. 448/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov. Zariadenie poskytuje sociálne služby fyzickým osobám odkázaným na pomoc inej

¹³ <http://cvc.budmerice.net/>

fyzickej osoby, alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku. Centrum sociálnych služieb vzniklo rekonštrukciou budovy bývalej základnej školy v centre obce, v tesnej blízkosti zdravotného strediska v januári v roku 2007. Celková kapacita pre poskytovanie sociálnych služieb s celodennou starostlivosťou je pre 26 klientov. Od 1.4.2012 zariadenie rozšírilo svoju kapacitu o 4 miesta pre klientov denného stacionára. V súčasnosti má zariadenie pre klientov s celodenným pobytom 11 jednolôžkových, 5 dvojľôžkových izieb a jednu päťľôžkovú izbu pre imobilných klientov. Súčasťou každej izby je predsieň a samostatné sociálne zariadenie (WC a kúpeľňa so sprchovým kútom). Na druhom podlaží budovy je jedáleň, výdajňa stravy, spoločenská miestnosť.¹⁴

3.2.5. Služby obyvateľstvu

V obci sa nachádzajú 2 predajne potravín (CBA KO.MA.CO - sk s.r.o. a „Potraviny Soňa“ sieť predajní FRESH), Predajňa Mäsa a mäsových výrobkov, Stánok s ovocím a zeleninou „Ovocie – zelenina MIMI“, predajňa drogérie a rozličného tovaru.

Okrem toho sa v obci nachádza aj niekoľko stravovacích a ubytovacích zariadení; KVAK RESTAURANT & BAR. Je to rodinný podnik nachádzajúci sa v zrekonštruovaných priestoroch budmerického kultúrneho domu. Interiér ponúka nefajčiarske priestory s kapacitou 60 miest. Pre deti je zriadený detský kútik. Reštaurácia je prepojená aj so sálou kultúrneho domu s kapacitou 250 miest. Počas leta poskytuje letnú terasu s 25 miestami.¹⁵

Pohostinstvo u Bociana, ktoré je súčasťou penziónu LINDAVA a ponúka aj ubytovanie v 2-3 lôžkových izbách s kúpeľňu a WC s možnosťou polpenzie alebo celodenného stravovania v reštaurácii penziónu.¹⁶

Hostinec Ján Kocsis K+K ponúka svoje služby počas celého týždňa.

Okrem stravovacích a ubytovacích služieb majú obyvatelia v obci k dispozícii služby holičstva, kaderníctva, pedikúra, manikúra, masáže, kozmetické služby, stavebno-obchodné činnosti, kvetinarstvo, pohrebné služby, kamenárstvo. Ostatné služby obyvateľom obce poskytujú zariadenia v Modre, Pezinku alebo v Bratislave.

Poštové služby ako aj služby poštovej banky zabezpečuje pre obyvateľov Slovenská pošta, ktorá je otvorená počas pracovného týždňa každý deň. Okrem toho v obci je aj stánok s novinami a časopismi, ktorý je otvorený od pondelka do soboty, V obci poskytuje svoje

¹⁴ <http://www.ssss.sk/obec-budmerice>

¹⁵ <http://kvakrestaurant.webnode.sk/>

¹⁶ <http://www.sibax.sk/sibax2.html>

služby aj obecna knižnica, ktorá sídli v priestoroch Domu kultúry a svoje služby poskytuje v pondelok a vo štvrtok.

V obci sa nachádza cintorín s domom smútku a takisto v obci sa nachádza požiarne zbrojnica s 2 autami a prístrojmi.

V Budmericiach nesídlí jednotka Policajného zboru SR a ani obec nezriadila obecnú políciu. V prípade požiaru v jej katastri má povinnosť zasiahnuť Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Pezinku v súčinnosti s Dobrovoľným požiarnym zborom so sídlom v Budmericiach.

4. OBLASŤ ENVIRONMENTU A OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

4.1. PRÍRODNÉ ZDROJE

Obec Budmerice, ako už bolo spomínané, leží v Podunajskej nížine na južnom okraji Trnavskej pahorkatiny. Stred obce sa nachádza v nadmorskej výške 176 m. n. m. Podložie chotára obce tvoria pliocénne usadeniny štrkov, zlepcov, pieskovcov a pieskov, ktoré v období neogénu do tejto oblasti prinášali rieky a potoky. Tieto naplavené usadeniny boli prikruté hrubou vrstvou spraše a sprašových hĺn naviatych v období zaľadenia, keď boli nížiny zbavené lesného porastu. Hrúbka spraše dosahuje 10 a viac metrov. V chotári obce leží prírodná rezervácia Lindava (1985) a prírodná rezervácia Alúvium Gidry (1993), chránené vtáčie územie (2005) pri vodnej nádrži Budmerice.

Z pedologického hľadiska sa v katastri obce nachádzajú hnedozeme, ktoré vytvárajú priaznivé podmienky pre poľnohospodársku výrobu (najmä prvovýrobu).

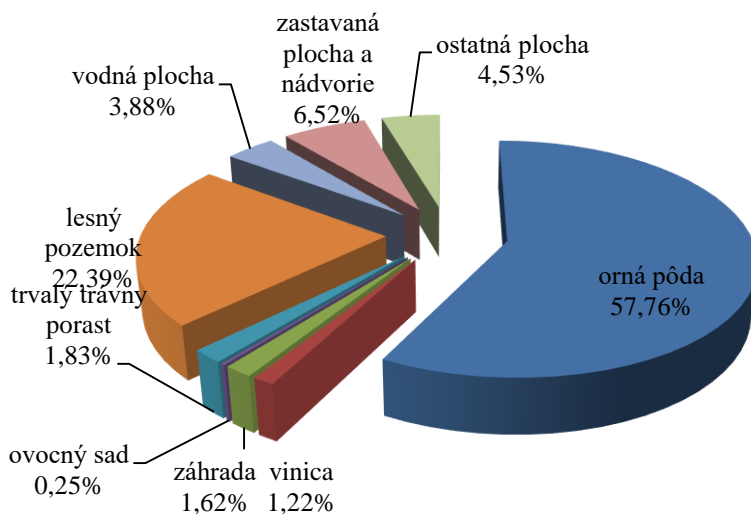
4.1.1. Štruktúra pôdneho fondu

Celková výmera katastra obce je 3 007,91 ha, z toho 62,68 % (1 885,44 ha) tvorí poľnohospodárska pôda a 37,32 % (1 122,47 ha) nepoľnohospodárska pôda. V poľnohospodárskom pôdnom fonde k 31.12.2013 dominovalo v obci Budmerice zastúpenie ornej pôdy s výmerou 1 737,5 ha (92,15 %) a trvalých trávnych porastov s výmerou 55,09 ha (s podielom 2,92 %). V rámci nepoľnohospodárskeho pôdneho fondu malo najvyššie zastúpenie lesných pozemkov s výmerou 673,57 ha (s podielom 60,01 %) a zastavané plochy a dvory s podielom 17,46 % (195,97 ha).

Na základe vývoja využitia pôdneho fondu, ktoré je prezentované v tabuľke 27 môžeme skonštatovať, že v sledovanom období sa podiel výmery viacerých kultúr výrazne nemenil.

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022**

Zmena môžeme pozorovať vo výmere ovocných sádov, ktorých zastúpenie v rokoch 2009 - 2013 vzrástlo o 8 % a výmere záhrad o 4 %.

Obrázok 16 Využitie pôdneho fondu obce Budmerice k 31.12.2013 (v %)

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z www.statistics.sk

Zastúpenie viníc, aj napriek 1 % poklesu ich výmery a dlhoročná tradícia vinohradníctva podmienila, že obec sa stala súčasťou Malokarpatskej vinohradníckej oblasti a Modranského rajónu. Výmera viníc k 31.12.2013 bola 36,67 ha s podielom na ornej pôde 1,94 %.

Tabuľka 27 Štruktúra využitia pôdy v katastri obce v rokoch 2009-2013 (v ha)

Rok	2009	2011	2013	Index 2013/2009
Celková výmera územia obce	3 007,91	3 007,91	3 007,91	1,00
<i>Poľnohospodárska pôda - spolu</i>	<i>1 887,83</i>	<i>1 886,67</i>	<i>1 885,44</i>	<i>1,00</i>
- orná pôda	1 742,00	1 739,19	1 737,50	1,00
- chmeľnica	0,00	0,00	0,00	0,00
- vinica	36,92	36,67	36,67	0,99
- záhrada	47,06	48,29	48,81	1,04
- ovocný sad	6,83	7,42	7,37	1,08
- trvalý trávny porast	55,03	55,09	55,09	1,00
<i>Nepoľnohospodárska pôda - spolu</i>	<i>1 120,07</i>	<i>1 121,24</i>	<i>1 122,47</i>	<i>1,00</i>
- lesný pozemok	674,21	673,57	673,57	1,00
- vodná plocha	116,19	116,70	116,69	1,00
- zastavaná plocha a nádvorie	193,71	195,13	195,97	1,01

- ostatná plocha	135,96	135,85	136,23	1,00

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z www.statistics.sk

V extraviláne obce severovýchodne od intravilánu sa nachádza piesková jama. Pri ťažbe piesku boli v tejto lokalite objavené stopy stredovekého osídlenia, ktoré zaniklo pravdepodobne s príchodom lúpežných rytierov z Lefantoviec do tohto kraja. V pieskovej jame je aj sporadicky využívaná motocrossová dráha. Piesková jama je dostupná spoza miestneho roľníckeho družstva alebo od "Holčkovho mlyna" okolo obecnej studne, uličkou k potoku a cez dva mosty. Prvý most je cez potok Gidru a je spevnený a ten druhý poškodený vedie cez Štefanovský potok.

Obrázok 17,18 Piesková jama v extraviláne

Prameň: <http://turistika.budmerice.net/>

4.1.2. Klimatické podmienky

Územie obce sa nachádza na rozhraní oceánskeho a kontinentálneho typu klímy v rámci mierneho podnebného pásma. Územie obce patrí do klimatického regiónu veľmi teplého, veľmi suchého, nížinného s priemernou teplotou za vegetačné obdobie 16 – 17°C a do teplého veľmi suchého nížinného s priemernou teplotou za vegetačné obdobie 15 – 17°C. Dĺžka slnečného svitu je okolo 2100 hodín ročne. Ročný úhrn zrážok osciluje okolo 373 mm. Priemerne je 120 dní so zrážkami. Snehová prikrývka s priemernou hrúbkou 40 cm trvá v chotári obce cca 50 dní.¹⁷

¹⁷ Územný plán obce Budmerice

4.1.3. Vodné pomery

Územie obce sa zaraďuje do vrchovinnno-nížinnej oblasti s dažďovo-snehovým typom režimu odtoku s najvyššou vodnosťou na prelome zimy a jari a najnižšou na prelome leta a jesene. V obci sú vodné plochy vo výmere 116,69 ha, čo na celkovej výmere katastra obce predstavuje 3,88 %. Katastrom obce preteká potok Gidra.

V katastri obce sa nachádzajú dve vodné plochy – vodná nádrž Budmerický rybník a vodná nádrž Hájiček. V urbári z roku 1543 sa na panstve Červený Kameň spomína až 11 rybníkov, ktoré patrili Fuggerovcom. Rozširovanie rybníčného hospodárstva pokračovalo aj za Mikuláša II. Pálfiho, ktorý kúpil panstvo od Fuggerovcov. Rybníky sa delili na trecie, násadové a hlavné rybníky. Päť z nich ležalo v budmerickom chotári. Tradícia budmerického rybníkárstva bola oživená až po oslobodení.

Vodná nádrž Budmerice bola vybudovaná v roku 1980 na akumuláciu vody pre závlahu pozemkov, plnenie a preplach rybníka Hájiček, pre športový rybolov a zabezpečenie minimálneho prietoku v Gidre pod rybníkom Hájiček. Nachádza sa v nadmorskej výške 190 m. Teleso hrádze pozostáva z hrádze čelnej (pozdĺž rybníka Hájiček) v dĺžke 976 m a z hrádze bočnej (pozdĺž potoka Gidra) v dĺžke 1 000 m. Rozloha vodnej plochy kolíše v rozmedzí 30 – 50 ha podľa výšky hladiny vody v nádrži, priemerná hodnota je 40 ha. Maximálna hĺbka je v lovisku pri plnej hladine je 5,5 m. Pri maximálnom napustení je množstvo akumulovanej vody 2,200,000 m³, min je 141,000 m³. Priemerná hodnota objemu vody v nádrži je 1,000,000m³. Výpar z vodnej hladiny môže dosiahnuť denne aj 8-10 mm.¹⁸

Obrázok 19 Budmerické rybníky

Prameň: www.budmerice.sk

¹⁸ <http://nasavoda.meu.zoznam.sk/historia-vn-budmerice/>

4.1.4. Flóra a fauna

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu v území Malých Karpát a ich podhorí tvoria najmä dubovo-hrabové lesy karpatské, dubové a dubovo-cerové lesy, lužné lesy podhorské a horské, bukové kvetnaté lesy podhorské, bukové lesy vápnomilné a dubové lesy kyslomilné. Prevažne odlesnený pahorkatinný chotár tvoria treťohorné uloženiny s pokrovmi spraše. Podľa súčasného stavu druhového zloženia rastlinstva je obec Budmerice začlenená do teplomilnej stredoeurópskej a východoeurópskej panónskej flóry. V chotári obce leží štátna prírodná rezervácia Lindavský les, ktorá patrí medzi najväčšie lesné komplexy na Trnavskej pahorkatine s veľmi hojným výskytom duba cerového a mnohými starými jedincami stromov. Pozdĺž viacerých poľných ciest a medzí sú vysadené pásy líniovej zelene so zastúpením agátu bieleho, jaseňa štíhleho, javora poľného, ruže šípovej, náletov bazy čiernej. Okrem priestorovej a estetickej funkcie plní tento typ zelene aj funkciu ochrannú a to najmä ako vetrolamy zabráňujúce zvyšovaniu veternej erózie.

Alúvium Gidry predstavuje chránené územie s rozlohou 4,6 ha a za prírodnú rezerváciu bolo vyhlásené v roku 1993. Predmetom ochrany sú zachované prirodzené močiarne spoločenstvá v okolí dvoch jazierok na alúviu riečky Gidra.

Živočíšstvo Malých Karpát je veľmi pestré. Z vtáctva sa tu vyskytujú dravce aj ostatné druhy. Z dravých vtákov sa vyskytuje myšiarka ušatá, výr skalný a sokol rároh. K ostatným druhom vtáctva, ktoré tu hniezdia patrí bocian čierny, lelek obyčajný. Medzi typické cicavce v tejto oblasti patrí diviak, srnec, jeleň a líška, zajac, veverica a kuna.¹⁹

Obrázok 20 Lindavský les

Prameň: <http://ahojahoj.szm.com/>

Obrázok 21 Park pri kaštieli

Prameň: <http://turistika.budmerice.net/tag/prechadzka/>

¹⁹ Kaliská a kol. (2006)

Zaujímavosťou a súčasne ďalšou atraktivitou obce je založenie mini zoologickej záhrady na hranici Budmeríc a Píly ako vlastníka pozemku. V mini ZOO okrem menších druhov pazúrovitých opíc a poloopíc budú v tropickom pavilóne a na otvorenom priestranstve aj väčšie druhy – lemury, makaky a iné. V pavilóne si zároveň nájdú miesto aj iné exotické zvieratá, pochádzajúce zo súkromných chovov alebo iných zoologických záhrad. Otvorenie základnej časti ZOO pre verejnosť je plánované na jar roku 2016.²⁰

4.2. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Vzhľadom k tomu, že sa všetky súčasti technickej infraštruktúry budujú z verejných zdrojov (štátnych, obecných) pre obyvateľstvo ako i pre podnikateľov plynú z nej tzv. aglomeračné efekty v podobe úspor vlastných nákladov, ktoré by museli vynakladať z vlastných prostriedkov na zabezpečenie vody, kúrenia a likvidáciu odpadovej vody.

4.2.1. Vodné hospodárstvo

Vybudovaná vodovodná sieť v obci je súčasťou Podhorského skupinového vodovodu, ktorý je zásobovaný z prameňov Malých Karpát „Adamova“ a Tri studničky, odkiaľ sa pitná voda prečerpáva do vodojemu 2 x 250 m³ s max. hl. 239,00 m n. m. v Štefanove. Uvedené pramene svojou kapacitou nestačia a tento skupinový vodovod je nadlepšovaný z vodárenskej oblasti Žitného Ostrova z prameňov Šamorín. Diaľkovodným potrubím sa pitná voda prečerpáva (viac násobne) až do horného vodojemu v Modre, odkiaľ sa voda prečerpáva do Podhorského skupinového vodovodu s koncovým vodojemom 2 x 250 m³ v Štefanove. Na Podhorský skupinový vodovod sú napojené obce Vištuk, Budmerice a Štefanov. Zásobné potrubie do obce Budmerice je DN 200 mm PVC, je opatrené meraním vody a jej odberom pre centrálnu časť osídlenia. V k. ú. obce Budmerice sa nachádzajú štyri nezávislé lokality so zabezpečením pitnej vody z vlastných studní.

V obci Budmerice je len čiastočne vybudovaná delená stoková sieť splaškových odpadových – komunálnych vôd v dl. cca 650 m, ktorá zabezpečuje odvádzanie splaškových vôd produkovaných zatiaľ menšou časťou obyvateľstva Budmerice a to z časti: Družstevnej ul., ul. J. Rašu, Domova sociálnych služieb a zo Zdravotného strediska. Uvedená stoka je vyústená do existujúcej ČOV (po rekonštrukcii – 1. etapa) a odvádzaním vyčistenej vody do toku Gidra, tečúceho vedľa ČOV. Ide o mechanicko-biologické čistenie, po rekonštrukcii prebiehala

²⁰ Budmerické Zvesti 2-2014.pdf, str.13; www.budmerice.sk/download_file_f.php?id=491123

skúšobná prevádzka ČOV do 30.04.2011. Pre obec Budmerice je už vypracovaný realizačný projekt splaškovej stokovej siete, ktorá sa realizuje podľa finančných možností obce. Kapacita terajšej ČOV zodpovedá asi na 25% z celkového množstva odpadových vôd, produkovaných v súčasnosti v obci (aj v rámci žump a domových čistiarní). Väčšina obyvateľov odpadové vody zo sociálnych zariadení zachytáva v domových žumpách s vývozom ich obsahu v pravidelných intervaloch do ČOV Modra, prípadne aj nepovolene na pole. V obci sa nachádzajú aj suché záchody, najmä v časti Nový Dvor. V centrálnej časti osídlenia obce je vybudovaných aj niekoľko domových COV.

Obec Budmerice nemá ani neuvažuje s vybudovaním dažďovej kanalizačnej siete. Zrážkové vody z RD idú najmä do vsaku, prípadne sú vyvedené do cestných priekop. V letnom období (vegetačnom) sa vody zo striech čiastočne zachytávajú a táto voda sa využíva na zálievku predzáhradok. Miestne komunikácie sú odvodnené do cestných priekop a vsaku, prípadne sú vyvedené do miestnych potokov.

4.2.2. Odpadové hospodárstvo

V k. ú. Budmerice sa nachádza bývalá skládka komunálneho a drobného stavebného odpadu v lokalite Tehelňa, ktorá bola v priebehu predchádzajúceho obdobia zasypaná a terénne upravená. V k. ú. Budmerice sa nachádza aj skládka nebezpečného (chemického) odpadu prevádzkovateľa Istrochem Bratislava a. s.

Zber odpadov v Budmericiach obec realizuje v spolupráci s firmou Hermes Budmerice na skládku TKO Dubová, zber je organizovaný 1 krát týždenne v 110 l a 240 l nádobách. Pri cintoríne a bytovkách je umiestnených celoročne 5 veľkokapacitných kontajnerov. V obci sa v súčasnosti separujú tieto zložky odpadov: papier, sklo, plasty, nebezpečný odpad, elektronický odpad, opotrebované pneumatiky. Nelegálne skládky odpadov v obci sú priebežne likvidované.

5. ZHRNUTIE ANALÝZY ENDOGÉNNYCH ROZVOJOVÝCH FAKTOROV

Obec Budmerice leží na úpätí pohoria Malých Karpát v Trnavskej pahorkatine a v západnej časti Podunajskej nížiny v údolí potoka Gidra. Susedí s obcami Dubová, Častá, Štefanová, Ružindol, Jablonec a Vištuk. Z hľadiska územnosprávneho členenia patrí obec do okresu Pezinok a do Bratislavského samosprávneho kraja.

Prvá písomná zmienka o obci Budmerice pochádza z roku 1296, kde sa uvádza ako Budmer. V rokoch 1528-1532, keď bol majiteľom panstva Červený Kameň lúpežný rytier

Ladislav Moro, obec zanikla, no neskôr začalo opätovné osídľovanie Budmeríc. Z pôvodného osídlenie sa zachovali hlinené domy s drevenou podbránou a valchovou strechou, pôvodne pokryté slamou.

Symbolmi obce sú erb, vlajka a pečať. Erb obce Budmerice vznikol v roku 1561. Erb je v tvare renesančného štítu, v ktorom na zelenom trojvrší stojí latinský kríž, kde miesto korpusu sú vyznačené znaky mučenia - dva strieborné korbáče. Erb obce zatiaľ nie je oficiálne schválený a zapísaný v Heraldickom registri Slovenskej republiky. Vlajka obce je ukončená tromi cípmi, t. j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami obecného erbu.

Ekonomická oblasť

V období rokov 2009 - 2013 v obci Budmerice došlo 56 % nárastu ziskových právnických osôb. Počet neziskových právnických osôb vzrástol o 11 %. Celkový počet právnických osôb narástol o 44 %. Obchodný register SR uvádza 88 podnikateľských subjektov, ktorí majú svoju prevádzku v obci. Počet fyzických osôb mal v sledovanom období rokov 2009 – 2013 v obci relatívne stabilizovaný vývoj. V živnostenskom registri SR je evidovaných 64 aktívnych fyzických osôb - podnikateľov; 71 FO – podnikateľov malo živnosť ukončenú a 1 pozastavenú.

Počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva v obci Budmerice v rokoch 2001 až 2011 vzrástol o 13,2 %, podobne ako celkový počet pracujúcich. Počet nezamestnaných v tomto období však vzrástol o 23,7 %. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (EAO) nachádza pracovné príležitosti v okolitých obciach, resp. v širšom okolí obce (Bratislava, Pezinok, Modra,). Potvrďuje to aj vysoká hodnota ukazovateľa dochádzka do zamestnania získaná v rámci SODB 2011 (83,38 %).

V rámci bežných príjmov dominantnú časť príjmov tvoria daňové príjmy obce. V rámci miestnych daní obec získava finančné prostriedky z dane za psa, z dane za nevýherné hracie prístroje, z dane za predajné automaty a z dane za ubytovanie. Najväčší podiel na celkových bežných príjmoch obce predstavujú príjmy vo forme daňových príjmov (39,5 %). Nedaňové príjmy, ktoré predstavujú predovšetkým príjmy z využívania majetku predstavujú 28,7 % a granty a transfery podiel 31,9 %. Najviac finančných prostriedkov v rámci bežných výdavkov obec vynakladá na sociálne služby (22,92 %) a na podpornú činnosť (17,33 %). Viac ako 11 % obec vynakladá finančné prostriedky na odpadové hospodárstvo a do 10 % na údržbu miestnych komunikácií. Viac ako 5 % vynakladá obec na program kultúru, prostredie pre život

a plánovanie, manažment a kontrola. Na ostatné oblasti obec vynakladá od 0,19 % (program doprava) až po 3,49 % (program dlh a dlhová služba). Obec počas sledovaného obdobia realizovala aj investičné aktivity. Obec nepodniká so svojím majetkom ani nie je zriaďovateľom príspevkových organizácií.

Cesta II/504 spája obec s mestom Modra (v smere na Bratislavu) a obcami Ružindol, Biely Kostol (v smere na Trnavu), s prepojením na ďalšie obce a mestá v regióne a ďalej na Bratislavu a Trnavu. Železničné trate sa na území obce nenachádzajú. Obec je obslužená hromadnou dopravou, jej prevádzkovateľom je SAD, do obce zachádza viacero liniek.

Obec Budmerice je zásobovaná elektrickou energiou prostredníctvom 22 kV vedení ktoré sú súčasťou systému el. sietí Slovenskej energetiky, a. s. Obec je plynofikovaná, okrem okrajových osamotených lokalít. Obec je napojená na digitálnu telefónnu ústredňu Budmerice (na pošte), na ktorú je napojená pevná telefónna sieť spoločnosti Slovak Telekom a.s. Obec má aj pokrytie signálmi mobilných telefónnych sietí Telekom, Orange a Telefónica O2.

Sociálna oblasť

Obec Budmerice sa počtom obyvateľov zaraďuje k stredne veľkým obciam Slovenska. K 31.12.2013 žilo v obci 2336 obyvateľov. Celkový nárast populácie obce v roku 2013 predstavoval 23 % oproti roku 1991. Počet narodených v obci Budmerice v období rokov 2009 až 2013 zaznamenal klesajúce tendencie. Migračný prírastok v obci Budmerice mal v od roku 2009 do roku 2013 podobne ako prirodzený prírastok rastúci trend.

Na základe výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 je vo vekovej štruktúre obce Budmerice 16,55 % podiel obyvateľov v predproduktívnom veku (abs. 369 obyvateľov), 71,43 % podiel v produktívnom veku (abs. 1 593 obyvateľov) a 12,02 % v poproduktívnom veku (abs. 268 obyvateľov). V obci dominovali obyvatelia úplným stredným odborným vzdelaním s maturitou s 17,58 % podielom. Z hľadiska národnostnej štruktúry v obci dlhodobo výrazne dominujú obyvatelia slovenskej národnosti,

V období rokov 1991 – 2011 v obci mali najväčšie zastúpenie obyvatelia s rímskokatolíckym vierovyznaním, pričom ich podiel zaznamenal v rokoch 1991 až 2011 kolísavé tendencie. V obci Budmerice funguje pomerne široké spektrum kultúrno-spoločenských a športových organizácií. Obec je člen ZMOS, ZMOMR, mikroregiónu Červený Kameň a MAS Červený Kameň.

V obci prevažuje malopodlažná zástavba rodinných domov. Ponuka bývania a stav domového a bytového fondu sú kľúčovými faktormi, ktoré vplývajú na rozvoj obce a sú

predpokladom naplňania jej obytnej funkcie. Počas obdobia desiatich rokov stúpol počet bytov v obci o 65 bytov. Za obdobie rokov 2001 až 2011 došlo k nárastu počtu domov v obci. V obci funguje materská škola aj základná škola. Základná škola zabezpečuje výučbu v oboch stupňoch vzdelávania. Súkromné centrum voľného času Budmerice ponúka rôzne aktivity, výlety a tábory. Zriaďovateľom Centra voľného času je Občianske združenie Aktiv.

V obci funguje zdravotné stredisko v ktorom poskytuje svoje služby všeobecný lekár pre dospelých, praktický lekár pre deti a dorast, zubár a gynekológ. V obci poskytuje svoje služby Centrum sociálnych služieb. Je to kombinované pobytové zariadenie, ktorého zriaďovateľom je obec Budmerice. V obci sa nachádzajú 2 predajne potravín, Predajňa Mäsa a mäsových výrobkov, Stánok s ovocím a zeleninou „Ovocie – zelenina MIMI“, predajňa drogérie a rozličného tovaru. Okrem toho sa v obci nachádza aj niekoľko stravovacích a ubytovacích zariadení.

Poštové služby ako aj služby poštovej banky zabezpečuje pre obyvateľov Slovenská pošta. V obci sa nachádza cintorín s domom smútku a takisto v obci sa nachádza požiarna zbrojnica s 2 autami a prístrojmi.

Oblasť environmentu a ochrany životného prostredia

Celková výmera katastra obce je 3 007,91 ha, z toho 62,68 % (1 885,44 ha) tvorí poľnohospodárska pôda a 37,32 % (1122,47 ha) nepoľnohospodárska pôda. V poľnohospodárskom pôdnom fonde k 31.12.2013 dominovalo v obci Budmerice zastúpenie ornej pôdy s výmerou 1 737,5 ha (92,15 %) a trvalých trávnych porastov s výmerou 55,09 ha (s podielom 2,92 %). V rámci nepoľnohospodárskeho pôdného fondu malo najvyššie zastúpenie lesných pozemkov s výmerou 673,57 ha (s podielom 60,01 %) a zastavané plochy a dvory s podielom 17,46 % (195,97 ha). V extraviláne obce severovýchodne od intravilánu sa nachádza piesková jama.

Územie obce sa nachádza na rozhraní oceánskeho a kontinentálneho typu klímy v rámci mierneho podnebného pásma. V katastri obce sa nachádzajú dve vodné plochy – vodná nádrž Budmerický rybník a vodná nádrž Hájiček. Vodná nádrž Budmerice bola vybudovaná v roku 1980 na akumuláciu vody pre závlahu pozemkov, plnenie a preplach rybníka Hájiček, pre športový rybolov a zabezpečenie minimálneho prietoku v Gidre pod rybníkom Hájiček.

Zaujímavosťou a súčasne ďalšou atraktivitou obce je založenie mini zoologickej záhrady na hranici Budmeríc a Píly ako vlastníka pozemku.

Vybudovaná vodovodná sieť v obci je súčasťou Podhorského skupinového vodovodu, ktorý je zásobovaný z prameňov Malých Karpát „Adamova“ a Tri studničky. V obci Budmerice je len čiastočne vybudovaná delená stoková sieť splaškových odpadových – komunálnych vôd v dl. cca 650 m. Kapacita terajšej ČOV zodpovedá asi na 25% z celkového množstva odpadových vôd. V k. ú. Budmerice sa nachádza bývalá skládka komunálneho a drobného stavebného odpadu v lokalite Tehelňa, Okrem toho sa v katastri obce nachádza aj skládka nebezpečného (chemického) odpadu prevádzkovateľa Istrochem Bratislava a. s. V obci prebieha aj separácia odpadu.

6. ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK ÚZEMIA

Silné stránky predstavujú faktory, ktoré majú na rozvoj obce pozitívny vplyv. Zahŕňajú komparatívne a konkurenčné výhody obce pre rôzne typy rozvojových aktivít. Slabé stránky predstavujú faktory, ktoré majú negatívny vplyv na jeho rozvoj a obmedzujú rozvojové aktivity. V obci Budmerice boli identifikované nasledovné silné a slabé stránky:

V oblasti dostupnosti a občianskej vybavenosti:

- + výhodná geografická poloha obce k okresnému mestu, dobrá dopravná dostupnosť do obce,
- + vybudovaná telekomunikačná sieť, elektrická sieť, existujúci rozvod zemného plynu, vodovod, dostatočné pokrytie signálom mobilných operátorov, separovaný zber,
- poškodené štátne komunikácie, málo parkovacích miest, tranzit kamiónovej dopravy
- zlé autobusové spojenie do Báhoň, Cífer, Častá, Trnava

V oblasti ekonomiky, cestovného ruchu a pracovných príležitostí:

- + pekné a kľudné prírodné prostredie, zachovanie vidieckeho charakteru obce, súčasť Malokarpatskej vínnej cesty, tradícia vinohradníctva, súčasť mikroregiónu Červený Kameň
- + PR Lindavský les, CHPO Alúvium Gidry existencia nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, existencia architektonických pamiatok a solitérov, blízkosť hradu Červený Kameň, existencia významných archeologických nálezísk
- + obecný hotel /penzión 52 miest, pieseň „Krásne dievča z Budmeríc“, zachovávanie tradícií
- nedostatočný počet pracovných príležitostí, chýbajúce peňažné služby, vysoká denná odchádzka za prácou

8. POSTOJE A NÁZORY OBYVATEĽOV OBCE NA ŽIVOT A DIANIE V OBCI A PERSPEKTÍVY JEJ ĎALŠIEHO VÝVOJA

Tabuľka 28 Plánovací formulár prieskumu

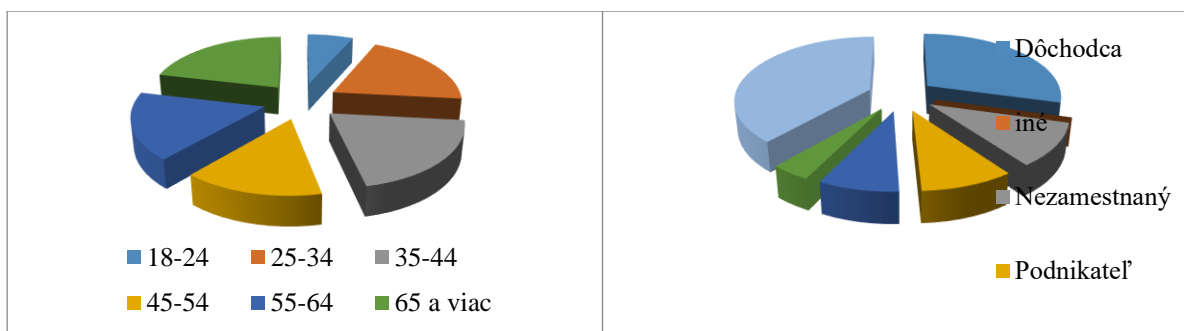
DÔLEŽITÉ OTÁZKY	ZDÔVODNENIE	POZNÁMKY
Prečo je potrebné získať informácie prostredníctvom prieskumu?	Prieskum priamo v teréne prináša primárne údaje o území, jeho jednotlivých rozvojových faktoroch, zachytáva potreby miestneho obyvateľstva, miestnych podnikateľov, záujmových skupín, ako aj predstaviteľov miestnej samosprávy. Ďalším dôvodom sú nedostatočne zachytené a reprezentované údaje v sekundárnych databázach až po úroveň samotných obcí.	Pred spracovaním analytickej časti sa v obci uskutočnil dotazníkový prieskum medzi miestnym obyvateľstvom, v ktorom obyvatelia hodnotili súčasný stav rozvoja obce a načrtávali možnú víziu obce. Očakávaným výsledkom bolo získanie spätnej väzby minimálne od prieskumu, 10 % obyvateľov.
Čo je jeho cieľom?	Cieľom prieskumu je získanie primárnych informácií a hodnotenie súčasného stavu obce očami miestnych obyvateľov. Súčasťou je poznanie potrieb obyvateľov, ich očakávaní z hľadiska dlhodobého sociálno-ekonomického rozvoja obce.	Prieskum sa uskutočnil na území obce, bol zameraný na vnímanie obce ako priestoru pre bývanie, prácu, voľno časové aktivity, uspokojovanie základných životných potrieb a rozvoj obce.
Akým spôsobom sa bude uskutočňovať?	Prieskum sa bude realizovať prostredníctvom dotazníkového hárka, ktorý bude v tlačenej forme distribuovaný do domácností a súčasne bude sprístupnený aj v elektronickej podobe na web-stránke obce.	Dotazník bol distribuovaný v počte 1 ks do každej domácnosti, pričom ostatní členovia domácnosti sa mohli zapojiť prostredníctvom web stránky.
Aké budú finančné nároky?	Predpokladané náklady	140,- Eur
Aké budú časové nároky?	Dotazníkový prieskum bude prebiehať jeden kalendárny mesiac.	1 mesiac, dotazník bol distribuovaný prostredníctvom Slovenskej pošty, a.s.
Kto bude za realizáciu prieskumu zodpovedný?	Spracovateľ PHSR a samotná obec	Spracovateľ PHSR a obec prostredníctvom lokálnych médií (rozhlas, TV, web, noviny) a úradnej tabule informovať o realizácii a význame prieskumu na

Prameň: vlastné spracovanie

V obci Budmerice bol v máji 2014 vykonaný dotazníkový prieskum pre získanie názorov obyvateľov obce. Prieskumu sa zúčastnilo 75 respondentov, čo tvorí 3,3% obyvateľov obce. Keďže počet respondentov je príliš malý, výsledky dotazníka nemožno zovšeobecniť na celú obec, avšak názory a návrhy občanov budú zohľadnené v ďalšom plánovaní rozvoja.

Medzi respondentmi bola mierna prevaha žien (58 %), zastúpené boli všetky vekové kategórie. Najčastejšie odpovedali zamestnaní, dôchodcovia a nezamestnaní. 15 %

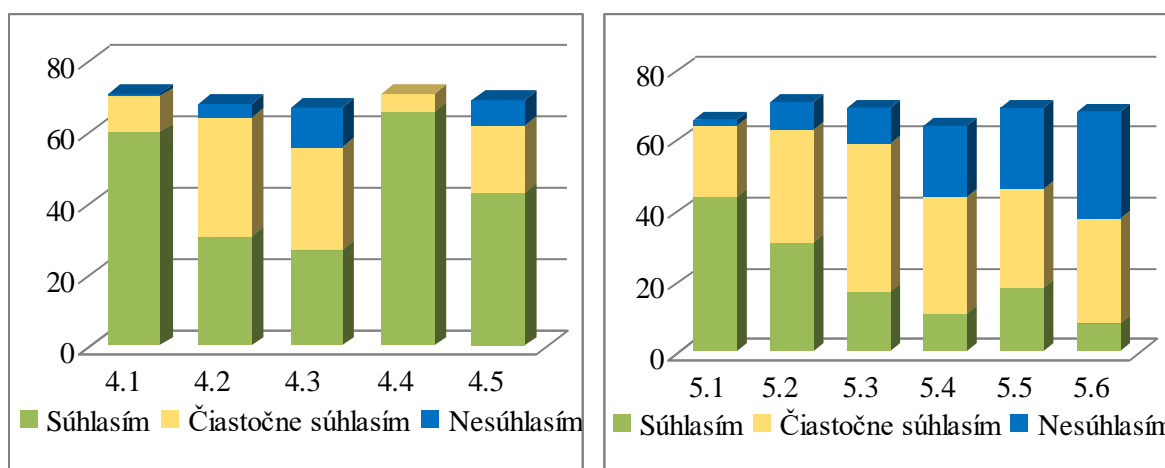
respondentov žije v obci kratšie ako 5 rokov, ostatní žijú v obci dlhodobo. Možno predpokladať, že respondenti budú poznať dobre svoju obec.

Obrázok 22 Štruktúra respondentov podľa veku a sociálneho statusu

Prameň: vlastné spracovanie

V prvej časti dotazníka sa respondenti vyjadrovali k životu v obci. Najčastejšie súhlasili s výrokmami 4.4 *Blízky kontakt s prírodou*, a 4.1 *Život je tu pokojnejší ako v meste*. Čo sa týka nevýhod, tu respondenti neboli výrazne vyhranení, najčastejšie súhlasili s výrokom 5.1 *Málo pracovných príležitostí*, najčastejšie nesúhlasili s 5.6 *Ľudia sa nechcú zapájať do spoločenského života a tak sa tu nič nedeje*, 5.5 *Znečistené životné prostredie*, a 5.4 *Nie je tu vytváraný priestor na seberealizáciu*, čo je pozitívne. Jeden respondent sa vyjadril: „...momentálny vývoj je dobrý - obec napreduje, je to vďaka súčasnému vedeniu“.

Obrázok 23 Štruktúra odpovedí na otázky týkajúce sa výhod (4) a nevýhod (5) života v obci

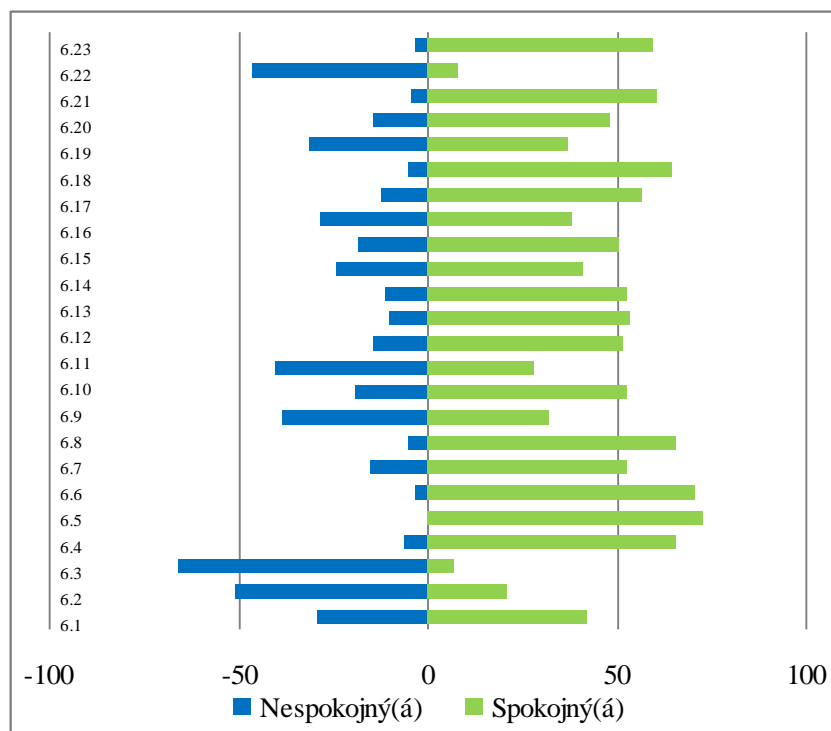
Prameň: vlastné spracovanie

Respondenti hodnotili služby v obci nasledovne:

- Spokojní boli s vybavenosťou obce s plynom (6.5), elektrinou (6.6), verejným vodovodom (6.4); systémom zberu komunálneho odpadu (6.10); množstvom kultúrno-spoločenských aktivít (6.18), stavom obecnej knižnice (6.21) a činnosťou obecnej polície (6.23);

- Nespokojní boli najmä s vybavenosťou obce kanalizáciou (6.3) a požiarnou ochranou (6.22); ďalej respondentom prekáža neupravená, zle upravená resp. chýbajúca zeleň; kosenie okolo chodníkov a ciest (okolo kaštieľa), úprava verejných priestranstiev (cintorín); nedostatočná (večerné a víkendové) resp. zle zladená autobusová doprava spolu s vlakovou, autobusové spoje z hornej časti obce; chýbajúci bankomat; nedostatok aktivít pre deti a mládež a pre dôchodcov, nekoordinovanosť podujatí; nespokojní sú zo zdravotnou starostlivosťou; možnosťami aj iných športov ako len futbalu (iné športoviská, možnosti športového vyžitia, relaxačné centrum), s marketingom knižnice

- Ďalej respondenti navrhli: dobudovať chodníky pri všetkých cestách, čistenie krajov komunikácií a vodných tokov, poskytovať niektoré služby pre seniorov (práca v záhrade, donášková služba a pod. – „...v zriadenej prevádzke Obecného úradu – po zakúpení Unistavu je táto možnosť“, odvoz na lekárskej vyšetrenia); predĺženie otváracích hodín na pošte aspoň niektoré dni v týždni; rozšíriť sieť obchodných služieb (pekáreň, cukráreň, zelovoc, domáce potreby, železiarstvo); reštauračné služby (nefajčiarske); lepšia propagácia obce obecná internetová stránka, obecné noviny - viac aktuálnych článkov, informačný servis pre nemecky a anglicky hovoriacich turistov, ukazovatele cesty ku kaštieľu v Budmericiach.

Obrázok 24 Spokojnosť s úrovňou poskytovania služieb

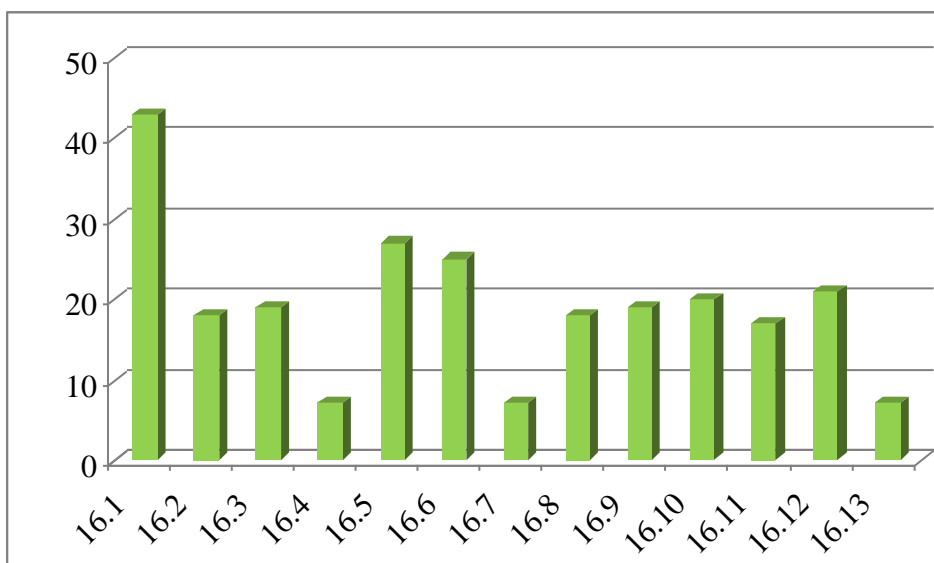
Prameň: vlastné spracovanie

Čo sa týka pracovných príležitostí v obci, respondenti sú nespokojní najmä s možnosťami zamestnať sa pre mladých (73 %). Ocenili by vznik nových pracovných miest najmä v poľnohospodárstve, vinárstve, lesníctve, remeselnej výrobe a v cestovnom ruchu. Respondenti vidia bariéry tvorby nových miest najmä v legislatívnych bariérach a nezájme zo strany podnikateľov.

Ďalšia časť dotazníka sa venovala sociálnemu životu v obci. Respondenti označili vzťahy v obci prevažne za ani dobré ani zlé alebo skôr dobré, kým susedské vzťahy ako dobré. 64 % respondentov sa o dianie v obci zaujíma často a 20 respondentov sú aj členmi spolkov ako Divadlo Budmerice, O.Z. Kasiopea, JD Budmerice, MOMS Budmerická izbička, JD, Matica slovenská, športový klub TJ, Klub dôchodcov, OZ Domček kto v tebe býva?. 61 % respondentov by sa aj chcelo zapojiť do diania v obci, ale zatiaľ sa nezapojilo alebo nevedia, ako sa zapojiť. Väčšina respondentov súhlasí s výrokom *Obyvatelia majú dostatok príležitostí k spoločenským kontaktom*.

Posledná časť dotazníka sa venovala budúcnosti obce. Respondenti odpovedali na otázku, do čoho by investovali finančné prostriedky a ďalej vyberali víziu o obci. Čo sa týka podporených aktivít, respondenti si najčastejšie vybrali vybudovanie, resp. rekonštrukciu infraštruktúry. Konkrétne si vyberali tieto aktivity:

- Dobudovanie kanalizácie
- Rekonštrukcia a údržba chodníkov, ciest
- Vybudovanie cyklotrás
- Starostlivosť o verejnú zeleň a verejné priestranstvá (využívanie aj aktívnych pracovníkov), zeleň v parku
- Rekonštrukcia a sprístupnenie kaštieľa, návrh *„vyrokovať podmienky užívania kaštieľa po rekonštrukcii, ideálne pre kultúru i šport, cestovný ruch, festivaly, rešt. služby“*
- Podpora rybárstva a lesníctva
- Rekonštrukcia školského ihriska, dobudovanie telocvične, využitie tenisových kurtov, vybudovanie detského ihriska
- Propagácia obce a okolia, mapy, informačné a turistické centrum – návrh: *„Využiť spojenie zámku, rybníka, ubytovania, stravovacích služieb, družstva/ukážka zvierat/urobiť cyklistický chodník cez park, dráhu na behanie a cvičenie a ihrisko pre deti na kaštieľskej ceste s občerstvením počas víkendov s patričnou prezentáciou v rámci regiónu Bratislavy.“*
- Rozšíriť športové krúžky (tenis, volejbal, hádzaná a pod.)
- diskusie o pracovných možnostiach s podnikateľmi a nezamestnanými
- podpora predaja z dvora
- odstránenie nelegálnych skládok z lesa
- vytvoriť klub pre deti a mládež
- podpora spoločenských akcií
- rozšíriť služby v obci (obchod)
- podporiť komunitný rozvoj občianskych združení a ponúkať plochy na prenájom
- zrekonštruovanie a zateplenie obecných budov

Obrázok 25 Odpovede na otázku 16. Na čo by ste prednostne využili finančné prostriedky obce?

Prameň: vlastné spracovanie

Respondenti si vybrali nasledovnú víziu o obci Budmerice: „**Obec bude predovšetkým príjemným miestom pre bývanie s dostupnými a kvalitnými službami, atraktívnym vzhľadom a kvalitným životným prostredím s bohatým kultúrno-spoločenským životom.**“.

Jeden respondent dodal: „*V obci sa budú obyvatelia viac zaujímať o veci verejné. Obec je spoločným priestorom svojich obyvateľov a nezačína ani nekončí na hranici súkromného pozemku. Obec musí pracovať na nových projektoch a víziách, ktoré zatriktívnia obec aj pre ďalších potencionálnych obyvateľov.*“

Časť A. II Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie zahŕňa makroprostredie a konkurenčné prostredie, v ktorom sa obec Budmerice nachádza. Vstupy vonkajšieho prostredia môžu predstavovať externé ľudské zdroje, materiálno-technické zdroje, finančné aj informačné zdroje, ako aj legislatívne prostredie.

1. ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ.

STEEP analýza je analýza širšieho prostredia obce Budmerice zameraná na komplex sociálnych, technologických, ekonomických, ekologických a politických faktorov v rámci územia obce. Výsledkom je tak hodnotenie prostredia, ktoré podmieňuje spôsob a riadenie samotného rozvoja obce.

Makro prostredie je vonkajšie prostredie obce, ktoré obec nemôže vôbec ovplyvniť. Naopak toto prostredie ovplyvňuje obec a tá nemá inú možnosť ako sa prvkom tohto prostredia čo najlepšie prispôbiť.

Analýza sociálnych faktorov sa zameriava na vzťah k tradíciám a tradičným hodnotám, technická a ekonomická analýzy sa zameriava na priebeh, prejavy a dôsledky zmien na úrovni národnej. Analýza ekologických faktorov sa zaoberá zmenami na národnej úrovni v rámci riešenia otázok životného prostredia a analýza politického prostredia sa zaoberá legislatívnym prostredím na národnej úrovni.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022

Tabuľka 29 STEEP analýza obce Budmerice (analýza externého prostredia)

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Zmeny populácie	Úroveň vybudovania technickej infraštruktúry	Nové trhy a nové príležitosti	Nevysporiadané pozemkové vzťahy pod miestnymi komunikáciami	Dopady politických rozhodnutí štátu na obec	Nárast socio-patologických javov
Zmeny postojov a správania obyvateľov	Pokrytie územia signálom mobilných operátorov a internetu	Znížené príjmy z využívania obecného majetku	Novela zákona o odpadoch	Legislatíva	Bohatý duchovný život
Zmeny správania volených predstaviteľov	Zavádzanie e-governmentu	Zaradenie obce do BSK	Staré environmentálne záťaže	Etické kódexy pre volených predstaviteľov a zamestnancov v úradoch US	Tímová spolupráca a budovanie partnerstiev v obci
Zmeny správania podnikateľských subjektov	Dostupnosť informácií prostredníctvom miestnych kanálov	Príchod nových investorov do obce	Nedisciplinovanosť vo vzťahu k životnému prostrediu	Zmena národnej vlády ako výsledok volieb na život v obci	Osobné hodnoty

Prameň: vlastné spracovanie

2. ANALÝZA PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ PRE RAST A ROZVOJ OBCE BUDMERICE

Príležitosti tvoria faktory, ktoré plynú prevažne z vonkajšieho prostredia a môžu rozvoj obce ovplyvňovať pozitívne. Pre obec Budmerice boli identifikované nasledovné príležitosti:

V oblasti občianskej vybavenosti:

- zrealizovať projekt verejnej zelene
- zriadiť fitness v prírode
- rozširovanie parkovacích plôch
- vysporiadať vzťahy ku kaštieli a Topolovej aleji, ktoré sú vo vlastníctve štátu
- napojenosť na integrovanú dopravu (BID)
- rekonštruovať obecné budovy (OcÚ, zdrav. stredisko a pod.)

V oblasti rozvoja ekonomiky, cestovného ruchu a pracovných príležitostí:

- rozvoj tradície vinohradníctva a tradičných remesiel
- rozvoj vidieckeho cestovného ruchu
- vybudovanie cyklotrás a ich napojenie na existujúce cyklotrasy v okolí
- vybudovať turistický chodník
- vybudovať náučný chodník

- zriadiť mini ZOO v obci
- využívať vodnú nádrž na rekreačné účely
- využívať rastúci dopyt po zážitkovej turistike
- zlepšenie spolupráce obce a miestnych podnikateľov
- zachovať resp. zintenzívniť vidiecky charakter
- vytvoriť „gazdovské“ trhovisko pre predaj miestnych bioproduktov a biopotravín
- podporiť ekologické poľnohospodárstvo
- zriadiť exteriérové múzeum
- vytvoriť podmienky pre vstup ďalších investorov do obce

V oblasti rozvoja komunitného života a ľudských zdrojov:

- zvýšenie zapojenosti v rámci budovania partnerstiev v okolí
- vytváranie partnerstiev vo vnútri obce a navonok
- využitie potenciálu významných rodákov obce
- vybudovať komunitné centrum
- rozšíriť priestory pre voľnočasové aktivity pre deti a mládež
- vybudovať detské jasle

Časť A.III Zhodnotenie súčasného stavu obce Budmerice

Zhodnotenie súčasného stavu obce Budmerice predstavuje dôležitý vstup a informačnú základňu pre tvorbu spracovania stratégie rozvoja obce. Zmyslom tohto hodnotenia je vytvoriť rámcový prehľad problémových okruhov, určiť ich pôvod, poznať hlavné príčiny vzniku a identifikovať možné dôsledky. Na základe zhodnotenia súčasného stavu obce Budmerice bude možné navrhnúť stratégiu rozvoja obce na vopred stanovené obdobie.

1. SWOT ANALÝZA OBCE BUDMERICE

SWOT analýza je jednoduchá a pritom výstižná, vyčerpávajúca a objektívna charakteristika silných a slabých stránok obce a jej možných príležitostí a ohrození. Súčasne zahŕňa základné analytické poznatky o faktoroch, ktoré je možné využiť v prospech rozvoja územia a faktoroch, ktorým je potrebné v navrhovanej rozvojovej stratégii čeliť, resp. ich eliminovať.

Samotná SWOT je skratkou 4 základných charakteristík týkajúcich sa hodnotenia vnútorného prostredia a vonkajšieho prostredia obce:

- Silné stránky (S – STRENGTHS) predstavujú faktory, ktoré majú na rozvoj obce pozitívny vplyv. Zahŕňajú komparatívne a konkurenčné výhody obce pre rôzne typy rozvojových aktivít.
- Slabé stránky (W – WEAKNESS) predstavujú faktory, ktoré majú negatívny vplyv na jeho rozvoj a obmedzujú rozvojové aktivity,
- Príležitosti (O – OPPORTUNITIES) tvoria faktory, ktoré plynú prevažne z vonkajšieho prostredia a môžu rozvoj obce ovplyvňovať pozitívne,
- Ohrozenia (T – THREATS) faktory, ktoré negatívnym spôsobom ovplyvnia rozvoj obce.

Tabuľka 30 SWOT analýza obce Budmerice

Silné stránky	Slabé stránky
• výhodná geografická poloha v blízkosti hlavného mesta SR• dobrá dopravná dostupnosť• vybudovaná telekomunikačná sieť, elektrická sieť, existujúci rozvod zemného plynu• zachovanie vidieckeho charakteru obce• zvoz zberu papiera od občanov obcou	• znevýhodnená dostupnosť k FZ v dôsledku začlenenie obce do Bratislavského samosprávneho kraja• nedostatočný počet pracovných príležitostí• poškodené štátne komunikácie• nevysporiadané pozemkové vzťahy pod miestnymi komunikáciami

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022

• PR Lindavský les • CHPO Alúvium Gidry • existencia nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok • existencia architektonických pamiatok a solitérov • blízkosť hradu Červený Kameň • Existencia významných archeologických nálezísk • Symbolické pietne miesto (ukladá sa kúsok zeme zo zahraničia za Slovákov, ktorí odišli) • obec súčasťou Malokarpatskej vínnej cesty • obec súčasťou Mikroregiónu Červený Kameň • dostatočné priestorové kapacity pre výstavbu (pozemky) • široké spektrum vzdelávacích, sociálnych a zdravotníckych služieb (Domov sociálnych služieb pre dospelých; Jedáleň pre dôchodcov; opatrovateľská služba a donáška stravy; príspevky na stravu atď.) • široké spektrum rôznorodých spoločenských a záujmových organizácií • široké spektrum komerčných služieb • existencia domového fondu na rekreačné účely • obecný hotel /penzión 52 miest • cena Ruda Fábryho • dobrá spolupráca zastupiteľstva a starostu s obyvateľmi • spoločný obecný úrad • pošta pre 3 obce • partnerské obce v zahraničí (Rumunsko – Nadľak) • pretrvávajúci lokalpatriotizmus • dobré vzťahy starousadlíkov a novousadlíkov • pieseň „Krásne dievča z Budmeríc“ • zachovávanie tradícií • existencia širokého spektra kultúrnych a spoločenských podujatí organizovaných záujmovými organizáciami obce • malokarpatský slávik (súťaž v speve) • výborná dlhoročná spolupráca obec – škola • existencia aktívneho ochotníckeho divadla • futbalový štadión s tréningovou plochou • fitness centrum • široké športové aktivity žien	• nevysporiadané vzťahy k Budmerickému kaštieľu • málo parkovacích miest • chýbajúca telocvičňa ZŠ • tranzit kamiónovej dopravy • staré environmentálne záťaž • zlé autobusové spojenie do Báhoň, Cífer, Častá, Trnava • chýbajúce peňažné služby • nevybudované námestie – centrálna zóna obce • chýbajúce cyklotrasy • čiastočná kanalizácia • absencia chodníkov pri cestách II. triedy (štátna cesta) • znížená bezpečnosť obyvateľov pri krajniciach • vysoká denná odchádzka za prácou • chýbajúce názvy ulíc • chýbajúci priestor pre mládež • chýbajúci multifunkčný športový areál

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022**

Príležitosti	Ohrozenia
• rozvoj tradície vinohradníctva a tradičných remesiel • rozvoj vidieckeho cestovného ruchu • vybudovanie cyklotrás a ich napojenie na existujúce cyklotrasy v okolí • vybudovať turistický chodník • vybudovať náučný chodník • zrealizovať projekt verejnej zelene • zriadiť mini ZOO v obci • využívať vodnú nádrž na rekreačné účely • zriadiť fitness v prírode • zvýšenie zapojenosti v rámci budovania partnerstiev v okolí • vytváranie partnerstiev vo vnútri obce a navonok • využitie potenciálu významných rodákov obce • využívať rastúci dopyt po zážitkovej turistike • zlepšenie spolupráce obce a miestnych podnikateľov • zachovať resp. zintenzívniť vidiecky charakter • vytvoriť „gazdovské“ trhovisko pre predaj miestnych bioproduktov a biopotravín • podporiť ekologické poľnohospodárstvo • vybudovať komunitné centrum • rozširovanie parkovacích plôch • rozšíriť priestory pre voľnočasové aktivity pre deti a mládež • vybudovať detské jasle • vysporiadať vzťahy ku kaštieli a Topolovej aleji, ktoré sú vo vlastníctve štátu • napojenosť na integrovanú dopravu (BID) • zriadiť exteriérové múzeum • rekonštruovať obecné budovy (OcÚ, zdrav. stredisko a pod.) • vytvoriť podmienky pre vstup ďalších investorov do obce	• skládka nebezpečného odpadu • zvyšujúca sa intenzita cestnej dopravy • časové prekryvanie veľkého počtu aktivít v obciach mikroregiónu • povodne • riziko vzniku socio-patologických javov u mládeže

Prameň: vlastné spracovanie

2. ANALÝZA MOŽNÝCH RIZÍK A HROZIEB, IDENTIFIKÁCIA KRITICKÝCH OBLASTÍ ROZVOJA

Ako je možné vidieť zo SWOT analýzy, obec sa potýka s viacerými problémami, ktoré nie je možné vyriešiť naraz, v dôsledku obmedzených finančných, personálnych a technických

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022**

zdrojov. Strategické plánovanie rozvoja obce sa preto zakladá na vyselektovaní a riešení prioritných problémov. Pre stanovenie kľúčových problémov je použitá metóda zoznamu možných rizík.

Tabuľka 31 Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

DRUH RIZIKA	OBJEKT RIZIKA	ZDROJ RIZIKA	NEŽIADUCE DÔSLEDKY	PRAVDEPODOBNOSŤ
Individuálne	jednotlivci	izolácia jednotlivcov vo svojich domoch	narušenie sociálnych väzieb v obci	Vysoká
Technické	parkovacie miesta	nedostatok	parkovanie na verejných priestranstvách	Vysoká
Ekologické	kanalizácia	nedobudovaná	vypúšťanie fekálií do voľnej prírody	Vysoká
	staré environmentálne záťaž	existencia	znížená atraktivita obce	Vysoká
	kamiónová doprava	Tranzit	znížená bezpečnosť v obci z hľadiska cestnej premávky	Vysoká
Sociálne	priestor pre voľnočasové športové aktivity detí a mládeže	absencia	nárast sociálno – patologických javov	Vysoká
Ekonomické	obecné budovy	vysoká energetická náročnosť budov a s tým spojené vysoké prevádzkové náklady	zvýšené výdavky na prevádzku obecných budov	Vysoká

Prameň: vlastné spracovanie

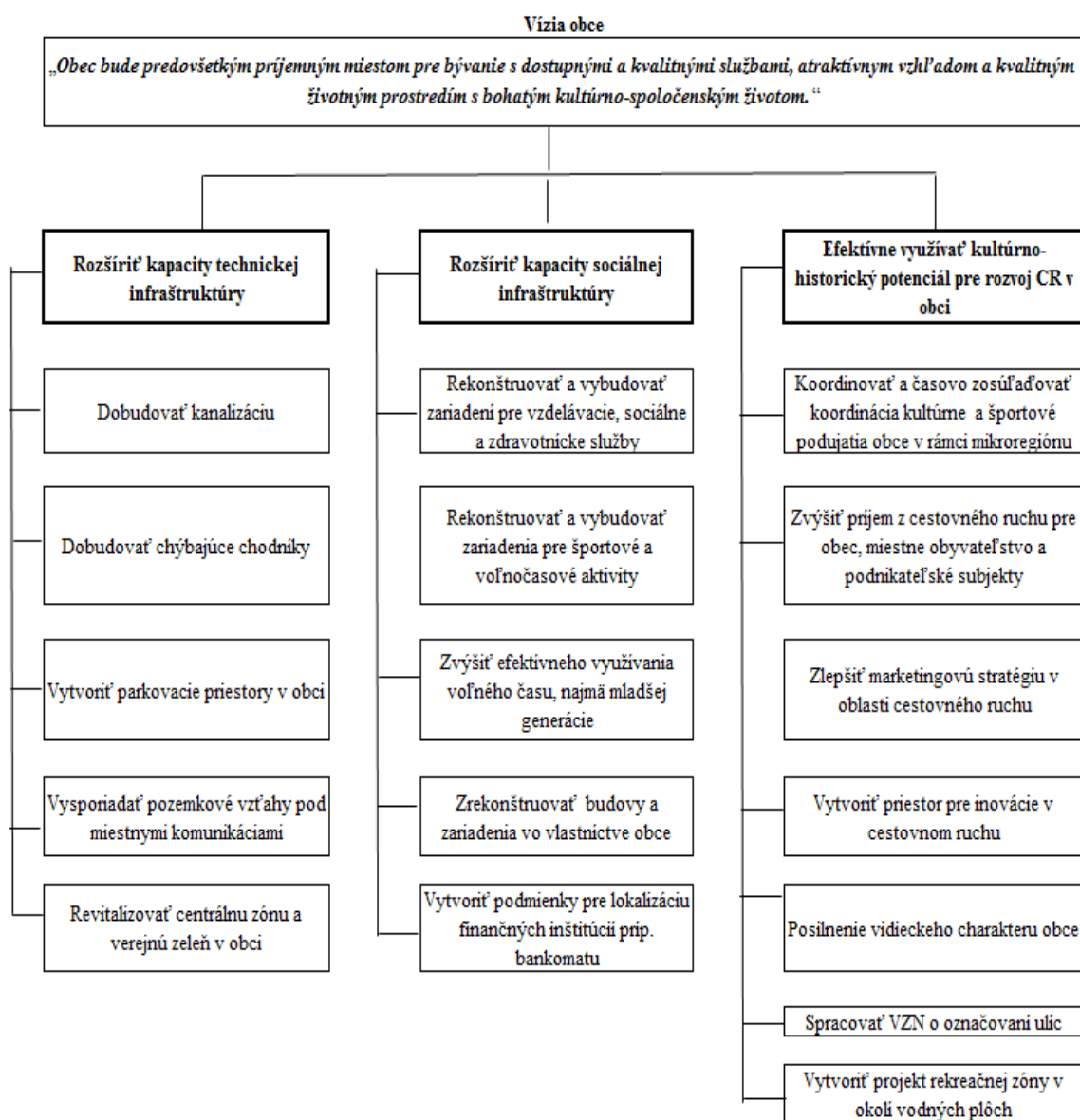
3. IDENTIFIKÁCIA VÝCHODÍSK A MOŽNÝCH RIEŠENÍ

Obyvatelia obce na stretnutí na základe diskusií a spoločného konsenzu definovali, ktoré problémy sú kľúčové, čo spôsobujú (dôsledky) a naopak, čo ich spôsobuje (príčiny). Takéto hierarchizovanie problémov umožní vyselektovať prioritné oblasti, v ktorých by obec mala a chce intervenovať, aby dosiahla zlepšenie stavu a celkový rozvoj. Strom problémov sa teda skladá z príčin (možno ich pokladať za korene problémov), zo samotných kľúčových problémov (kmene) a z následkov (koruna stromu). Pokiaľ budú odstránené korene problémov (príčiny), tak zahynie celý strom problémov. Strom cieľov je pozitívnym zrkadlovým obrazom

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022**

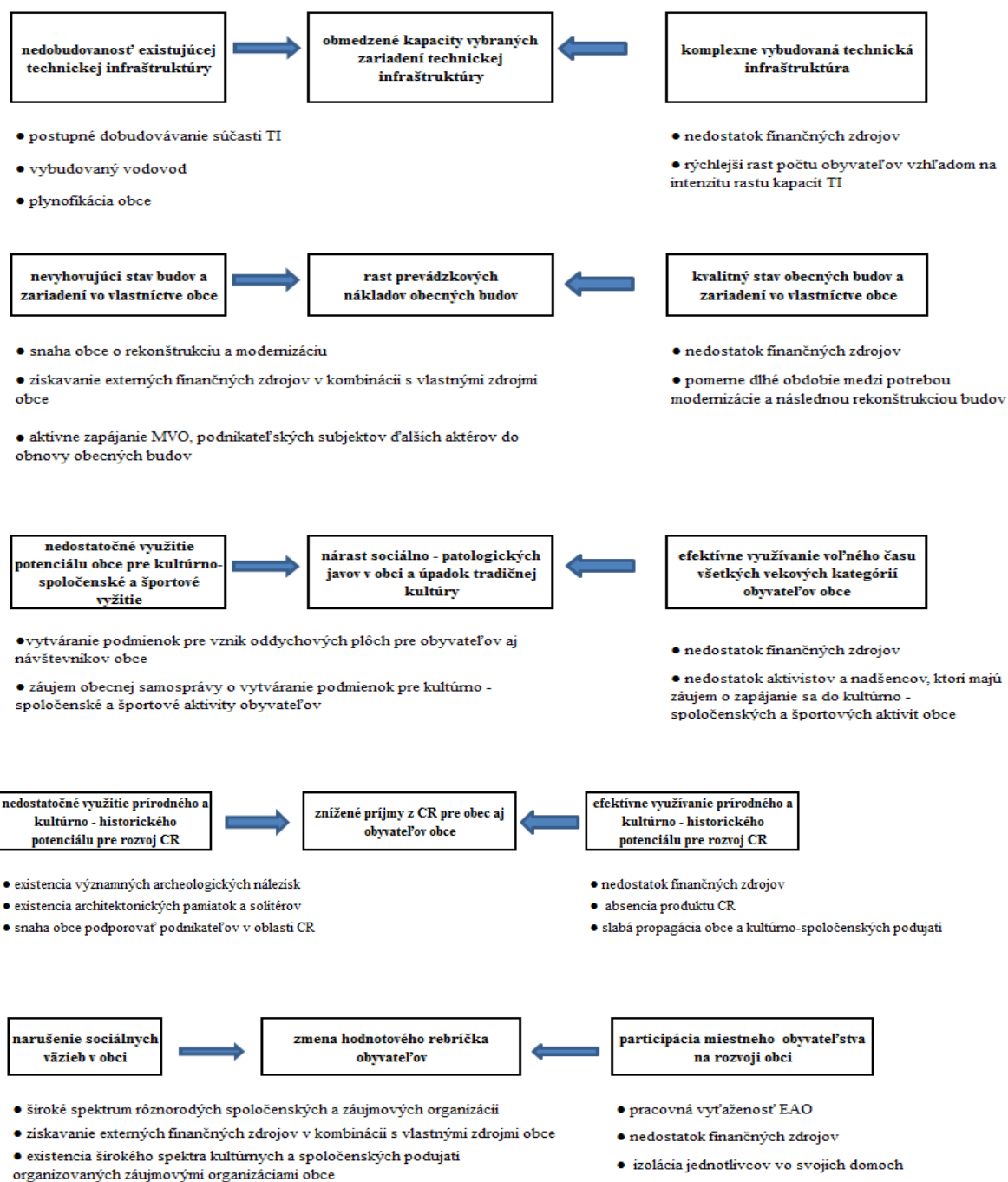
stromu problémov. Problém vyjadruje súčasný negatívny stav, kým cieľ vyjadruje očakávané zlepšenie stavu. Východiská a možné riešenia vzniknutých problémov sú znázornené v strome cieľov. Vecné ciele, ktoré predstavujú korene vytvorené ako pozitívny odraz vyriešenia príčin a ktorých naplnením sa zlepšuje stav v prioritných oblastiach (opak kľúčových problémov), čím sa dosahuje celkový rozvoj obce – strategický cieľ (dosiahnutie opaku následkov).

STROM CIEĽOV OBCE BUDMERICE

4. ODHAD BUDÚCEHO MOŽNÉHO VÝVOJA (ANALÝZA SILOVÝCH POLÍ)

Analýza silových polí predstavuje nástroj na riešenie problémov a prispieva k efektívnemu plánovaniu a zavádzaniu zmien v obci. Na území obce je možné opierajúc sa o predchádzajúce analýzy identifikovať vplyvy (resp. pôsobenie), ktoré podporujú alebo potláčajú otvorenosť obce voči plánovaným zmenám. Zmena môže nastať dvojako: zintenzívnením vplyvov, ktoré zmenu podporujú alebo redukovaním vplyvov, ktoré jej bránia (pôsobia proti nej).

Časť A.IV Ex-post hodnotenie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Budmerice (2008 – 2013 s výhľadom do roku 2015)

Pri plánovaní stratégie na ďalšie obdobie je nutné vychádzať z toho, čo už sa v obci realizovalo, akým spôsobom sa podarilo naplniť, resp. nenaplniť predchádzajúce ciele, aby bolo možné poučiť sa z chýb a tiež zachovať kontinuitu v rozvoji. Preto je potrebné zhodnotiť predchádzajúci Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Budmerice. Hodnotí sa jednak realizácia projektov a ďalej aj proces implementácie, nakoľko sa naplnili stanovené ciele.

Tabuľka 32 Stratégia obce Budmerice na roky 2008 - 2013 s výhľadom do roku 2015

Strategický cieľ		
„Všestranný rozvoj obce Budmerice, následne obcí mikroregionu Červený Kameň a ich územia v záujme zvýšenia kvality života obyvateľov, pri zvyšovaní konkurencieschopnosti obcí v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja“		
Špecifické ciele	1. Rozvoj podnikania 2. Poľnohospodárstvo a lesníctvo 3. Priemysel 4. Cestovný ruch 5. Rozvoj služieb 6. Regionálna infraštruktúra 7. Stavebníctvo, bytová výstavba 8. Kultúra a šport 9. Školstvo a vzdelávanie 10. Životné prostredie 11. Zvyšovanie medzinárodného obchodu a spolupráce 12. Znalostná ekonomika a Sociálna inklúzia	
Priority	Počet plánovaných aktivít	Počet realizovaných projektov a celková suma vynaložených prostriedkov v tis. Eur
Podpora malých a stredných podnikov	1	
Diverzifikácia pôdohospodárskych činností	8	
Rozvoj priemyslu a inovácií	9	
Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu	7	1 / 112 134 €
Rozvoj konkurencieschopnosti služieb	4	
Zvýšenie dostupnosti infraštruktúry	8	5 / 1 254 609 €
Modernizácia a výstavba bytov	4	2 / 309 474 €
Podpora kultúrnych a športových aktivít	8	4 / 75 630 €
Vzdelávanie ktoré je prepojené s aktuálnymi požiadavkami trhu práce	6	1 / 84 141 €
Riešenie ekologických problémov	5	1 / 408 550 €
Rozvoj medzinárodnej a cezhraničnej spolupráce	2	1 / 2 228 €
Podpora vzdelávania a budovania sietí v oblasti znalostnej ekonomiky	4	1 / 365 653 €

Prameň: vlastné spracovanie

Obec Budmerice v období 2008 – 2014 realizovalo spolu 16 projektov v celkovej hodnote 2 612 419 €. Realizované projekty prispeli k naplneniu 8 priorít a boli všestranne zamerané na rôzne oblasti, od zvyšovania dostupnosti infraštruktúry a bytovej infraštruktúry, cez ekonomický rozvoj zameraný jednak na rozvoj cestovného ruchu, či podpory vzdelávania pre trh práce a oblasť znalostnej ekonomiky, riešenie ekologických problémov až po rozvoj kultúry a športu a partnerstiev. Z toho možno zhodnotiť, že obec napĺňala z časti strategický cieľ, ktorý bol definovaný ako všestranný rozvoj obce Budmerice v záujme zvýšenia kvality života obyvateľov (priority 6, 7, 8, 11), zvyšovanie konkurencieschopnosti (priority 4, 9, 11, 12) v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja (priorita 10).

Čo sa týka finančného zabezpečenia napĺňania stratégie, necelých 80% vynaložených prostriedkov pochádzalo z vlastných zdrojov obce, 16% pochádzalo zo štátneho rozpočtu, 0,7% z Bratislavského samosprávneho kraja a 1,7% zo súkromných zdrojov. Z toho možno usúdiť, že obec sa snaží diverzifikovať zdroje využité pre rozvoj obce.

Z výsledkov hodnotenia vyplýva, že:

- V obci Budmerice boli realizované najmä projekty z verejných zdrojov. V ďalšom období by sa mala snažiť diverzifikovať zdroje na rozvoj územia, čím sa zabezpečí udržateľnosť,
- Projekty boli všestranne orientované, či už na občiansku infraštruktúru, ekonomický rozvoj alebo environmentálny rozvoj, v tomto bude pokračovať aj ďalší program rozvoja obce, so zameraním sa na všetky oblasti rozvoja obce,
- Pri pohľade na SWOT analýzu a výsledky hodnotenia je nutné zamerať ďalší rozvoj jednak na zvýšenie ekonomickej sebestačnosti obce, nielen čo sa týka obecného rozpočtu, ale aj čo sa týka ponuky pracovných miest v obci, či ponuku tovarov a služieb. Ďalej možno predpokladať ďalší nárast obyvateľstva a návštevníkov, a preto by sa mal ďalší rozvoj zameriavať aj na zabezpečenie kvalitnej a dostupnej občianskej vybavenosti a služieb a na budovanie komunitného života.

ČASŤ B. STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť PHSR obce Budmerice obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určí hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Naplnením strategického cieľa sa obec Budmerice snaží čiastočne naplniť víziu o obci, ktorú si obyvatelia vybrali v prieskume verejnej mienky, odsúhlasili na stretnutí 25. 6. 2014 a pripomienkovali v pracovnej verzii.

1. ROZVOJOVÁ VÍZIA

Vízia prezentuje predstavu obyvateľov obce o tom, ako by mala obec vyzerat' v dlhodobom horizonte (20 - 30 rokov). Napĺňaním aktivít a cieľov stratégií sa táto vízia môže postupne napĺňať. Obyvatelia si za svoju víziu vybrali popis, ktorý predstavuje obec ako predovšetkým príjemné miesto pre bývanie s dostupnými a kvalitnými službami, atraktívnym vzhľadom a kvalitným životným prostredím s bohatým kultúrno-spoločenským životom.

Obec Budmerice poskytuje svojim obyvateľom príjemné miesto pre život a pre opätovne sa vracajúcich návštevníkov obce príjemný pobyt. Celkový vidiecky charakter s udržiavaným kultúrnym a prírodným dedičstvom spolu s príjemnou atmosférou súvisiacou so spolupatričnosťou obyvateľov láka do obce jednak návštevníkov ako aj nových obyvateľov. Obec poskytuje kvalitné podmienky pre život, zabezpečuje kvalitné a dostupné služby a vytvára podmienky pre sebarealizáciu obyvateľov. Títo sa aktívne podieľajú na živote v obci, rozvíjajú bohatý spoločensko-kultúrny život a tradície.

2. STRATEGICKÉ, ŠPECIFICKÉ A VECNÉ CIELE OBCE BUDMERICE

Stratégia obce Budmerice je spracovaná na obdobie rokov 2014 – 2022. Stratégia obsahuje okrem dlhodobej vízie strategický cieľ, ďalej prioritné oblasti, pre ktoré sú definované globálne ciele a opatrenia. Prioritné oblasti boli stanovené na základe problémovej analýzy a predstavujú kľúčové oblasti, v rámci ktorých by malo dôjsť k výrazným zmenám a progresu v nasledujúcom období. To je možné práve správnym nastavením cieľov, ktoré si obec stanoví, a následne prostredníctvom projektov a aktivít napĺňaním daných cieľov. Preto je pre každú

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022**

prioritnú oblasť stanovený globálny cieľ, ktorý vyjadruje k akému zlepšeniu by malo v rámci priority dôjsť. Opatrenia následne konkrétnejšie vytyčujú smerovanie intervencií.

Stratégia vychádza z analýzy zdrojov, rizík a hrozieb a identifikácie kritických oblastí. Na základe spoločného konsenzu pracovnej skupiny sa zhodli na nasledujúcej štruktúre cieľov, ktoré budú napĺňané prostredníctvom opatrení a projektov a aktivít.

Tabuľka 33 Hierarchia strategických cieľov

Vízia	<i>Obec Budmerice poskytuje svojim obyvateľom príjemné miesto pre život a pre opätovne sa vracajúcich návštevníkov obce príjemný pobyt. Celkový vidiecky charakter s udržiavaným kultúrnym a prírodným dedičstvom spolu s príjemnou atmosférou súvisiacou so spolupatričnosťou obyvateľov láka do obce jednak návštevníkov ako aj nových obyvateľov. Obec poskytuje kvalitné podmienky pre život, zabezpečuje kvalitné a dostupné služby a vytvára podmienky pre sebarealizáciu obyvateľov. Títo sa aktívne podieľajú na živote v obci, rozvíjajú bohatý spoločensko-kultúrny život a tradície.</i>		
Strategický cieľ	Do roku 2022 sa v obci Budmerice dobuduje, zrekonštruje, resp. zmodernizuje technická a sociálna infraštruktúra, ktorá je v nevyhovujúcom stave, zvýši sa kvalita a dostupnosť služieb a zlepšia sa podmienky pre sebarealizáciu obyvateľov.		
Prioritné oblasti	Prioritná oblasť 1 KVALITA BÝVANIA A DOPRAVNÁ DOSTUPNOSŤ	Prioritná oblasť 2 MIESTNA EKONOMIKA A SLUŽBY	Prioritná oblasť 3 ATRAKTIVITA OBCE A ŽIVOT V NEJ
Globálne ciele	Zabezpečiť dobrý štandard pre bývanie obyvateľov v oblasti sieťovej a dopravnej infraštruktúry a zlepšiť stav životného prostredia.	Zvyšovať ekonomickú sebestačnosť v obci v zabezpečovaní kvalitných a dostupných služieb a tovarov a podporou inovatívnych prístupov zvyšovať konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov v obci so zameraním na tradičné odvetvia.	Dosiahnuť zlepšenie celkového vzhľadu obce s dôrazom na zachovanie tradičnej architektúry a vytvoriť priestor a možnosti pre sebarealizáciu obyvateľov a na rozvoj kultúry v obci.
Opatrenia	1.1 Zlepšenie stavu základnej infraštruktúry	2.1 Zlepšenie dostupnosti služieb	3.1 Starostlivosť o vzhľad obce
	1.2 Zlepšenie dopravnej dostupnosti	2.2 Podpora miestnej ekonomiky a lokálnych produktov	3.2 Investície do objektov a budov vo vlastníctve obce
	1.3 Investície do životného prostredia	2.3 Podpora rozvoja CR a agroturistiky	3.3 Rozšírenie ponuky športovo-rekreačných a voľnočasových aktivít
			3.4 Zachovávanie tradícií a rozvoj miestnej kultúry

Prameň: vlastné spracovanie

Pri pracovných stretnutiach v obci Budmerice boli identifikované rôzne problémy, preto bolo potrebné ich zatriediť do spoločných skupín. Mnohé problémy spolu súvisia, sú prepojené a je možné určité problémy vyriešiť tým, že budú vyriešené iné problémy. Preto boli jednotlivé problémy hierarchizované do stromu problémov, z ktorého boli následne stanovené prioritné oblasti a ciele. Obec Budmerice identifikovala 3 prioritné oblasti a v rámci nich bolo definovaných 10 opatrení. Nižšie bližšie popisujeme prioritné oblasti a globálne ciele.

3.1 PRIORITNÁ OBLASŤ 1 – KVALITA BÝVANIA A DOPRAVNÁ DOSTUPNOSŤ

Globálnym cieľom priority 1 je „Zabezpečiť dobrý štandard pre bývanie obyvateľov v oblasti siet'ovej a dopravnej infraštruktúry a zlepšiť stav životného prostredia.“

Odôvodnenie: Z problémovej analýzy a zo SWOT analýzy, ako i z výsledkov prieskumu verejnej mienky vyplynula potreba zlepšiť stav občianskej vybavenosti. Nevyhovujúci stav viacerých prvkov technickej infraštruktúry je z dlhodobého hľadiska neudržateľný, preto sa obec Budmerice bude zameriavať na investície do tejto oblasti. Súčasťou kvality bývania je aj zabezpečenie kvalitného a čo najmenej znehodnocovaného životného prostredia, preto sa druhá časť priority zameriava na túto oblasť.

3.2 PRIORITNÁ OBLASŤ 2 – MIESTNA EKONOMIKA A SLUŽBY

Globálnym cieľom priority 2 je „Zvyšovať ekonomickú sebestačnosť v obci v zabezpečovaní kvalitných a dostupných služieb a tovarov a podporou inovatívnych prístupov zvyšovať konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov v obci so zameraním na tradičné odvetvia.“

Odôvodnenie: Každá obec sa musí snažiť zabezpečiť pre svojich obyvateľov dostupné a kvalitné služby, či už verejné alebo podmienky pre komerčné služby, čím sa naplňajú potreby obyvateľstva a zároveň sa obec stáva ekonomicky samostatnejšou. Napriek tomu, že vidiecky typ obce ako sú Budmerice nemá možnosť poskytovať pracovné príležitosti pre všetkých svojich obyvateľov, bude sa snažiť v nasledujúcom období podporou podnikania v obci zvýšiť počet pracovných miest, skvalitniť a rozšíriť služby, a v neposlednom rade aj propagovať obec a rozvíjať v nej cestovný ruch, zážitkovú turistiku a pod., keďže Budmerice majú pre tento rozvoj významné predpoklady a potenciál.

3.3 PRIORITNÁ OBLASŤ 3 – ATRAKTIVITA OBCE A ŽIVOT V NEJ

Globálnym cieľom tretej priority je „Dosiahnuť zlepšenie celkového vzhľadu obce s dôrazom na zachovanie tradičnej architektúry a vytvoriť priestor a možnosti pre sebarealizáciu obyvateľov a na rozvoj kultúry v obci.“

Odôvodnenie: Obec Budmerice má viaceré pamiatky, ktoré však zatiaľ nemôže verejnosť využívať. Okrem toho má bohatú históriu, pomerne aktívnych obyvateľov, preto je potrebné sa v ďalšom období zamerať aj na sociálny život v obci, budovania silnej väzby obyvateľov k obci, čo je možné dosiahnuť vytváraním podmienok pre sebarealizáciu obyvateľov, rozvíjaním tradícií a kultúry, sociálneho a kultúrneho kapitálu a atraktívnym vzhlľadom obce. Tretia priorita sa zameriava na tieto aspekty rozvoja obce.

4 SÚLAD PHSR OBCE BUDMERICE S PROGRAMOM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA BRATISLAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA NA ROKY 2014 – 2020

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce predstavuje plán jej ďalšieho rozvoja. Obec však vytvára väzby so širším okolím, preto je potrebné pri plánovaní rozvoja obce akceptovať a nadväzovať na ďalšie strategické dokumenty na regionálnej úrovni. V prípade obce Budmerice je to PHSR Bratislavského samosprávneho kraja 2014 – 2020.

4.1 SÚLAD CIEĽOV A OPATRENÍ PHSR OBCE BUDMERICE S CIEĽMI A OPATRENAMI PHSR BSK

Globálnym cieľom PHSR BSK je: „*Vytvoriť vhodné podmienky pre zvýšenie inovačnej výkonnosti bratislavského regiónu v rámci európskeho priestoru.*“ Obec Budmerice síce nemá dostatočné kapacity na splnenie tohto globálneho cieľa, avšak vo svojej stratégii plánuje podporovať inovačné aktivity na posilnenie miestnej ekonomiky (priorita 1, opatrenie 2.2). Nižšie je uvedená nadväznosť stratégie obce Budmerice na tieto opatrenia. Konkrétnejšie je sledovaný súlad s aktivitami PHSR BSK v Akčnom pláne a v Súhrnnom prehľade projektových zámerov obce Budmerice.

Tabuľka 34 Nadväznosť stratégie obce Budmerice na opatrenia PHSR BSK

Opatrenia PHSR BSK	Opatrenia PHSR obce Budmerice
1. Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií	2.2. Podpora miestnej ekonomiky a lokálnych produktov
2. Zlepšenie prístupu k informačno-komunikačným technológiám, ako aj využívanie ich kvality (PO1 Veda, výskum a inovácie),	2.1 Zlepšenie dostupnosti služieb

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022**

3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva (PO4 Konkurencieschopnosť, rast a podnikateľské prostredie),	2.1 Zlepšenie dostupnosti služieb 2.2 Podpora miestnej ekonomiky a lokálnych produktov 2.3 Podpora rozvoja CR a agroturistiky 3.2 Investície do objektov a budov vo vlastníctve obce
4. Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	1.3 Investície do životného prostredia
5. Podpora prispôsobenia sa zmenám klímy a predchádzania rizikám a ich riadenia	
6. Ochrana ŽP a presadzovanie udržateľného využívania zdrojov (PO5 Životné prostredie, zmeny klímy a obnoviteľné zdroje energie).	1.1 Zlepšenie stavu základnej infraštruktúry 1.2 Zlepšenie dopravnej dostupnosti 1.3 Investície do životného prostredia 2.3 Podpora rozvoja CR a agroturistiky 3.1 Starostlivosť o vzhľad obce 3.2 Investície do objektov a budov vo vlastníctve obce 3.3 Rozšírenie ponuky športovo-rekreačných a voľnočasových aktivít 3.4 Zachovávanie tradícií a rozvoj miestnej kultúry
7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach (PO5 Životné prostredie, zmeny klímy a obnoviteľné zdroje energie),	1.1 Zlepšenie stavu základnej infraštruktúry 1.2 Zlepšenie dopravnej dostupnosti
8. Podpora zamestnanosti a podporovanie mobility pracovnej sily (PO3 Zamestnanosť)	2.2 Podpora miestnej ekonomiky a lokálnych produktov
9. Podpora sociálneho začleňovania a boj proti chudobe (PO2 Ľudské zdroje),	2.1 Zlepšenie dostupnosti služieb 3.2 Investície do objektov a budov vo vlastníctve obce 3.3 Rozšírenie ponuky športovo-rekreačných a voľnočasových aktivít 3.4 Zachovávanie tradícií a rozvoj miestnej kultúry
10. Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania (PO2 Ľudské zdroje),	2.2 Podpora miestnej ekonomiky a lokálnych produktov 3.3 Rozšírenie ponuky športovo-rekreačných a voľnočasových aktivít
11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy	2.1 Zlepšenie dostupnosti služieb

Prameň: vlastné spracovanie

4.2 SÚLAD CIEĽOV A OPATRENÍ PHSR OBCE BUDMERICE S CIEĽMI A OPATRENAMI SRV BSK

Stratégia rozvoja vidieka Bratislavského samosprávneho kraja 2014 – 2020 sa zaoberá vidieckymi oblasťami, ktoré rozdeľuje do troch subregiónov. Obec Budmerice spadá do Malokarpatského regiónu, ktorému je venované priamo opatrenie 1.2.2 Zvýšenie

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022**

konkurencieschopnosti Malokarpatského regiónu. SRV BSK si kladie za cieľ „Zlepšenie kvality života obyvateľov vidieka Bratislavského kraja a zvýšenie jeho príťažlivosti pre návštevníkov.“ Prioritné oblasti a opatrenia sa vo viacerých oblastiach venujú rovnakým témam ako stratégia obce Budmerice, preto by stratégia obce Budmerice mala prispievať k naplneniu stratégie SRV BSK. Týka sa to najmä týchto opatrení:

Tabuľka 35 Nadväznosť stratégie obce Budmerice na opatrenia SRV BSK

Opatrenia SRV BSK	Opatrenia PHSR obce Budmerice
Opatrenie č. 1.1 Vybudovanie spolupracujúcej siete inovačných centier s využitím moderných informačných technológií a postupov v oblasti komunikácie a vzdelávania	Nevzťahuje sa
Opatrenie č. 1.2.2 Zvýšenie konkurencieschopnosti Malokarpatského regiónu	Všetky opatrenia
Opatrenie č. 1.3 Vytvorenie vhodných miestnych podmienok pre trávenie voľného času a regeneráciu síl návštevníkov a obyvateľov kraja	Opatrenie 3.2 Investície do objektov a budov vo vlastníctve obce Opatrenie 3.3 Rozšírenie ponuky športovo-rekreačných a voľnočasových aktivít
Opatrenie č. 2.1 Zvýšenie konkurencieschopnosti pôdohospodárstva a akvakultúry	Opatrenie 2.2. Podpora miestnej ekonomiky a lokálnych produktov
Opatrenie č. 2.1.1 Obnova produkčného potenciálu poľnohospodárskej pôdy, zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva a životaschopnosti fariem	Opatrenie 2.2. Podpora miestnej ekonomiky a lokálnych produktov Opatrenie 2.3 Podpora rozvoja CR a agroturistiky
Opatrenie č. 2.1.2 Obnova produkčného a rekreačného potenciálu lesnej pôdy, zvýšenie konkurencieschopnosti lesníctva a zlepšenie manažmentu lesov	Nevzťahuje sa
Opatrenie č. 2.1.3 Vytvorenie pridanej hodnoty fariem rozvojom agroturistiky	Opatrenie 2.3 Podpora rozvoja CR a agroturistiky
Opatrenie č. 2.1.4 Využitie potenciálu rybníkov a vodných tokov na rozvoj konkurencieschopnosti rybného hospodárstva a akvakultúry	Nevzťahuje sa
Opatrenie č. 2.2 Starostlivosť o krajinný obraz a vidiecku architektúru	Opatrenie 3.1 Starostlivosť o vzhľad obce

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022

Opatrenie č. 2.3 Zachovanie a rozvoj miestnej kultúry	Opatrenie 3.4 Zachovávanie tradícií a rozvoj miestnej kultúry
Opatrenie č. 3.1 Podpora mobility a alternatívnych foriem dopravy	Opatrenie 1.2 Zlepšenie dopravnej dostupnosti
Opatrenie č. 3.2 Zlepšenie dostupnosti zdravotných služieb, starostlivosti o seniorov, zvýšenie kapacity predškolských a školských zariadení	Opatrenie 2.1 Zlepšenie dostupnosti služieb
Opatrenie č. 3.3 Zlepšenie dopravnej infraštruktúry a revitalizácia obcí	Opatrenie 1.1 Zlepšenie stavu základnej infraštruktúry Opatrenie 1.2 Zlepšenie dopravnej dostupnosti Opatrenie 3.2 Investície do objektov a budov vo vlastníctve obce

Prameň: vlastné spracovanie

ČASŤ C. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce Budmerice, t. j. obsahuje podrobnejšie rozpracovanie globálnych cieľov v prioritných oblastiach na úroveň opatrení a projektov a aktivít. Návrh opatrení vznikol počas pracovného stretnutia v obci na základe predchádzajúcej diskusie k analýze zdrojov, problémovej analýze a analýze rizík a hrozieb a kritických oblastí. Následne boli opatrenia rozpracované do návrhov konkrétnych projektov, ktoré vychádzali jednak z návrhov vyplývajúcich zo SWOT analýzy, návrhov členov pracovnej skupiny ako aj z výsledkov prieskumu verejnej mienky. Neskôr boli návrhy projektov prehodnotené na základe ich realizovateľnosti a vybrané projektové zámery boli rozpracované do akčného plánu.

1. POPIS OPATRENÍ

Nižšie sú bližšie popísané prioritné oblasti a zdôvodnenie, prečo sú kľúčové pre obec Budmerice, ďalej sú v rámci priorit popísané jednotlivé opatrenia a zoznam projektov a aktivít, z ktorých boli neskôr vybrané do akčného plánu tie aktivity a projekty, ktoré sú realizovateľné v najbližšom období. Prehľad opatrení, projektov a aktivít predstavuje zoznam všetkých projektov, ktoré boli navrhnuté v rámci pracovných stretnutí a ktoré by obec chcela realizovať v nasledujúcich rokoch. Tento prehľad predstavuje aj prepojenie na strategické dokumenty vyššieho územného celku. Následne je v prílohe 2 spracovaný Súhrnný prehľad projektových zámerov obce Budmerice, ktorý uvádza konkrétnejšie informácie o projektoch, ako určenie priority projektu, termín realizácie, približné predpokladané náklady a stanovenie zodpovednosti za realizáciu projektu, resp. aktivity.

Prioritná oblasť 1 - Kvalita bývania a dopravná dostupnosť

Opatrenie 1.1 Zlepšenie stavu základnej infraštruktúry

Cieľom opatrenia je zlepšiť stav prvkov technickej infraštruktúry ich modernizáciou, rekonštrukciou, resp. dobudovaním, okrem dopravnej infraštruktúry, ktorá je samostatne riešená v rámci opatrenia 1.2.

Opatrenie 1.2 Zlepšenie dopravnej dostupnosti

Zlepšením stavu dopravnej infraštruktúry a dopravných služieb bude zabezpečená dopravná dostupnosť obce. Zároveň sa opatrenie zameria aj na podporu alternatívnych spôsobov prepravy pre udržateľný rozvoj.

Opatrenie 1.3 Investície do životného prostredia

Oblasť životného prostredia je pomerne široká, ale opatrenie 1.3 sa zameria predovšetkým na oblasť odpadového hospodárstva a riešenie problémov s tým súvisiacich a na zvýšenie energetickej efektívnosti.

Prioritná oblasť 2 - Miestna ekonomika a služby

Opatrenie 2.1 Zlepšenie dostupnosti služieb

Cieľom opatrenia je skvalitniť a sprístupniť služby šité na mieru jednotlivým skupinám obyvateľstva a podporiť rozvoj komerčných služieb tak, aby boli naplnené čo najviac potreby obyvateľov.

Opatrenie 2.2 Podpora miestnej ekonomiky a lokálnych produktov

Cieľom opatrenia je podporovať vznik a rozvoj podnikania v obci založenom najmä na lokálnych zdrojoch a tradičných odvetviach, využívajúc najnovšie poznatky a technológie pre dlhodobú udržateľnosť na trhu.

Opatrenie 2.3 Podpora rozvoja cestovného ruchu a agroturistiky

Nakoľko má obec Budmerice významný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu, a už začala aj rozvíjať niektoré služby CR, bude opatrenie zamerané najmä na propagáciu, rozširovanie a skvalitňovanie ponuky služieb a produktov CR a na sieťovanie partnerov.

Prioritná oblasť 3 – Atraktivita obce a život v nej

Opatrenie 3.1 Starostlivosť o vzhľad obce

Cieľom opatrenia je zlepšiť vzhľad obce so zachovaním vidieckeho rázu, obnoviť, resp. udržiavať prírodné a kultúrne dedičstvo a tak prispieť k celkovému rozvoju.

Opatrenie 3.2 Investície do objektov a budov vo vlastníctve obce

Opatrenie sa zameriava na zveľaďovanie objektov a budov vo vlastníctve obce, aby poskytovali kvalitnejšie služby pre obyvateľov a aby sa zvýšila ich využiteľnosť a funkčnosť.

Opatrenie 3.3 Rozšírenie ponuky športovo-rekreačných a voľno časových aktivít

Cieľom opatrenia je podpora športových a iných voľnočasových aktivít prostredníctvom vytvárania podmienok pre vyžitie sa obyvateľov.

Opatrenie 3.4 Zachovávanie tradícií a rozvoj miestnej kultúry

Prostredníctvom podpory aktivít rozvíjajúcich kultúru a tradície obce, zabezpečujúcich rozvoj ľudského potenciálu obce bude zabezpečený aj rozvoj sociálneho života a sociálneho kapitálu v obci a obec bude propagovaná aj mimo regiónu.

Tabuľka 36 Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí

	Opatrenie	Projekt / aktivita	Napĺňanie opatrenia PHSR Bratislavského samosprávneho kraja
1 Kvalita bývania a dopravná dostupnosť	1.1 Zlepšenie stavu základnej infraštruktúry	Dobudovanie kanalizácie	6.6 Podpora udržateľného integrovaného rozvoja miest a obcí
		Rozšírenie obecného rozhlasu	
		Modernizácia verejného osvetlenia	
		Vybudovanie infraštruktúry pri stavebných pozemkoch	
		Pravidelná aktualizácia ÚPN	
		Prekládka vzduchom vedených sietí (elektrické, telekomunikačné) do zeme	7.4 Rozvoj inteligentnej distribúcie plynu a elektriny
	1.2 Zlepšenie dopravnej dostupnosti	Budovanie a rekonštrukcia chodníkov	7.2 Posilnenie regionálnej mobility
		Vybudovanie nových parkovacích kapacít	7.2 Posilnenie regionálnej mobility
		Majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov pod existujúcimi a plánovanými miestnymi komunikáciami	7.2 Posilnenie regionálnej mobility
		Rekonštrukcie a opravy miestnych komunikácií	7.2 Posilnenie regionálnej mobility
		Budovanie dopravnej siete s napojením na regionálnu integrovanú dopravu	7.7 Rozvoj integrovanej dopravy
		Vybudovanie cyklotrás a ich napojenie na existujúce cyklotrasy v okolí	6.7 Investície do opatrení na zníženie znečistenia ovzdušia súvisiaceho s dopravou
		Rekonštrukcia a modernizácia autobusových zastávok	6.7 Investície do opatrení na zníženie znečistenia ovzdušia súvisiaceho s dopravou
		Pasportizácia dopravného značenia	7.2 Posilnenie regionálnej mobility
		Sanácia starých environmentálnych záťaží	6.3 Ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a podpora ekosystémových služieb

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022**

2 Miestna ekonomika a služby	1.3 Investície do životného prostredia	Likvidácia čiernych skládok	6.1 Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu a vodného hospodárstva
		Projekty ekologickej stability (vetrolamy, poldre, prevencia pred povodňami)	6.3 Ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a podpora ekosystémových služieb
		Zavedenie separovaného zberu	6.1 Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu a vodného hospodárstva
		Projekty energetickej efektívnosti budov	4.2 Podpora energetickej efektívnosti vo verejných infraštruktúrach a podnikoch
		Podpora kompostovania v domácnostiach	6.1 Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu a vodného hospodárstva
		Environmentálne vzdelávanie	6.1 Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu a vodného hospodárstva
		Zriadenie zberného dvora	6.1 Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu a vodného hospodárstva
	2.1 Zlepšenie dostupnosti služieb	Zriadenie denného stacionára pre seniorov	9.1 Cílené investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry
		Rozšírenie ponuky peňažných služieb (fin. inštitúcie, bankomat)	3.2 Rozvoj MSP spojených s európskymi a regionálnymi výzvami, najmä rozvoj výrobkov a služieb
		Rozšírenie ponuky stravovacích služieb	3.2 Rozvoj MSP spojených s európskymi a regionálnymi výzvami, najmä rozvoj výrobkov a služieb
		Terénna opatrovateľská služba	9.1 Cílené investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry
		Rozšírenie ponuky komerčných služieb	3.2 Rozvoj MSP spojených s európskymi a regionálnymi výzvami, najmä rozvoj výrobkov a služieb
		Zavedenie prepravy starších a chorých k lekárom a späť	9.1 Cílené investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry
		Rozvoj informačných a komunikačných kanálov obce	2.2 Podpora IKT verejnej správy
		Podpora vydávania miestnych novín	9.5 Podpora kultúrnych aktivít a angažovanosti občanov v oblasti kultúry
		Zriadenie obecnej polície	11.1 Investície do inštitucionálnych kapacít a do efektivity verejnej správy a verejných služieb
		Zriadenie informačného miesta	9.5 Podpora kultúrnych aktivít a angažovanosti občanov v oblasti kultúry
		Informačné a komunikačné technológie v samospráve	2.2 Podpora IKT verejnej správy
	2.2 Podpora miestnej ekonomiky a lokálnych produktov	Podpora podnikania, sieťovanie miestnych podnikateľov a podpora vzniku nových pracovných miest	3.1 Podpora podnikania a podpora zakladania nových firiem a samostatnej zárobkovej činnosti
		Organizovanie miestnych trhov na ochutnávku a predaj vín a iných lokálnych produktov, podpora predaja z dvora	3.4 Podpora podnikateľských zručností v poľnohospodárskom sektore a v oblasti rybného hospodárstva a akvakultúry
		Inovačné trendy v podnikaní	1.4 Podpora inovatívnych prístupov vo sfére služieb a propagácia výsledkov výskumu
		Podpora vinárstva a vinohradníctva	3.4 Podpora podnikateľských zručností v poľnohospodárskom sektore a v

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022**

3	Atraktivita			oblasti rybného hospodárstva a akvakultúry
			Oživenie brownfields - opustených poľnohospodárskych areálov, výrobných areálov a podobne v snahe o zatraktívnenie vidieckeho priestoru	3.1 Podpora podnikania a podpora zakladania nových firiem a samostatnej zárobkovej činnosti
			Podpora celoživotného vzdelávania	8.1 Podpora zamestnanosti starších pracovníkov a ich účasti na programoch celoživotného vzdelávania a ďalší rozvoj služieb v oblasti celoživotného poradenstva a celoživotného vzdelávania.
			Podpora výroby a predaja lokálnych produktov - kreatívny priemysel	3.2 Rozvoj MSP spojených s európskymi a regionálnymi výzvami, najmä rozvoj výrobkov a služieb
			Podpora podnikania prostredníctvom využívania obecného majetku	3.1 Podpora podnikania a podpora zakladania nových firiem a samostatnej zárobkovej činnosti
			Terénna výučba k existujúcim náleziskám priamo pri výkopoch	10.5 Investície do rozvoja nových metód učenia a rozvoja a zavádzania inovatívnych technológií
		2.3 Podpora rozvoja cestovného ruchu a agroturistiky	Posilnenie marketingovej stratégie v oblasti cestovného ruchu	3.2 Rozvoj MSP spojených s európskymi a regionálnymi výzvami, najmä rozvoj výrobkov a služieb
			Plánovanie a realizácia rekreačnej zóny v okolí	3.2 Rozvoj MSP spojených s európskymi a regionálnymi výzvami, najmä rozvoj výrobkov a služieb
			Organizovanie a spolupráca pri poskytovaní zážitkových, tradičných gastronomických podujatí	6.2 Ochrana, podpora a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva
			Podpora poskytovateľov ubytovania na súkromí	3.2 Rozvoj MSP spojených s európskymi a regionálnymi výzvami, najmä rozvoj výrobkov a služieb
			Inovačné trendy v cestovnom ruchu a tvorba nových produktov CR, tvorba komplexného produktu CR	3.2 Rozvoj MSP spojených s európskymi a regionálnymi výzvami, najmä rozvoj výrobkov a služieb
			Vytváranie príležitostí pre podnikové akcie, teambuildingové aktivity realizované v obci	3.2 Rozvoj MSP spojených s európskymi a regionálnymi výzvami, najmä rozvoj výrobkov a služieb
			Rozvoj zážitkovej turistiky	3.2 Rozvoj MSP spojených s európskymi a regionálnymi výzvami, najmä rozvoj výrobkov a služieb
			Komplexný rozvoj cykloturistiky, turistiky a náučných trás a chodníkov	6.2 Ochrana, podpora a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva
			Podpora začínajúcich podnikateľov v CR	3.2 Rozvoj MSP spojených s európskymi a regionálnymi výzvami, najmä rozvoj výrobkov a služieb
		3.1 Starostlivosť o vzhľad obce	Revitalizácia centrálnej zóny a verejnej zelene	6.2 Ochrana, podpora a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva
			Spracovanie VZN o označovaní ulíc	
			Záchrana sakrálnych pamiatok na území obce	6.2 Ochrana, podpora a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva
			Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok	6.2 Ochrana, podpora a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva
			Mapovanie kultúrnych a prírodných pamiatok, vzácnych stromov a areálov	6.2 Ochrana, podpora a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022**

		Revitalizácia priestranstiev na miestnom cintoríne	6.6 Podpora udržateľného integrovaného rozvoja miest a obcí
		Údržba a osadenie nových prvkov drobnej architektúry	6.6 Podpora udržateľného integrovaného rozvoja miest a obcí
	3.2 Investície do objektov a budov vo vlastníctve obce	Rekonštrukcia a modernizácia objektov a budov vo vlastníctve obce	6.6 Podpora udržateľného integrovaného rozvoja miest a obcí
		Rozvoj domového a bytového fondu v obci – výstavba nízkorozpočtových domov a bytov	9.1 Cílené investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry
		Osadenie kamerového systému v obci	
		Miestna tržnica	3.1 Podpora podnikania a podpora zakladania nových firiem a samostatnej zárobkovej činnosti
		Amfiteáter	6.6 Podpora udržateľného integrovaného rozvoja miest a obcí
	3.3 Rozšírenie ponuky športovo-rekreačných a voľno časových aktivít	Rekonštrukcia a budovanie zariadení pre športové a voľnočasové aktivity	6.6 Podpora udržateľného integrovaného rozvoja miest a obcí
		Aktivity pre efektívne využívanie voľného času mladšej generácie	9.5 Podpora kultúrnych aktivít a angažovanosti občanov v oblasti kultúry
		Rekonštrukcia školského ihriska, dobudovanie telocvične, využitie tenisových kurtov, vybudovanie detského ihriska	10.2 Podpora prístupu ku kvalitnému vzdelaniu
		Podpora rybárstva a lesníctva	9.5 Podpora kultúrnych aktivít a angažovanosti občanov v oblasti kultúry
		Budovanie partnerstiev a spolupráca pri organizovaní voľnočasových aktivít pre deti a mládež	9.4 Podpora integrovaného miestneho rozvoja riadeného spoločenstvom
		Fitness v prírode	9.5 Podpora kultúrnych aktivít a angažovanosti občanov v oblasti kultúry
	3.4 Zachovávanie tradícií a rozvoj miestnej kultúry	Podpora koordinácie a časového súladu kultúrnych a športových podujatí v rámci mikroregiónu	9.4 Podpora integrovaného miestneho rozvoja riadeného spoločenstvom
		Posilňovanie lokalpatriotizmu u detí a mládeže	9.5 Podpora kultúrnych aktivít a angažovanosti občanov v oblasti kultúry
		Podpora neziskových organizácií pôsobiacich v obci a vytváranie podmienok pre vznik nových	9.5 Podpora kultúrnych aktivít a angažovanosti občanov v oblasti kultúry
		Organizácia výstav miestnych umelcov	9.5 Podpora kultúrnych aktivít a angažovanosti občanov v oblasti kultúry
		Posilňovanie domácej a cezhraničnej spolupráce	9.4 Podpora integrovaného miestneho rozvoja riadeného spoločenstvom
		Podpora organizácie tradičných podujatí, hodových slávností, pútí	6.2 Ochrana, podpora a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva
		Oživenie tradičných remesiel	6.2 Ochrana, podpora a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva
		Organizácia a podpora tvorivých dielní, jarmokov, ukážok tradičných remesiel	6.2 Ochrana, podpora a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva
		Organizovanie hudobných, folklórnych a divadelných podujatí	6.2 Ochrana, podpora a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva
		Vzdelávacie a informačné aktivity v oblasti miestnej kultúry a histórie	6.2 Ochrana, podpora a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva
		Budovanie knižničného fondu	6.2 Ochrana, podpora a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva
		Zriadenie múzea	6.2 Ochrana, podpora a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

Prameň: vlastné spracovanie

ČASŤ D. REALIZAČNÁ ČASŤ

Pre úspešnú realizáciu stratégie je nutné nastaviť implementačný rámec, ktorý určuje spôsob, ako majú byť stanovené ciele naplnené. Táto časť upresňuje inštitucionálne a organizačné zabezpečenie implementácie stratégie. Ciele, priority aj jednotlivé opatrenia sa naplňajú prostredníctvom projektov. Preto je nutné stanoviť si konkrétne aktivity, ktoré sa musia zrealizovať. Tieto aktivity sú rozpracované v akčnom pláne. Akčný plán by mal byť každý rok hodnotený a aktualizovaný. Pri tvorbe a aktualizácii akčného plánu by mali byť prítomní rôzni aktéri, minimálne poslanci obecného zastupiteľstva, starosta, zástupcovia mimovládnych organizácií a významných podnikateľov, aktívni obyvatelia. Preto v rámci informovania a komunikácie samosprávy s verejnosťou budú každý rok konané verejné prerokovania. Okrem toho budú vydávané tlačové a internetové správy, rozhlasové správy, ktoré budú informovať o realizácii jednotlivých projektov a aktivít. Týmto bude docieľaná nielen informovanosť obyvateľov, ale bude posilnená komunikácia a propagácia programu rozvoja. Samospráva bude využívať aj ďalšie kanály pre prezentovanie stratégie.

Tabuľka 37 Komunikačný plán pre fázu realizácie PHSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1	každé 4 roky	obec	obyvatelia	prieskum verejnej mienky	prieskum zameraný na súčasný stav, hodnotenie dosiahnutých zmien a na budúci rozvoj obce		analýza prieskumu

Prameň: vlastné spracovanie

Pri príprave projektov a aktivít je nutné si stanoviť aj kritériá výberu, ktoré by mali slúžiť pri rozhodovaní sa, či projekt realizovať v danom čase, spôsobom a danými prostriedkami. Aké bude mať výhody pre obec, prípadne aké riziká môžu plynúť z jeho realizácie, resp. nerealizácie. K tomuto slúžia výberové kritériá, resp. otázky, ktoré by si vedenie samosprávy, resp. realizátori projektu mali vždy klásť. Bližšie sú rozpracované v Hodnotiacich tabuľkách pre výber projektov (Príloha 2). Okrem týchto otázok sú v podmienkach pri viaczdrojovom financovaní stanovované aj ďalšie kritériá. Pre zhodnotenie kvality PHSR obce je možné využiť kritériá, ktoré zhodnotí externý hodnotiteľ a pridelí im

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022

bodové hodnotenie. Na základe tohto hodnotenia je možné v priebehu trvania stratégie zlepšiť. Kritériá sú stanovené nasledovne.

Tabuľka 38 Kritériá hodnotenia PHSR

P. č.	Kritérium	Body	Rozsah bodového hodnotenia	Poznámka
1	Miera zapojenia všetkých aktérov do procesu tvorby PHSR (princíp participácie)		0 – 3	
2	Súlad navrhovanej stratégie s potenciálom územia/zdrojmi		0 – 5	
3	Komplexnosť navrhovaných opatrení (realizovaných prostredníctvom projektov a aktivít) vzhľadom na stanovené ciele (Je možné dosiahnuť stanovené ciele na základe stanovených opatrení a zoznamu projektov a aktivít?)		0 – 5	Prosím konkretizovať, ktoré ciele a opatrenia
4	Väzby dokumentu na iné strategické dokumenty na miestnej, regionálnej a národnej úrovni		0 – 3	
5	Zrozumiteľnosť a efektívnosť postupov monitorovania a hodnotenia		0 – 4	
	spolu		20	

Prameň: vlastné spracovanie

1. AKČNÝ PLÁN

Akčný plán predstavuje plán na najbližšie 2 až 3 roky, v ktorom si obec Budmerice naplánovala realizáciu 8 projektov. Každý rok sa monitoruje napĺňanie tohto plánu a tento sa aktualizuje – t.j. postupne sa do neho pridávajú projekty zo Súhrnného prehľadu projektových zámerov obce Budmerice (Príloha 2). Okrem naplánovaných cieľov sa v obci realizujú aj ďalšie aktivity, ktoré v pláne nie sú, ale prispievajú k napĺňaniu stratégie a mali by byť aj vyhodnocované v rámci každoročného monitorovania.

Za realizáciu jednotlivých projektov je zodpovedný realizátor projektu. V akčnom pláne väčšinou ako realizátor (zodpovedný) vystupuje obec, preto starosta pri každom realizovanom projekte určí zodpovednú osobu, ktorá bude dohliadať na realizáciu projektu. V prípade, že má obec partnera, je nevyhnutné stanoviť z každej inštitúcie zodpovedné osoby, aby bola zabezpečená komunikácia a tým sa predišlo zbytočným prierahom a možným problémom. Nefungujúca komunikácia a nestanovenie zodpovednosti konkrétnej osoby pre konkrétne úlohy sú najčastejšími dôvodmi zlyhania projektov.

Tabuľka 39 Akčný plán obce Budmerice

Pč	Číslo opatr.	Názov projektu / aktivity	Zodp., prípadní partneri	Termín realizácie projektu		Predpokl. náklady	Zdroj financovania	Ukazovateľ výstupu	Riziká/ ohrozenia	Kľúčové kroky	Napĺňanie opatrenia PHSR VÚC	Zodpovedný za realizáciu
				od	do							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	1.2	Dobudovanie kanalizácie	Obec Budmerice	2016	2020	5 000 000 EUR	EŠIF, granty	Počet pripojených jednotiek (domov)	nevysporiadanie majetko-právnych vzťahov, ohrozenie ŽP	príprava projektovej dokumentácie, získanie stavebného povolenia, kompletizácia ŽoNFP	6.6 Podpora udržateľného integrovaného rozvoja miest a obcí	Starosta
2	1.2	Vybudovanie nových parkovacích kapacít	Obec Budmerice	2015	2016	60 000 EUR	vlastné zdroje	počet vybudovaných parkovacích miest	nevysporiadanie majetko-právnych vzťahov, ohrozenie ŽP, nedohodnutie sa s kľúčovým partnerom	príprava projektovej dokumentácie, získanie stavebného povolenia, kompletizácia ŽoNFP	7.2 Posilnenie regionálnej mobility	Starosta
3	1.2	Vybudovanie cyklotrás a ich napojenie na existujúce cyklotrasy	Obec Budmerice	2018	2020	500 000 EUR	EŠIF	Dĺžka vybudovanej cyklotrasy	nevysporiadanie majetko-právnych vzťahov, ohrozenie ŽP, nedohodnutie sa s kľúčovým partnerom	príprava projektovej dokumentácie, získanie stavebného povolenia, kompletizácia ŽoNFP	6.7 Investície do opatrení na zníženie znečistenia ovzdušia súvisiaceho s dopravou	Starosta
4	1.3	Sanácia starých environmentálnych záťaží	Obec Budmerice	2016	2018	1 800 000 EUR	EŠIF	Množstvo odstráneného odpadu v tonách	nevysporiadanie majetko-právnych vzťahov, ohrozenie ŽP, nedohodnutie sa s kľúčovým partnerom	príprava projektovej dokumentácie, získanie stavebného povolenia, kompletizácia ŽoNFP	6.3 Ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a podpora ekosystémových služieb	Starosta
5	1.3	Zriadenie zberného dvora	Obec Budmerice	2016	2017	170 000 EUR	EŠIF	Množstvo vyseparovaného odpadu v tonách	ohrozenie ŽP	príprava projektovej dokumentácie, získanie stavebného povolenia,	6.1 Riešenie významných potrieb investícií do sektora	Starosta

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022

										kompletizácia ŽoNFP	odpadu a vodného hospodárstva	
6	3.1	Revitalizácia centrálnej zóny a verejnej zelene	Obec Budmerice	2016	2019	480 000 EUR	vlastné zdroje, EŠIF	Plocha zrevitalizovan ej centrálnej zóny	nevysporiadanie majetko-právnych vzťahov	príprava projektovej dokumentácie, získanie stavebného povolenia, kompletizácia ŽoNFP	6.2 Ochrana, podpora a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva	Starosta
7	3.2	Rekonštrukcia a modernizácia objektov a budov vo vlastníctve obce	Obec Budmerice	2015	2020	460 000 EUR	vlastné zdroje, EŠIF	Počet zrekonštruova ných a zmodernizo vaných budov vo vlastníctve obce	riziko neschválenia žiadosti	príprava projektovej dokumentácie, získanie stavebného povolenia, kompletizácia ŽoNFP	6.6 Podpora udržateľného integrovaného rozvoja miest a obcí	Starosta
8	3.4	Posilňovanie domácej a cezhraničnej spolupráce	Obec Budmerice a partnerská obec (mesto)	2016	2020	520 000 EUR	EŠIF	Počet návštev, počet vybudovanýc h centier	nevysporiadanie majetko-právnych vzťahov, nedohodnutie sa s kľúčovým partnerom	príprava projektovej dokumentácie, získanie stavebného povolenia, kompletizácia ŽoNFP	9.4 Podpora integrovaného miestneho rozvoja riadeného spoločenstvom	Starosta

Prameň: vlastné spracovanie

2. MONITOROVANIE A HODNOTENIE STRATÉGIE

Aby stratégia bola aj naozaj napĺňaná a neostala len nerealizovaným strategickým dokumentom, je potrebné sledovať pokrok v napĺňaní stratégie a prispôbiť ďalšie aktivity podľa reálnych potrieb. Tieto potreby je možné sledovať práve v procese monitorovania, kedy sa hodnotí pokrok v napĺňaní jednotlivých cieľov na základe sledovania monitorovacích ukazovateľov (tabuľka 40). Indikátory umožňujú sledovať pokrok v napĺňaní stratégie. Pre monitorovanie napĺňania opatrení používame indikátory výstupu, pre hodnotenie napĺňania globálnych cieľov indikátory výsledku, ktoré hodnotia dlhodobý efekt realizovaných aktivít na celkový rozvoj obce.

Monitorovanie prebieha raz ročne, kde sa na konci sledovaného obdobia vypracuje monitorovacia správa, ktorá bude pozostávať z krátkeho popisu aktivít, ktoré sa v obci realizovali počas roka a definovanie ich nadväznosti na stanovenú stratégiu. Ďalej bude sledovať napĺňanie stanovených monitorovacích ukazovateľov. Samospráva každý rok spracuje do monitorovacej správy pripomienky úradu, poslancov, verejnosti. Monitorovacia správa (Príloha 2) tvorí podklad aj pre plánovanie ďalších aktivít a aktualizáciu Akčného plánu, preto by bolo vhodné ju spracovávať v čase prípravy a schvaľovania rozpočtu pre ďalší rok. Za spracovanie monitorovacích správ je zodpovedná samospráva (obecný úrad a starosta), pokiaľ nebude zriadená iná organizácia/komisia, ktorá bude mať v kompetencii napĺňanie stratégie. Monitorovacie správy budú predkladané a schvaľované obecným zastupiteľstvom obce do 31.4. nasledujúceho roku a následne budú predložené vyššiemu územnému celku.

Hodnotiaci proces zbilancuje naplnenie jednotlivých cieľov na základe realizovaných aktivít v území. Hodnotenie napĺňania cieľov stratégie prebehne raz v priebehu trvania stratégie (v polovici trvania stratégie), na základe výsledkov hodnotenia bude aktualizovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Budmerice, a ďalšie hodnotenie prebehne na konci realizácie stratégie. Výsledky záverečného hodnotenia budú tvoriť podklad pre plánovanie ďalšej stratégie (ako Ex-post hodnotenie – Časť A.IV.). Hodnotenie bude zabezpečované samosprávou, príp. organizáciou/komisiou, pričom by bolo vhodné do hodnotenia zapojiť externého hodnotiteľa kvôli zabezpečeniu objektívneho zhodnotenia situácie.

Tabuľka 40 Zoznam ukazovateľov prioritných oblastí a opatrení PHSR

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
					2015	2022
priorita 1 KVALITA BÝVANIA A DOPRAVNÁ DOSTUPNOSŤ						
výsledkový	Náklady spojené s údržbou a prevádzkou prvkov technickej infraštruktúry	ročne	rozpočet obce	Eur/rok		
výsledkový	Percento obyvateľstva využívajúceho prvky novej, resp. zrekonštruovanej, občianskej vybavenosti	súhrnný indikátor napojenosti domácností na prvky technickej infraštruktúry, ktorá bola buď dobudovaná, alebo prešla rekonštrukciou (výpočet ako priemer čiastkových napojeností)	štatistika projektov	%	0	
výsledkový	Počet nehôd v obci		štatistika PZ	abs.		
výsledkový	Náklady na odstraňovanie škôd spôsobených prírodnými živlami		štatistika obce	Eur/rok		
výsledkový	Plocha vznikajúcich nových ilegálnych skládok ročne		štatistika obce	m2/rok	0	
výsledkový	Množstvo TKO odpadu v t/rok		štatistika obce	t/rok		
1.1 Zlepšenie stavu základnej infraštruktúry						
výstupový	Počet realizovaných projektov zlepšujúcich kvalitu technickej infraštruktúry		štatistika obce	abs.	0	
výstupový	Dĺžka vybudovanej, resp. zrekonštruovanej kanalizácie napojenej na ČOV	jednotlivé dĺžky sa napočítavajú	štatistika obce	abs.	0	
výstupový	Pokrytie zrekonštruovaným verejným osvetlením	percento ulíc pokrytých modernizovaným verejným osvetlením z celkového počtu ulíc	štatistika obce	%	0	
výstupový	Pokrytie obecným rozhlasom	percento ulíc pokrytých modernizovaným verejným osvetlením z celkového počtu ulíc	štatistika obce	%	0	
výstupový	Nové UPN	počet	Zápisnica OZ	abs.	0	1
1.2 Zlepšenie dopravnej dostupnosti						
výstupový	Dĺžka zrekonštruovaných miestnych komunikácií, chodníkov a cyklotrás	jednotlivé dĺžky sa napočítavajú	štatistika projektov (kolaudačné správy)	m	0	
výstupový	Počet nových parkovacích miest, bezpečnostných prvkov		štatistika projektov (kolaudačné správy)	abs.	0	
výstupový	Percento pozemkov pod existujúcimi a plánovanými miestnymi komunikáciami vo vlastníctve obce	plocha vlastných pozemkov na celkových pozemkoch pod komunikáciami	listy vlastníctva	%	0	
1.3 Investície do životného prostredia						
výstupový	Plocha vybudovaného zberného dvora		štatistika obce, kolaudačná správa	m2		

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022

výstupový	Plocha a náklady na vyčistenie nelegálnych skládok odpadu		štatistika a účtovníctvo obce	m2 / Eur/rok		
výstupový	Počet zrealizovaných projektov protipovodňovej ochrany, využívania obnoviteľných zdrojov, ochrany krajiny		štatistika projektov	abs.	0	
výstupový	Počet budov so zvýšenou energetickou efektívnosťou		štatistika projektov	abs.	0	
výstupový	Počet realizovaných projektov vzdelávania		štatistika projektov	abs.	0	
výstupový	Počet účastníkov		štatistika projektov	abs.	0	
výstupový	Počet separovaných zložiek v obci		štatistika projektov	abs.	0	
výstupový	Počet realizovaných projektov ochrany pred prírodnými živlami		štatistika projektov	abs.	0	
priorita 2 MIESTNA EKONOMIKA A SLUŽBY						
výsledkový	Počet novovytvorených lokálnych produktov		štatistika firiem	abs.	0	
výsledkový	Počet podnikateľov zameraných na využívanie lokálnych zdrojov a tradičné odvetvia a poskytujúcich služby pre miestne obyvateľstvo		štatistika obce, firiem	abs.	0	
výsledkový	Percento obyvateľov a počet návštevníkov využívajúcich nové služby		štatistika obce, organizácií zabezpečujúcich služby	%, abs.	0	
výsledkový	Počet novovytvorených, resp. udržiavaných, pracovných miest, podnikov		štatistika obce, firiem, ÚPSVAR	abs.	0	
výsledkový	Počet návštevníkov	na základe príjmu z dane z ubytovacích služieb	štatistika obce	abs.		
2.1 Zlepšenie dostupnosti služieb						
výstupový	Počet vynovených, resp. novovytvorených verejných služieb		štatistika obce	abs.	0	
výstupový	Percento obyvateľov, pre ktorých je novovytvorená verejná služba určená	percento potenciálnych klientov z celkového počtu obyvateľov	štatistika obce	%	0	
výstupový	Počet vynovených, resp. novovytvorených komerčných služieb		štatistika obce, firiem	abs.	0	
výstupový	Počet projektov zameraných na IKT		štatistika obce	abs.	0	
2.2 Podpora miestnej ekonomiky a lokálnych produktov						
výstupový	Počet realizovaných projektov podpory podnikania		štatistika obce	abs.	0	
výstupový	Počet vytvorených lokálnych produktov		štatistika firiem	abs.	0	
výstupový	Počet projektov vzdelávania a podpory zvyšovania zamestnateľnosti		štatistika obce, firiem, ÚPSVAR	abs.	0	
výstupový	Počet podporených vinárov a vinohradníkov, poľnohospodárov a remeselníkov		štatistika obce, firiem	abs.	0	
výstupový	Počet propagačných aktivít		štatistika obce, firiem	abs.	0	
2.3 Podpora rozvoja cestovného ruchu a agroturistiky						

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE BUDMERICE NA OBDOBIE ROKOV 2014-2022

výstupový	Marketingová stratégia	počet	štatistika obce	abs.	0	1
výstupový	Počet realizovaných projektov zameraných na rozvoj služieb a produktov v CR		štatistika obce, firiem v CR	abs.	0	
výstupový	Počet realizovaných projektov na rozvoj infraštruktúry CR		štatistika obce, firiem v CR	abs.	0	
výstupový	Počet propagačných aktivít		štatistika obce, firiem v CR	abs.	0	
priorita 3 ATRAKTIVITA OBCE A ŽIVOT V NEJ						
výsledkový	Vytáženost' objektov a zariadení pre voľno časové a športovo-rekreačné aktivity	percento z celkového času otváracích hodín, ktoré sú využívané obyvateľmi, návštevníkmi ročne	štatistika obce	%		
výsledkový	Percento obyvateľov využívajúcich zariadenia a objekty	podiel užívateľov na celkovom počte obyvateľov	štatistika obce	%		
výsledkový	Počet návštevníkov	na základe príjmu z dane z ubytovacích služieb	štatistika obce	abs.		
3.1 Starostlivosť o vzhľad obce						
výstupový	Počet realizovaných projektov úprav a údržby verejných priestranstiev, prvkov drobnej architektúry		štatistika obce, kolaudačné rozhodnutia	abs.	0	
výstupový	Počet realizovaných projektov zameraných na zachovanie kultúrneho a prírodného dedičstva		štatistika obce	abs.	0	
3.2 Investície do objektov a budov vo vlastníctve obce						
výstupový	Počet zrealizovaných projektov		štatistika obce	abs.	0	
výstupový	Počet vybudovaných, zrekonštruovaných, zmodernizovaných objektov		štatistika obce, kolaudačné rozhodnutia	abs.	0	
3.3 Rozšírenie ponuky športovo-rekreačných a voľnočasových aktivít						
výstupový	Počet realizovaných aktivít		štatistika obce	abs.	0	
výstupový	Počet podporených partnerstiev		štatistika obce, organizácií	abs.	0	
3.4 Zachovávanie tradícií a rozvoj miestnej kultúry						
výstupový	Počet podporených a realizovaných aktivít zameraných na cieľ opatrenia		štatistika obce	abs.	0	
výstupový	Návštevnosť podujatí		štatistika obce, organizácií organizujúcich akcie	abs.	0	
výstupový	Počet podporených organizácií		štatistika obce	abs.	0	
výstupový	Počet realizovaných projektov zameraných na zachovávanie tradície a rozvoj kultúry		štatistika obce, organizácií organizujúcich akcie	abs.	0	

Prameň: vlastné spracovanie

ČASŤ E. FINANČNÁ ČASŤ

1. INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN OBCE BUDMERICE

Kapitola súvisiaca s finančným plánom obce je nevyhnutnou a dôležitou súčasťou Plánu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Budmerice. Obec plánuje svoj rozvoj z pohľadu financií z dlhodobého hľadiska, čo ovplyvňuje mnoho faktorov. Preto je tento finančný plán indikatívny, vytvorený na základe odhadov možných nákladov projektových zámerov, ktoré si obec naplánovala v rámci programovej časti. Je potrebné brať do úvahy, že do finančného plánovania vstupujú viaceré faktory, ako každoročný príjem do rozpočtu obce (daňový ako aj nedaňový), možnosti a podmienky financovania z Európskych štrukturálnych a investičných fondov ako aj ďalších fondov a grantov, harmonogramy výziev, podmienky bankových úverov a pod.

Tabuľka 41 Indikatívny rozpočet v tis. Eur - sumarizácia

priorita /rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	spolu
1 Kvalita bývania a dopravná dostupnosť	243,3	2 167,1	2 182,1	2 201,3	1 810,0	1 772,5	0,0	0,0	10 376,3
2 Miestna ekonomika a služby	508,8	543,8	678,8	613,8	663,8	660,8	0,0	0,0	3 670,0
3 Atraktivita obce a život v nej	568,3	859,8	984,8	917,3	917,3	797,3	0,0	0,0	5 045,0
spolu	1 320,5	3 570,8	3 845,8	3 732,4	3 391,2	3 230,7	0,0	0,0	19 091,3

Prameň: vlastné spracovanie

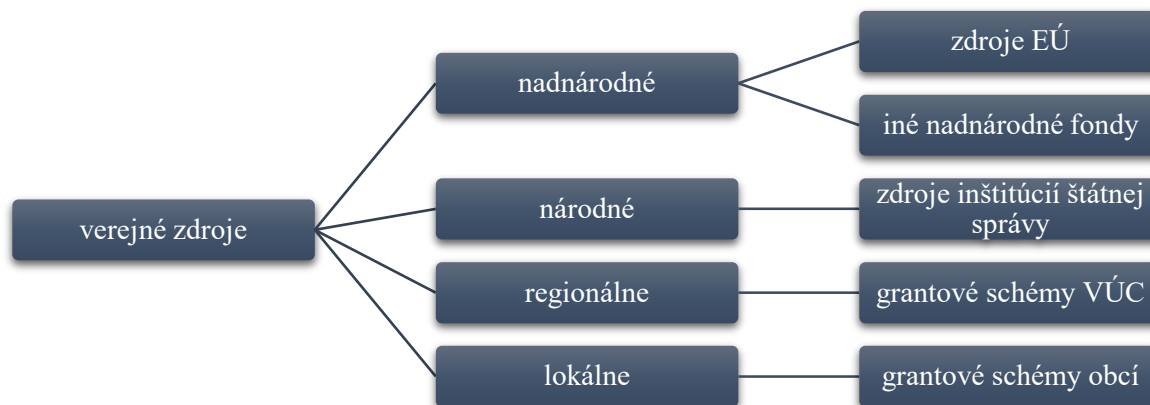
2. VIACZDROJOVÉ FINANCOVANIE PROJEKTOV A AKTIVÍT A MOŽNOSTI FINANCOVANIA PROJEKTOV

Princíp participatívnosti by sa nemal uplatňovať len pri príprave strategického dokumentu, ale aj pri jeho implementácii. Očakáva sa, že nie všetky projekty budú realizované obecnou samosprávou, ale že sa do realizácie zapoja aj ďalšie subjekty, ako je súkromný sektor (napr. v prípade opatrení zameraných na rozvoj ekonomiky, cestovného ruchu, ľudských zdrojov a pod.), tretí sektor (najmä pri projektoch voľno časových aktivít, kultúrno-spoločenského života, komunitného života, ale aj pri zabezpečovaní verejných služieb), subjekty verejnej správy (napr. ÚPSVAR pri vzdelávaní nezamestnaných a pod.). V tom prípade sa očakáva aj viaczdrojové financovanie, ktoré znižuje riziko nerealizovania projektov a teda nenaplnenia stratégie, čo môže vyústiť až do stagnácie rozvoja obce Budmerice.

Pri hľadaní finančných zdrojov je nutné vychádzať z možností, ktoré obec má a povahy aktivity alebo projektu, ktorý je potrebné v obci realizovať. Podľa toho je možné vyhľadať a zvoliť rôzne spôsoby financovania. Možnosti financovania sa dajú zjednodušene rozdeliť na dve skupiny:

1. **Možnosti financovania projektov z verejných zdrojov**, medzi ktoré patria EÚ fondy, národné zdroje, ale tiež regionálne, prípadne lokálne zdroje.
2. **Možnosti financovania projektov zo súkromných zdrojov**. Väčšinou sú to granty poskytované neziskovými organizáciami a súkromnými firmami. Ďalej sú to bankové úvery, sponzoring, vstupné, poplatky a pod.

2.1 FINANCOVANIE Z VEREJNÝCH ZDROJOV

Obrázok 26 Verejné zdroje financovania projektov

Prameň: vlastné spracovanie

Najvýznamnejšími zdrojmi financovania pre obce sú v súčasnom období verejné zdroje, a to najmä **zdroje EÚ**. V programovacom období 2014 – 2020 sú pripravené možnosti spolufinancovať určité projektové zámery z **Politiky súdržnosti** prostredníctvom **Európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF)**, ktoré spolu s príspevkom zo Štátneho rozpočtu SR umožňujú realizovať na jednej strane investične náročné projekty ako aj projekty zamerané na ľudské zdroje, kultúru a pod. Rôzne subjekty z verejného, súkromného ako i tretieho sektora môžu žiadať o nenávratný finančný príspevok v závislosti od projektu z týchto operačných programov (uvedené spolu s Riadiacimi orgánmi, ktoré sú za program zodpovedné):

- Integrovaný regionálny OP MPRV SR

- Program rozvoja vidieka MPRV SR
- Ľudské zdroje MPSVR SR
- Kvalita životného prostredia MŽP SR
- Výskum a inovácie MŠVVŠ SR
- Integrovaná infraštruktúra MDVRR SR
- Efektívna verejná správa MV SR
- Rybné hospodárstvo MPRV SR

Ďalšími možnosťami pre získanie finančných prostriedkov z EÚ predstavujú programy **Európskej územnej spolupráce a komunitárne programy.**

Čo sa týka **Európskej územnej spolupráce**, každý z programov je zameraný na rozvoj spolupráce, takže základnou podmienkou je mať aspoň jedného partnera s oprávnených krajín alebo regiónov. Okrem toho má každý program svoje priority, opatrenia a skupiny aktivít, ktoré podporuje. Medzi programy patria: **Programy cezhraničnej spolupráce** (Riadiacim orgánom je MPRV SR): SK - CZ 2014 – 2020, SK - AT 2014 – 2020, PL - SK 2014 – 2020, SK - HU 2014 – 2020 a ENI HU - SK - RO - UA 2014 – 2020, ďalej **Programy nadnárodnej spolupráce** (Riadiacim orgánom je ÚV SR): Stredná Európa a ETC Dunaj a **Programy medziregionálnej spolupráce**: INTERREG (MH SR), ESPON (MDVRR SR), INTERACT (BSK/MH SR) a URBACT (MDVRR SR).

Komunitárne programy sa zase zameriavajú na špecifické oblasti a medzinárodnú spoluprácu, pričom tieto programy väčšinou riadi Európska únia. Pre obdobie 2014 – 2020 sú pripravené tieto programy: **Erasmus +** pre oblasť Vzdelávanie, odborná príprava, mládež a šport, **Kreatívna Európa (Creative Europe)** pre oblasť Kultúra, **Program zamestnanosti a sociálnej inovácie (programme for Employment and Social Innovation- EaSI)** pre oblasť Zamestnanosť a sociálna politika, **Program pre konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov COSME** pre oblasť Podnikanie a priemysel, **Horizon 2020** pre oblasť Veda, výskum, inovácie a energetika, **LIFE** pre oblasť Životné prostredie a **Zdravie pre rast (Health for Growth)** pre oblasť Zdravotníctvo.

Okrem zdrojov EÚ existujú aj ďalšie možnosti ako napríklad **Nórsky finančný mechanizmus** a **Finančný mechanizmus EHP** (EEA grants – granty Islandu, Lichtenštajnska, Nórska).

Národné zdroje sú vytvárané jednotlivými rezortmi pre podporu špecifických aktivít. Úrad vlády SR, jednotlivé ministerstvá a ďalšie orgány štátnej správy majú svoje schémy,

ktorými podporujú vybrané aktivity. Najznámejšie verejné zdroje z príspevkových a rozpočtových organizácií sú napríklad *Program obnovy dediny*, *EkoFond*, *Environmentálny fond*, *Štátny fond rozvoja bývania* a pod., z Úradu vlády SR napr. *Program podpory športu*, či napr. z Ministerstva kultúry SR – *Kultúra znevýhodnených skupín*, *Nehmotné kultúrne dedičstvo a kultúrno-osvetová činnosť* a pod.

Vyššie územné celky si môžu vytvárať svoje regionálne grantové schémy na podporu určitých oblastí. Napríklad Nitriansky samosprávny kraj má vytvorený nástroj na podporu rozvoja vidieka *Leader NSK*, Prešovský samosprávny kraj – *NEFO fond*, alebo Bratislavský samosprávny kraj – *Bratislavská regionálna dotačná schéma na podporu kultúry* a pod.

Možno sa stretnúť aj s príkladmi vlastných grantových schém **na miestnej úrovni**, a to nielen na úrovni väčších miest (napr. Nitrianska komunitná nadácia, Grantový program na primárnu protidrogovú prevenciu a voľnočasové aktivity detí a mládeže Bratislavy), ale napr. aj na úrovni vidieckych obcí – príkladom môže byť obec Hrušov (okres Veľký Krtíš), ktorá si vytvorila grantovú schému pre podporu domácich spolkov a združení, čím aktivizovala miestne spolky a združenia a ich projektovú činnosť.

2.2 FINANCOVANIE ZO SÚKROMNÝCH ZDROJOV

Obrázok 27 Súkromné zdroje financovania projektov

Prameň: vlastné spracovanie

Súkromné zdroje poskytujú rôzne organizácie, buď pre budovanie dobrého mena spoločensky zodpovednej organizácie alebo takouto podporou naplňajú svoje poslanie.

Jednak môže ísť o návratný príspevok (úver v banke, zvýhodnená pôžička a pod.), ale tiež o poskytnutie nenávratného finančného príspevku – grantu. Poskytovateľmi na Slovensku sú rôzne organizácie. Granty, ktoré poskytujú sú väčšinou na menšie projekty, ale za to sú jednoduchšie a menej administratívne náročné. Známejšími na Slovensku sú *Nadácia SPP*, *Nadácia Orange*, *IKEA foundation*, *Nadácia MONDI Business Paper SCP*, *Nadácia EKOPOLIS*, *Nadácia Markíza*, *Nadácia Allianz*, *Nadácia TESCO*, *Nadácia VÚB*, *Nadácia Tatra banky*, *ČSOB Nadácia*, *Nadácia Dexia banky Slovensko*, *Nadácia Slovenskej sporiteľne*, *Nadácia Pontis*, *Nadácia otvorenej spoločnosti* a mnohé ďalšie.

Okrem toho aktivity a projekty rozvoja obce môžu podporiť aj domáce firmy prostredníctvom sponzoringu, poskytnutia zariadenia, materiálu a pod.

ZÁVER

Pripravený strategický dokument Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Budmerice na roky 2014 – 2022 reflektuje aktuálne potreby obce pre jej ďalší rozvoj. Bol pripravený v spolupráci rôznych subjektov, ktorých sa rozvoj obce Budmerice dotýka (samospráva, podnikatelia, občania, spolky a združenia). Pri implementácii programu rozvoja je potrebné aj naďalej spolupracovať a komunikovať so všetkými subjektmi, aby bolo možné realizovať naplánované projekty a aktivity a aby sa naplňali stanovené ciele. Vďaka komunikácii bude tiež možné reagovať na prípadné zmeny, ktoré môžu ovplyvniť realizáciu.

PHSR obce Budmerice na roky 2014 – 2022 stanovil strategický rámec, ktorý nadväzuje aj na regionálny strategický dokument (PHSR Bratislavského samosprávneho kraja), ale aj na ciele politiky súdržnosti, ktoré si stanovila Slovenská republika v Partnerskej dohode implementovanej prostredníctvom operačných programov. Strategický zámer sa zameriava na 3 oblasti; a to hospodársku, environmentálnu a sociálnu. V rámci týchto oblastí si stanovila 10 opatrení, ktoré sa týkajú jednak dobudovania a modernizácie občianskej vybavenosti, sociálnej infraštruktúry a zvýšenia dostupnosti a kvality služieb, využívania potenciálu pre zvýšenie pracovných príležitostí v obci, podporu podnikania a rozvoja cestovného ruchu, na podporu rozvoja kultúrno-spoločenského a komunitného života, zefektívnenia využívania energie a na zatriaktivnenie vzhľad a zlepšenie úrovne odpadového hospodárstva. Pre jednotlivé opatrenia boli stanovené monitorovacie indikátory a spôsoby, akým sa bude program realizovať a monitorovať.

Tento dokument bol spracovaný v zmysle Zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z. a Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, verzia 2.0.

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha č. 1 – Dotazník pre prípravu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Príloha č. 2 – Doplnujúce informácie

Tabuľka 42 Zoznam analyzovaných koncepcných dokumentov a zdrojov informácií

Tabuľka 43 Ex-post hodnotenie PHSR Budmerice (2008 – 2013/2015)

Tabuľka 44 Súhrnný prehľad projektových zámerov obce

Formulár Monitorovacej správy

PRÍLOHA č. 1 – Dotazník pre prípravu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Dotazník pre prípravu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Vážená občianka, občan,

Vaša obec spolu s ďalšími susednými obcami potrebujú vypracovať nové strategické dokumenty, v ktorých bude plánovaný ich ďalší rozvoj v rokoch 2014-2020.

Preto sa na Vás obraciame s prosbou o spoluúčasť a spoluprácu pri získavaní Vašich názorov, skúseností, postojov a predstáv o ďalšom smerovaní rozvoja obce. Vďaka nim bude možné vypracovať dokument, ktorý pomôže riešiť Vami stanovené problémy a rozvíjať oblasti, ktoré sú podľa Vás dôležité pre rozvoj.

Vyplnený dotazník, prosím, odovzdajte do zberného boxu, ktorý sa nachádza na Vašom obecnom úrade najneskôr do **21. mája 2014**.

A. OSOBNÉ INFORMÁCIE

1. Pohlavie	Žena	Muž	2. Sociálny status	3. Ako dlho v obci žijete?
18-24			Zamestnanec	Od narodenia
25-34			Podnikateľ	Pristáhol som sa v detstve
35-44			Nezamestnaný	Pristáhol som sa v dospelosti
45-54			Dôchodca	pred viac ako 5 rokmi
55-64			Študent	Pristáhol som sa v dospelosti
65 a viac			Rodičovská dovolenka	v posledných 5 rokoch
			Iné	

B. MIESTO BÝVANIA

4. Čo sa Vám na živote vo Vašej obci najviac páči?	Súhlasím	Čiastočne súhlasím	Nesúhlasím
4.1 Život je tu pokojnejší ako v meste.			
4.2 Ľudia sa tu viac zaujímajú jeden o druhého ako v meste.			
4.3 Môžem sa tu lepšie realizovať, naplňovať svoje plány.			
4.4 Blízky kontakt s prírodou.			
4.5 Mám tu rodinu a blízkych priateľov.			
4.6 Iné:			

5. Čo sa Vám na živote vo Vašej obci, naopak, nepáči?	Súhlasím	Čiastočne súhlasím	Nesúhlasím
5.1 Málo pracovných príležitostí.			
5.2 Horšia kvalita a nedostatok služieb a tovarov ako v meste.			
5.3 Za všetkým treba dochádzať do mesta.			
5.4 Nie je tu vytváraný priestor na sebarealizáciu.			
5.5 Znečistené životné prostredie.			
5.6 Ľudia sa nechcú zapájať do spoločenského života a tak sa tu nič nedeje.			
5.7 Iné:			

C. ZÁKLADNÉ ŽIVOTNÉ POTREBY

6. Označte, prosím, úroveň spokojnosti s poskytovaním služieb.	Spokojný(á)	Nespokojný(á)
6.1 Dopravná dostupnosť obce		
6.2 Stav chodníkov a ciest		
6.3 Vybavenosť obce kanalizáciou		
6.4 Vybavenosť obce verejným vodovodom		
6.5 Vybavenosť obce plynom		
6.6 Vybavenosť obce elektrinou		
6.7 Dostupnosť internetovým pripojením		
6.8 Dostupnosť signálom mobilných operátorov		
6.9 Stav a upravenosť verejných priestranstiev		
6.10 Systém zberu komunálneho odpadu		
6.11 Dostupnosť a kvalita zdravotníckych služieb		
6.12 Dostupnosť a kvalita predškolských zariadení		
6.13 Dostupnosť a kvalita vzdelávania na ZŠ		
6.14 Dostupnosť a kvalita sociálnych zariadení		
6.15 Možnosti športového vyžitia		
6.16 Možnosti kultúrneho vyžitia		
6.17 Možnosti pre rekreáciu		
6.18 Množstvo kultúrno-spoločenských aktivít		
6.19 Možnosti stravovania a pohostinstva		
6.20 Možnosti komerčných služieb (napr. poštové a finančné služby, skrášľovacie služby, automoto servisy pod.)		
6.21 Stav obecnej knižnice		
6.22 Stav ochrany		
6.23 Činnosť obecnej polície		
6.24 Stav domu smútku		

7. Doplňte, prosím, ktoré služby sú podľa Vás nedostatočné a chýbajú Vám:

.....

.....

.....

D. PRÁCA

8. Ste spokojný(á) s pracovnými možnosťami v obci?	Spokojný(á)	Nespokojný(á)
8.1 Pre mladých		
8.2 Pre ženy		
8.3 Pre mužov		

PRÍLOHA č. 1 – Dotazník pre prípravu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

9. V ktorom odvetví by podľa Vás bol najpotrebnejší vznik nových pracovných príležitostí?

- 9.1 V poľnohospodárstve, vinárstve, lesníctve
- 9.2 V potravinárskom sektore
- 9.3 V priemysle
- 9.4 V stavebníctve
- 9.5 V remeselnej výrobe
- 9.6 V obchode a komerčných službách
- 9.7 V cestovnom ruchu
- 9.8 Vo verejnej správe
- 9.9 V sociálnej oblasti
- 9.10 V inej sfére:

10. Prečo podľa Vás nevznikajú uvedené príležitosti?

- 10.1 Zlá dostupnosť regiónu
- 10.2 Nedostatočne vybudovaná infraštruktúra potrebná pre podnikanie
- 10.3 Nedostatočná kvalita pracovnej sily
- 10.4 Legislatívne bariéry
- 10.5 Nezaujím zo strany podnikateľov
- 10.6 Nezaujím obce
- 10.7 Iné:

E. SOCIÁLNY PRIESTOR

11. Ako by ste charakterizovali:	Dobré	Ani dobré ani zlé	
11.1 medziľudské vzťahy v obci			
11.2 vaše susedské vzťahy			

12. Zaujímate sa o dianie:	Áno často	Sporadicky	
12.1 v obci			

13. Prosím, vyjadrite sa k týmto výrokom podľa situácie vo Vašom okolí	Súhlasím	Nesúhlasím
13.1 Obyvatelia majú dostatok príležitostí k spoločenským kontaktom.		
13.2 Obyvatelia majú dostatok možností na sebarealizáciu.		
13.3 Obyvatelia sú aktívni a snažia sa atraktívniť život v obci, či spríjemniť prostredie.		
13.4 V obci existuje len pár jedincov, ktorí sa snažia, ale väčšina obyvateľstva je pasívna a nezaujíma sa o život v obci.		
13.5 Obyvatelia sú väčšinou k svojmu okoliu ľahostajní.		
13.6 Niektorí obyvatelia kazia snahu iných.		

14. Odkiaľ získavate väčšinu informácií o dianí v obci?	
14.1 Z obecného rozhlasu, tlačovín, úradnej tabule	
14.2 Zo zastupiteľstiev, verejných zhromaždení	
14.3 Od starostu a poslancov	
14.4 Na ulici, v obchode, od susedov, v kostole	
14.5 Z internetu	
14.6 Iné:	

15. Ste ochotný(á) podieľať sa na aktivitách v obci?	
15.1 Áno, a aj som aktívny(a) v spolku, združení	
15.2 Áno, som ochotný(á), ale zatiaľ aktívny(a) nie som.	
15.3 Bol by som ochotný(á), ale neviem ako by som mohol.	
15.4 Nie, je mi to jedno.	

F. ROZVOJ OBCE

16. Na čo by ste prednostne využili finančné prostriedky obce?	Prosím, špecifikujte čo konkrétne (aké aktivity by mali byť realizované)
16.1 Na vybudovanie, resp. na rekonštrukciu infraštruktúry	
16.2 Na vybudovanie, resp. rekonštrukciu školských, sociálnych alebo zdravotníckych zariadení	
16.3 Na vytvorenie podmienok pre kultúrno-spoločenský a športový potenciál	
16.4 Na kultúrno-spoločenské a športové aktivity	
16.5 Na zatraktívnenie okolia	
16.6 Na zlepšenie životného prostredia	
16.7 Na podporu rozvoja výroby	
16.8 Na podporu rozvoja služieb	
16.9 Na podporu rozvoja cestovného ruchu a rekreáciu	
16.10 Na podporu poľnohospodárstva, vinárstva, potravinárstva	
16.11 Na podporu tvorby pracovných miest v iných oblastiach	
16.12 Na rozvoj špecifických sociálnych skupín (mládež, dôchodcovia, nezamestnaní a pod.)	
16.13 Iné:	

17. Ako si predstavujete budúcnosť Vašej obce?	
17.1 Obec bude známa v širokom okolí vďaka rozvinutému vidieckemu cestovnému ruchu založenom na lokálnych produktoch a službách. Domácim obyvateľom bude poskytovať príjemný priestor pre bývanie založenom na tradičnom vidieckom štýle.	
17.2 Obec bude predovšetkým príjemným miestom pre bývanie s dostupnými a kvalitnými službami, atraktívnym vzhľadom a kvalitným životným prostredím s bohatým kultúrno-spoločenským životom.	
17.3 Obec bude predovšetkým príjemným miestom pre bývanie s dostupnými a kvalitnými službami s dostatkom pracovných príležitostí pre domácich obyvateľov.	
17.4 Obec bude vďaka svojej dostupnosti a infraštruktúrnej vybavenosti centrom pre investičné výrobné aktivity, ktoré budú poskytovať prácu nielen domácim obyvateľom, ale aj obyvateľom mimo obce.	
17.5 Ak máte inú predstavu, uveďte ju prosím:	

Ďakujeme za Vašu spoluprácu, trpezlivosť a Vaše podnetné návrhy.

Tabuľka 42 Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov a zdrojov informácií

Názov dokumentu / Zdroj dát	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu / dát	Oblasť dát / téma	Webová stránka
Metodika na vypracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, verzia 2.0	Platná od Februára 2015	národná		
Štatistický úrad SR	-	národná	Demografia, prírodné zdroje	www.statistics.sk
SODB 1991, 2001, 2011	-	národná	Demografia, ekonomická situácia, sociálna a technická infraštruktúra	www.statistics.sk
Živnostenský register SR, Obchodný register SR	-	národná	Ekonomická situácia	www.orsr.sk , www.zrsr.sk
Vyhl. č. 81/1998 Z. z. zo dňa 3.3.1998	platná od 1.5.1998	národná	Životné prostredie	
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Budmerice	2008 – 2013 s výhľadom do roku 2015	miestna	Ex-post hodnotenie	
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014 – 2020	2014 – 2020	regionálna	Súlad programu s regionálnym strategickým dokumentom	
Partnerská dohoda o využívaní európskych štrukturálnych a investičných fondov v rokoch 2014-2020 a súvisiace operačné programy	2014 – 2020	národná	Finančný plán	www.partnerskadohoda.gov.sk
Metodický pokyn CKO č. 17, verzia 1	Od 2015	národná	Merateľné ukazovatele	http://www.partnerskadohoda.gov.sk/metodicke-pokyny-cko/

Prameň: vlastné spracovanie

PRÍLOHA č. 2 – Doplnujúce informácie

Tabuľka 43 Ex-post hodnotenie PHSR Budmerice (2008 – 2013/2015)

č.	enie PHSR	enie PHSR	projektu/aktivita	(stavby) - trasa a ukončenie	droj financí	Objem vynaložených fin. prostriedkov (v Eur)									
						Celkom	Z toho verejné				Súkr. zdroje				
							Štátny rozpočet	samosprávne	Rozpočet obce	Rozpočet EÚ	Úvery	Granty	Sponzorské	Iné zdroje	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	4.6 Podpora	5.1.2. Rozvoj	4.6.1 Podpora dobrovoľn		2008 - 2014		112 134 €			112 134 €					
Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu							112 134 €	0 €	0 €	112 134 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
2	6.2 Opravy	11.1.1. Regi	6.2.1 Spoluvytvárať zd		2008 - 2014	MK doprav	1 112 863 €	3 311 €		1 109 552 €					
3	6.3 Rozvoj	11.1.1. Regi	6.3.1 Zvyšš	2223 Miestr	2009 - 2010		45 518 €			45 518 €					
4	6.5 Skvalitr	11.1.1. Regi	6.5.1 Zvýši	2112 Miestr	2008 - 2014		20 942 €			20 942 €					
5	6.7 Zvýšiť	11.1.1. Regi	6.7. Údržba	2223 Miestr	2011 - 2014		64 868 €			64 868 €					
6	6.8 Model	11.1.1. Regi	6.8.1 Vybudovať kvali		2010 - 2014	ZSE	10 418 €			6 418 €				4 000 €	
Zvýšenie dostupnosti infraštruktúry							1 254 609 €	3 311 €	0 €	1 247 298 €	0 €	0 €	0 €	4 000 €	0 €
7	7.3 Zvýšenie	4.2.1. Budov	7.3.1 Model	1263 Školy,	2009 - 2014	MPRV SR, I	249 390 €	38 777 €	10 063 €	200 550 €					
8	7.4 Aktualiz	11.1.4. Podp	7.4.1 Realizovať požiad		2009 - 2014		60 084 €			60 084 €					
Modernizácia a výstavba bytov							309 474 €	38 777 €	10 063 €	260 634 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
9	8.1 Vytvoriť	11.1.3. Podp	8.1.1 Podpora kultúrny		2009 - 2013		34 678 €			34 678 €					
10	8.4 Rozvoj	14.1.2. Podp	8.4.1 Podp	Budovy na	2010 - 2014	Úrad vlády	36 933 €	10 059 €	8 000 €	18 874 €					
11	8.5 Podpora	11.1.3. Podp	8.5.1 Podporovať obnovu	knižničného fondu a			2 339 €			1 539 €					800 €
12	8.6 Vytvárať	3.1.2. Podp	8.6.1 Rozšíriť ponuku k		2014 - 2024	Golemtch s	1 680 €							1 680 €	
Podpora kultúrnych a športových aktivít							75 630 €	10 059 €	8 000 €	55 091 €	0 €	0 €	0 €	1 680 €	800 €
13	9.4 Podpora vybudova		9.4.1 Rekon	1265 Budov	2008 - 2014	SPP	84 141 €						39 833 €		
Vzdelávanie ktoré je prepojené s aktuálnymi požiadavkami trhu práce							84 141 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	39 833 €	0 €	0 €
14	10.3 Zlepšiť	2.1.2. Rieše	10.3.1 Zvýšenie počtu vytriedených zložiek, od				408 550 €			408 550 €					
Riešenie ekologických problémov							408 550 €	0 €	0 €	408 550 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
15	11.2 Podpo	10.1.2. Rozv	11.2.1 Pokračovať v roz		2013 - 2014		2 228 €			2 228 €					
Rozvoj medzinárodnej a cezhraničnej spolupráce							2 228 €								
16	12.3 Podpo	12.2.2. Rozv	12.3.1 Realizovať opatr		2010 - 2014	ÚPSVaR PK	365 653 €	365 653 €							
Podpora vzdelávania a budovania siete v oblasti znalostnej ekonomiky							365 653 €	365 653 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
spolu v abs.							2 612 419 €	417 800 €	18 063 €	2 083 707 €	0 €	0 €	39 833 €	5 680 €	800 €
spolu v %							100,0%	16,0%	0,7%	79,8%	0,0%	0,0%	1,5%	0,2%	0,0%

Prameň: vlastné spracovanie

Tabuľka 44 Súhrnný prehľad projektových zámerov obce Budmerice

P. č.	Názov aktivity / projektu	Zodpovedný	Klasifikácia stavby	Priorita	Termín realizácie projektu		Predpokladané náklady	Napĺňanie opatrenia PHSR VÚC
					od	do		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Dobudovanie kanalizácie	obec Budmerice	2223 Miestne kanalizácie	vysoká	2016	2020	5 000 000 EUR	6.Ochrana ŽP a presadzovanie udržateľného využívania zdrojov
2.	Rozšírenie obecného rozhlasu	obec Budmerice		nízka	2015	2020	do 30,000 EUR	11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy
3.	Modernizácia verejného osvetlenia	obec Budmerice		stredná	2015	2018	do 300,000 EUR	11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy
4.	Vybudovanie infraštruktúry pri stavebných pozemkoch	obec Budmerice	222 Miestne potrubné a káblové rozvody	nízka	2018	2019	do 150,000 EUR	7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach
5.	Pravidelná aktualizácia ÚPN	obec Budmerice		stredná	2016	2019	do 30,000 EUR	11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy
6.	Prekládka vzduchom vedených sietí (elektrické, telekomunikačné) do zeme	obec Budmerice	2224 Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	nízka	2019	2020	nad 300,000 EUR	7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach
7.	Budovanie a rekonštrukcia chodníkov	obec Budmerice	2112 Miestne komunikácie	stredná	2016	2020	do 150,000 EUR	7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach
8.	Vybudovanie nových parkovacích kapacít	obec Budmerice	2112 Miestne komunikácie	vysoká	2015	2016	60 000 EUR	7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach
9.	Majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov pod existujúcimi a plánovanými miestnymi komunikáciami	obec Budmerice		vysoká	2015	2020	nad 50,000 EUR	11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy
10.	Rekonštrukcie a opravy miestnych komunikácií	obec Budmerice	2112 Miestne komunikácie	stredná	2015	2020	150,000 EUR	7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach
11.	Budovanie dopravnej siete s napojením na regionálnu integrovanú dopravu	obec Budmerice		stredná	2016	2020	nad 500,000 EUR	7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach
12.	Vybudovanie cyklotrás a ich napojenie na existujúce cyklotrasy v okolí	obec Budmerice	2112 Miestne komunikácie	vysoká	2018	2020	500 000 EUR	7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach

PRÍLOHA č. 2 – Doplnujúce informácie

13.	Rekonštrukcia a modernizácia autobusových zastávok	obec Budmerice	1241 Dopravné a telekomunikačné budovy, stanice, terminály a pridružené budovy	vysoká	2015	2015	20 000 EUR	7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach
14.	Pasportizácia dopravného značenia	obec Budmerice		stredná	2015	2015	5 000 EUR	7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach
15.	Sanácia starých environmentálnych záťaží	obec Budmerice		stredná	2016	2018	1 800 000 EUR	6.Ochrana ŽP a presadzovanie udržateľného využívania zdrojov
16.	Likvidácia čiernych skládok	obec Budmerice		vysoká	2015	2020	40 000 EUR	6.Ochrana ŽP a presadzovanie udržateľného využívania zdrojov
17.	Projekty ekologickej stability (vetrolamy, poldre, prevencia pred povodňami)	obec Budmerice		stredná	2017	2020	200 000 EUR	5. Podpora prispôsobenia sa zmenám klímy a predchádzania rizikám a ich riadenia
18.	Zavedenie separovaného zberu	obec Budmerice		vysoká	2015	2020	nad 300,000 EUR	6.Ochrana ŽP a presadzovanie udržateľného využívania zdrojov
19.	Projekty energetickej efektívnosti budov	obec Budmerice		vysoká	2015	2020	nad 150,000 EUR	4. Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch
20.	Podpora kompostovania v domácnostiach	obec Budmerice		vysoká	2016	2017	200 000 EUR	6.Ochrana ŽP a presadzovanie udržateľného využívania zdrojov
21.	Environmentálne vzdelávanie	obec Budmerice		vysoká	2016	2020	nad 200,000 EUR	6.Ochrana ŽP a presadzovanie udržateľného využívania zdrojov
22.	Zriadenie zberného dvora	obec Budmerice		vysoká	2016	2017	170 000 EUR	6.Ochrana ŽP a presadzovanie udržateľného využívania zdrojov
23.	Zriadenie denného stacionára pre seniorov	obec Budmerice	1264 Nemocničné budovy a zdravotnícke zariadenia	stredná	2017	2020	120 000 EUR	9. Podpora sociálneho začleňovania a boj proti chudobe
24.	Rozšírenie ponuky peňažných služieb (fin. inštitúcie, bankomat)	obec Budmerice		vysoká	2015	2015	do 30,000 EUR	3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva
25.	Rozšírenie ponuky stravovacích služieb	obec Budmerice		nízka	2019	2020	100 000 EUR	3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva
26.	Terénna opatrovateľská služba	obec Budmerice		vysoká	2015	2020	nad 300,000 EUR	9. Podpora sociálneho začleňovania a boj proti chudobe

PRÍLOHA č. 2 – Doplnujúce informácie

27.	Rozšírenie ponuky komerčných služieb	obec Budmerice		nízka	2015	2020	do 30,000 EUR	3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva
28.	Zavedenie prepravy starších a chorých k lekárom a späť	obec Budmerice		nízka	2015	2020	100 000 EUR	9. Podpora sociálneho začleňovania a boj proti chudobe
29.	Rozvoj informačných a komunikačných kanálov obce	obec Budmerice		nízka	2015	2020	do 30,000 EUR	11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy
30.	Podpora vydávania miestnych novín	obec Budmerice		stredná	2015	2020	10 000 EUR	11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy
31.	Zriadenie obecnej polície	obec Budmerice		stredná	2017	2020	nad 300,000 EUR	11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy
32.	Zriadenie informačného miesta	obec Budmerice		stredná	2015	2016	70 000 EUR	11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy
33.	Informačné a komunikačné technológie v samospráve	obec Budmerice		nízka	2015	2020	nad 30,000 EUR	2. Zlepšenie prístupu k informačno-komunikačným technológiám, ako aj využívanie ich kvality
34.	Podpora podnikania, sieťovanie miestnych podnikateľov a podpora vzniku nových pracovných miest	obec Budmerice		vysoká	2015	2019	do 30,000 EUR	3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva
35.	Organizovanie miestnych trhov na ochutnávku a predaj vín a iných lokálnych produktov, podpora predaja z dvora	obec Budmerice		stredná	2015	2020	do 30,000 EUR	3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva
36.	Inovačné trendy v podnikaní	obec Budmerice		nízka	2015	2020	do 30,000 EUR	1. Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií
37.	Podpora vinárstva a vinohradníctva	obec Budmerice		stredná	2015	2020	do 30,000 EUR	3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva
38.	Oživenie brownfields - opustených poľnohospodárskych areálov, výrobných areálov a podobne v snahe o zatraktívnenie vidieckeho priestoru	obec Budmerice		stredná	2015	2020	nad 500,000 EUR	3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva
39.	Podpora celoživotného vzdelávania	obec Budmerice		stredná	2015	2020	do 30,000 EUR	8. Podpora zamestnanosti a podporovanie mobility pracovnej sily
40.	Podpora výroby a predaja lokálnych produktov - kreatívny priemysel	obec Budmerice		nízka	2015	2020	nad 30,000 EUR	3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia

PRÍLOHA č. 2 – Doplnujúce informácie

								poľnohospodárstva a rybného hospodárstva
41.	Podpora podnikania prostredníctvom využívania obecného majetku	obec Budmerice		vysoká	2015	2020	nad 300,000 EUR	3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva
42.	Terénna výučba k existujúcim náleziskám priamo pri výkopoch	obec Budmerice		stredná	2015	2020	nad 100,000 EUR	8. Podpora zamestnanosti a podporovanie mobility pracovnej sily
43.	Posilnenie marketingovej stratégie v oblasti cestovného ruchu	obec Budmerice		vysoká	2015	2020	nad 30,000 EUR	3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva
44.	Plánovanie a realizácia rekreačnej zóny v okolí	obec Budmerice		stredná	2016	2017	nad 100,000 EUR	3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva
45.	Organizovanie a spolupráca pri poskytovaní zážitkových, tradičných gastronomických podujatí	obec Budmerice		stredná	2015	2020	do 30,000 EUR	3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva
46.	Podpora poskytovateľov ubytovania na súkromí	obec Budmerice		stredná	2015	2020	do 30,000 EUR	3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva
47.	Inovačné trendy v cestovnom ruchu a tvorba nových produktov CR, tvorba komplexného produktu CR	obec Budmerice		stredná	2015	2020	do 30,000 EUR	1. Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií
48.	Vytváranie príležitostí pre podnikové akcie, teambuildingové aktivity realizované v obci	obec Budmerice		stredná	2015	2020	do 30,000 EUR	8. Podpora zamestnanosti a podporovanie mobility pracovnej sily
49.	Rozvoj zážitkovej turistiky	obec Budmerice		vysoká	2015	2020	nad 100,000 EUR	3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva
50.	Komplexný rozvoj cykloturistiky, turistiky a náučných trás a chodníkov	obec Budmerice		vysoká	2015	2020	nad 100,000 EUR	3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva
51.	Podpora začínajúcich podnikateľov v CR	obec Budmerice		stredná	2015	2020	do 30,000 EUR	3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia

PRÍLOHA č. 2 – Doplnujúce informácie

								poľnohospodárstva a rybného hospodárstva
52.	Revitalizácia centrálnej zóny a verejnej zelene	obec Budmerice		vysoká	2016	2019	480 000 EUR	11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy
53.	Spracovanie VZN o označovaní ulíc	obec Budmerice		vysoká	2016	2016	nad 30,000 EUR	11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy
54.	Záchrana sakrálnych pamiatok na území obce	obec Budmerice	1273 Historické alebo chránené pamiatky	stredná	2015	2020	do 30,000 EUR	
55.	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok	obec Budmerice	1273 Historické alebo chránené pamiatky	stredná	2015	2020	nad 500,000 EUR	
56.	Mapovanie kultúrnych a prírodných pamiatok, vzácnych stromov a areálov	obec Budmerice		stredná	2015	2020	do 30,000 EUR	11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy
57.	Revitalizácia priestranstiev na miestnom cintoríne	obec Budmerice	1272 Budovy a miesta na vykonávanie náboženských aktivít	stredná	2015	2020	nad 50,000 EUR	11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy
58.	Údržba a osadenie nových prvkov drobnej architektúry	obec Budmerice		nízka	2015	2020	do 20,000 EUR	11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy
59.	Rekonštrukcia a modernizácia objektov a budov vo vlastníctve obce	obec Budmerice		vysoká	2015	2020	460 000 EUR	11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy
60.	Rozvoj domového a bytového fondu v obci – výstavba nízkorozpočtových domov a bytov	obec Budmerice	11 Bytové budovy	stredná	2015	2020	nad 800,000 EUR	9. Podpora sociálneho začleňovania a boj proti chudobe
61.	Osadenie kamerového systému v obci	obec Budmerice		stredná	2015	2020	do 50,000 EUR	11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy
62.	Miestna tržnica	obec Budmerice		nízka	2015	2020	do 30,000 EUR	3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva
63.	Amfiteáter	obec Budmerice	1261 Budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	nízka	2015	2020	do 200,000 EUR	
64.	Rekonštrukcia a budovanie zariadení pre športové a voľnočasové aktivity	obec Budmerice	2412 Ostatné športové a rekreačné stavby	stredná	2017	2020	nad 300,000 EUR	10. Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania
65.	Aktivity pre efektívne využívanie voľného času mladšej generácie	obec Budmerice		vysoká	2015	2020	nad 30,000 EUR	10. Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania
66.	Rekonštrukcia školského ihriska, dobudovanie telocvične, využitie tenisových kurtov, vybudovanie detského ihriska	obec Budmerice	2412 Ostatné športové a rekreačné stavby	stredná	2015	2020	550 000 EUR	10. Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania
67.	Podpora rybárstva a lesníctva	obec Budmerice		stredná	2015	2020	nad 100,000 EUR	10. Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania

PRÍLOHA č. 2 – Doplnujúce informácie

68.	Budovanie partnerstiev a spolupráca pri organizovaní voľnočasových aktivít pre deti a mládež	obec Budmerice		stredná	2015	2020	nad 300,000 EUR	11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy
69.	Fitnes v prírode	obec Budmerice		stredná	2017	2017	nad 30,000 EUR	10. Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania
70.	Podpora koordinácie a časového súladu kultúrnych a športových podujatí v rámci mikroregiónu	obec Budmerice		nízka	2015	2020	10 000 EUR	11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy
71.	Posilňovanie lokalpatriotizmu u detí a mládeže	obec Budmerice		stredná	2015	2020	do 30,000 EUR	10. Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania
72.	Podpora neziskových organizácií pôsobiach v obci a vytváranie podmienok pre vznik nových	obec Budmerice		stredná	2015	2020	do 150,000 EUR	11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy
73.	Organizácia výstav miestnych umelcov	obec Budmerice		stredná	2015	2020	do 30,000 EUR	10. Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania
74.	Posilňovanie domácej a cezhraničnej spolupráce	Obec Budmerice a partnerská obec (mesto)		vysoká	2016	2020	nad 520,000 EUR	11. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy
75.	Podpora organizácie tradičných podujatí, hodových slávností, pútí	obec Budmerice		stredná	2015	2020	do 30,000 EUR	10. Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania
76.	Oživenie tradičných remesiel	obec Budmerice		stredná	2015	2020	do 30,000 EUR	10. Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania
77.	Organizácia a podpora tvorivých dielní, jarmokov, ukážok tradičných remesiel	obec Budmerice		stredná	2015	2020	do 30,000 EUR	10. Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania
78.	Organizovanie hudobných, folklórnych a divadelných podujatí	obec Budmerice		stredná	2015	2020	do 30,000 EUR	10. Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania
79.	Vzdelávacie a informačné aktivity v oblasti miestnej kultúry a histórie	obec Budmerice		stredná	2015	2020	do 30,000 EUR	10. Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania
80.	Budovanie knižničného fondu	obec Budmerice		stredná	2015	2020	do 30,000 EUR	10. Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania
81.	Zriadenie múzea	obec Budmerice	1262 Múzea a knižnice	vysoká	2016	2017	do 150 000 EUR	10. Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania

Prameň: vlastné spracovanie

Formulár Monitorovacej správy

Správa o plnení akčného plánu obce Budmerice k (dátum spracovanie monitorovacej správy) bola spracovaná v zmysle Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Budmerice na roky 2014 – 2022, kapitola D. Realizačná časť. Cieľom monitoringu Akčného plánu obce Budmerice je pripraviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia opatrenia navrhnuté v PHSR obce počas celého obdobia platnosti dokumentu. Tieto údaje sú k dispozícii pre samosprávu a širokú verejnosť.

Monitorovacia správa o plnení Akčného plánu má 4 časti:

1. Zhodnotenie realizovaných aktivít a projektov,
2. Opis realizácie projektov a aktivít,
3. Aktualizácia Akčného plánu a
4. Pripomienky a navrhované zmeny v procesoch realizácie, monitorovania a hodnotenia.

Akčný plán obce Budmerice je zoradený podľa priorít a opatrení. Odpočet aktivít v akčnom pláne je spracovaný z pohľadu obce Budmerice, v niektorých prípadoch je ako realizátor danej aktivity uvedený iný subjekt (investor, prevádzkovateľ, partnerská inštitúcia a pod.). V akčnom pláne sú vymenované aktivity bežného, kapitálového a podporného charakteru v časovom slede. Akčný plán je spracovaný na základe údajov zo schváleného rozpočtu obce, schválených strategických dokumentov obce a údajov obecného úradu obce Budmerice.

Aktuálna verzia akčného plánu je zverejnená na webovej stránke www.....

Pripomienky k akčnému plánu mesta je možné zaslať e-mailom na adresu@.....sk.

Ďalší monitoring akčného plánu sa uskutoční ku dňu (text je upraviteľný)

1. Zhodnotenie realizovaných aktivít a projektov z Akčného plánu k (dátum)*

Priorita/opatrenie	Názov priority/opatrenia/projektu/aktivity	Plánovaný termín realizácie	Ukazovateľ výstupu	Počiatočná hodnota ukazovateľa	Plánovaná hodnota ukazovateľa	Skutočná hodnota ukazovateľa	Rozpočet mesta/obce/kraja	Externé zdroje	Realizácia aktivít od do a plán na obdobie od do	Opatrenie samosprávneho kraja

* okrem aktivít a projektov z Akčného plánu, ktoré je povinné monitorovať, budú monitorované aj ďalšie aktivity a projekty, ktoré sa týkajú naplňovania jednotlivých opatrení a cieľov.

2. Opis realizácie aktivít

PRÍLOHA č. 2 – Doplnujúce informácie

- popis zásadných faktov, ktoré sa udiali počas realizácie projektov a majú vplyv na plnenie stratégie (oneskorenie realizácie, realizácia nad rámec plánovaného projektu a pod.)
- pokiaľ sa niektoré z projektov z Akčného plánu nerealizovali, zdôvodnenie, prečo sa nerealizovali a aké nápravné opatrenia boli prijaté

3. Aktualizácia Akčného plánu pre rok

Opatrenie/aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu	Opatrenie samosprávneho kraja

4. Pripomienky a navrhované zmeny v procesoch realizácie, monitorovania

.....

Prameň: vlastné spracovanie